

Bořetické LISTY

DUBEN 2019 • Číslo 1

Vítěz v soutěži městských a vesnických zpravodajů roku 2017

Foto: Filip Švásta

Jiří Michna
Uklidme Bořetice

PhDr. Antonín Grůza
Masopust čili ostatky neboli
fašank či karneval

Václav Petrásek
Víte, kde byla a co byla „luža“

str. 21

str. 40

str. 43

Fotogalerie

Bořetické Klubko

Burza knih v knihovně

Krojový ples, foto Machačovi

Krojový ples, foto Machačovi

Krojový ples, foto Machačovi

Krojový ples, foto Machačovi

Fotogalerie

Hasičský ples

Hasičský ples

Ples SSR KH 2019, foto R. Stohanzl

Ples SSR KH 2019, foto R. Stohanzl

Ples SSR KH, foto I. Hermanová

Ples SSR KH, foto I. Hermanová

Fotogalerie

Přípravka – ukončená, foto L. Gloza

Přípravka – ukončená, foto L. Gloza

Školení obsluhy pily, foto R. Šebesta

Soutěž v uzlování, foto T. Langer

Soutěž v uzlování, foto T. Langer

Soutěž v uzlování, foto T. Langer

Fotogalerie

Sklepy pod sněhem, foto R. Stohanzl

Sklepy pod sněhem, foto R. Stohanzl

Žehnání mladého vína, foto R. Stohanzl

Žehnání mladého vína, foto R. Stohanzl

Žehnání mladého vína, foto R. Stohanzl

Žehnání mladého vína, foto R. Stohanzl

Fotogalerie

Tenisový turnaj ve Šternberku, foto M. Herůfek

Turnaj minipřípravky v Malackách, foto L. Gloza

Turnaj minipřípravky v Malackách, foto L. Gloza

Turnaj mladší přípravky v Žabčicích, foto L. Gloza

Turnaj mladší přípravky v Žabčicích, foto L. Gloza

Výroční zasedání OSH Břeclav

Fotogalerie

Tříkrálová sbírka

Tříkrálová sbírka

Výlet do Třešti

Výlet do Třešti

Výroční valná hromada SDH

Výroční valná hromada SDH

Fotogalerie

Vinařský zájezd

Vinařský zájezd

Hasička roste

Hasička roste

Obec upozorňuje právnické osoby – podnikatele, že odpad z jejich podnikatelské činnosti NEPATŘÍ na sběrný dvůr. Podnikatelé jsou povinni mít uzavřenu smlouvu o odběru a likvidaci odpadů vznikajících při jejich podnikatelské činnosti se společností zajišťující odvoz a likvidaci odpadu, popř. s obcí. (Zákon o odpadech č. 185/2001 Sb.)

Úvodník

Vážení spoluobčané, čtenáři Bořetických listů, zima odchází, skončila plesová sezona a všichni vinohradníci mají už postříhané vinohrady. Ohlédneme se zpět a připomeneme si dění v obci. Od vydání posledních Bořetických listů jsme měli možnost setkat se na žehnání mladému vínu. Tato akce se rok od roku těší stále větší oblibě. V letošní plesové sezoně se uskutečnily tři plesy. Počet plesů se snížil z důvodu nízké návštěvnosti z řad občanů. TJ Sokol Bořetice připravila maškarní ples pro děti.

V prosinci 2018 byl schválen rozpočet obce pro rok 2019. Stále pokračují přípravné práce pro realizaci výstavby kanalizace a čistírny odpadních vod a bylo požádáno o vydání stavebního povolení. Pokračuje výstavba hasičské zbrojnice. Zpracovává se dokumentace pro vydání územního rozhodnutí na zasíťování stavebních pozemků Záhumenice-Příhon. Pro letošní rok byla schválena výše poplatku za svoz komunálního odpadu ve stejné výši jako v loňském roce, tj. 500 Kč/osobu. Skutečné náklady jsou téměř 2krát vyšší (viz další článek BL). Na základě jednání zastupitelstva obce jsme oslovili podnikatelské subjekty v obci a požádali o doložení, jakým způsobem likvidují odpady z podnikání. Vyhodnocujeme také podle vážného systému svozové

firmy množství odpadu z popelových nádob podle čísla popisného. Ze záznamů je vidět, že v naší obci např. dvoučlenná domácnost (podnikatelský subjekt podnikající pod KH) vyprodukuje mnohem více odpadu než čtyřčlenná domácnost se dvěma malými dětmi.

Byl vypracován plán kulturních akcí na letošní rok. Všichni máme jistě radost z toho, že na první letošní vítání nových občánků Bořetic jsme mohli pozvat 17 dětí. V první polovině roku se můžeme zúčastnit velikonočního koštu vína, pálení čarodějnic, dnu otevřených sklepů, dnu dětí nebo rybářských závodů. Nově uspořádanou akcí je celostátní akce „Uklidme Česko“. Věříme, že i tato akce získá oblibu mezi dospělými i dětmi a budeme se na ní každoročně potkávat.

Jarní práce jsou v plném proudu. Většina lidí kráší své přibytiky, uklízí. Příroda se probouzí – přicházejí svátky jara. Velikonoční svátky mají mnoho podob a tradic. Pro křesťany jsou Velikonoce nejvýznamnějšími svátky spojenými s památkou umučení a vzkříšení Krista. Dnes už Velikonoce asi neprožíváme jako kdysi, ale stále se zdobí vajíčka, pečeme a vaříme velikonoční speciality a pro případné koledníky se vždy najde něco dobrého k jídlu a pití.

Přeji všem spoluobčanům příjemné prožití velikonočních svátků a hodně sil.

František Petrásek, starosta

Obecně závazná vyhláška Obce Bořetice č. 1/2019, O místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

Rozúčtování nákladů na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu na osobu a rok

Náklady na sběr, svoz a odstraňování netříděného komunálního odpadu za rok 2018	celkem 1 270 063 Kč
Odměna za separaci odpadu za rok 2018	celkem 117 454 Kč
Vybraná částka od občanů v roce 2018	celkem 598 833 Kč
Počet poplatníků: 1 292 plus 8	celkem 1 300 (zahrnuje počet osob s trvalým pobytem na území obce plus počet staveb určených nebo sloužících k individuální rekreaci).
Skutečný náklad na jednu osobu:	977 Kč
Skutečný náklad po odečtení odměny za separaci:	887 Kč

Klub maminek s malými dětmi „Klubko“

Zimní období bývá dlouhé, a proto se již pár měsíců scházíme s našimi ratolestmi v jedné, donedávna nevyužívané třídě nad tělocvičnou. Menší děti, které ještě nenavštěvují školku, mají možnost dostat se do kolektivu obdobně starých dětí, a ty větší jsou rády, že mají o zábavu postaráno.

Během ledna se bořetičtí tatínci a také naši dobrovolní hasiči dali do zvelebování stávajícího prostoru. Kromě výmalby hasiči zakoupili

pro děti velký koberec se silnicemi, tabuli na kreslení, vysavač a další potřeby na úklid. Velké díky patří nejen jim, ale také obci za nákup barev a vedení naší školy za zapůjčení třídy.

Maminky z Bořetic

Usnesení z I. veřejného zasedání Zastupitelstva obce Bořetice konaného dne 13. 12. 2018

Zastupitelstvo obce bere na vědomí:

ad 1. Složení slibu člena Zastupitelstva obce Bořetice pro volební období 2018–2022.

ad 3. Zprávu z jednání Rady obce Bořetice od posledního veřejného zasedání Zastupitelstva obce Bořetice.

ad 4. Zprávu o plnění usnesení z posledního veřejného zasedání Zastupitelstva obce.

ad 7. Informaci o zřízení komisí Rady obce Bořetice.

ad 22. Kulturní kalendář obce na rok 2019.

ad 17a) Rozpočtové opatření č. 6/2018 Obce Bořetice, které bylo schváleno Radou obce Bořetice dne 24. září 2018, zvýšení na straně příjmů i výdajů v celkové výši 45 000 Kč.

Zastupitelstvo obce zvolilo:

ad 2. Členy návrhové komise: Miroslav Náležinský, Bc. Lenka Kuchyňková

Ověřovatele zápisu: Radomír Újezdský, Milan Herůfek

ad 7. Členy finančního výboru: Ing. Petr Machač, Mgr. Radim Šebesta, Lenka Pilařová, Bc. Lenka Kuchyňková

Členy kontrolního výboru: Mgr. Petr Zemánek, Radomír Újezdský ml., Tomáš Langer, Pavel Kuchyňka, Ing. Jan Michal, Ing. Stanislav Novák

Zastupitelstvo obce projednalo a schvaluje:

ad 1. Program jednání s navrženými změnami – doplnění bodů:

15a) Projednání žádosti organizace DOTYK II, , o. p. s., Brno o poskytnutí veřejné finanční podpory z rozpočtu Obce Bořetice pro rok 2019.

23a) Projednání a schválení podání žádosti o Změnu č. 2 ÚP obce Bořetice.

23b) Zmocnění starosty obce a místostarosty obce Bořetice k jednání s bankovními ústavami ve věci projednání poskytnutí úvěru na budování ČOV.

24c) Projednání a schválení odpisu nedobytných pohledávek obce Bořetice.

ad 7. Pověření Finančního výboru obce Bořetice provedením kontroly hospodaření v Základní škole a Mateřské škole Bořetice, okres Břeclav, příspěvková organizace, v roce 2018, a provedením kontroly poskytnutých dotací v roce 2018.

ad 8) Pana Františka Petráska jako určeného člena zastupitelstva („určeného zastupitele“) pro činnosti spojené s pořizováním územně plánovací dokumentace obce Bořetice pro volební období 2018–2022.

ad 9a) Pana Františka Petráska jako statutárního zástupce obce do společnosti Hantály, a. s., Velké Pavlovice, a Ing. Jiřího Michnu jako náhradníka statutárního zástupce obce zástupce obce, pro volební období 2018–2022.

Zastupitelstvo obce Bořetice nominovalo pana Františka Petráska jako kandidáta na funkci v řídicích orgánech společnosti, pro volební období 2018–2022.

ad 9b) Pana Františka Petráska jako statutárního zástupce obce do společnosti Vodovody a kanalizace Břeclav, a. s., Břeclav, a pana Ing. Jiřího Michnu jako náhradníka statutárního zástupce obce, pro volební období 2018–2022.

ad 9c) Pana Františka Petráska jako statutárního zástupce obce do Místní akční skupiny Hustopečsko, z. s., Hustopeče, a pana Ing. Jiřího Michnu jako náhradníka statutárního zástupce obce, pro volební období 2018–2022.

ad 9d) Pana Františka Petráska jako statutárního zástupce obce do Dobrovolného svazku obcí Modré Hory, Velké Pavlovice, a pana Ing. Jiřího Michnu jako náhradníka statutárního zástupce obce, pro volební období 2018–2022.

ad 9e) Pana Františka Petráska jako statutárního zástupce obce do Dobrovolného svazku obcí Čistý Jihovýchod, Velké Pavlovice, a pana Ing. Jiřího Michnu jako náhradníka statutárního zástupce obce, pro volební období 2018–2022.

ad 9f) Pana Františka Petráska jako statutárního zástupce obce do Mikroregionu Hustopečsko, Hustopeče, a pana Ing. Jiřího Michnu jako náhradníka statutárního zástupce obce, pro volební období 2018–2022.

ad 10. Schválilo zaslání pozvánky a materiálů pro veřejné zasedání Zastupitelstva obce Bořetice členům zastupitelstva prostřednictvím e-mailové pošty.

ad 11b) Zveřejnění záměru prodeje pozemku p. č. 1494/130, o výměře 1 195 m², k. ú. Bořetice u Hustopečí.

ad 11c) Zveřejnění záměru prodeje části pozemku p. č. 133/1, o výměře 78 m², k. ú. Bořetice u Hustopečí, a to nově vzniklý pozemek p. č. 133/182, o výměře 78 m², k. ú. Bořetice u Hustopečí.

ad 11d) Zveřejnění záměru prodeje části pozemku p. č. 133/13, o výměře 51 m², za domem č. p. 448, k. ú. Bořetice u Hustopečí, dle geometrického plánu č. 1230-278/2018, který zpracoval Ing. Jan Hlávka, se jedná o nově vzniklý pozemek p. č. st. 1214.

ad 11e) Zveřejnění záměru prodeje části pozemku p. č. 133/13, o výměře 109 m², za domem č. p. 92, k. ú. Bořetice u Hustopečí, dle geometrického plánu č. 1230-278/2018, který zpracoval Ing. Jan Hlávka, se jedná o nově vzniklý pozemek p. č. 133/183.

ad 11f) Zveřejnění záměru prodeje části pozemku p. č. 133/13, o výměře 59 m², za domem č. p. 178, k. ú. Bořetice u Hustopečí, geometrického plánu č. 1230-278/2018, který zpracoval Ing. Jan Hlávka, se jedná o nově vzniklý pozemek p. č. st. 1215.

ad 11g) Zveřejnění záměru prodeje pozemků, a to pozemku p. č. 1986/62, o výměře 1 216 m², a pozemku p. č. 1986/118, o výměře 517 m², vše v k. ú. Bořetice u Hustopečí.

ad 12. Schválilo výkup pozemku p. č. 5216, o výměře 925 m², druh pozemku: ostatní plocha, za cenu 25 Kč za 1 m² a pozemku p. č. 5219, o výměře 764 m², druh pozemku: orná půda, za cenu 25 Kč za 1 m², a pozemku p. č. 1636/45, o výměře 1 m², druh pozemku: zahrada, za cenu 25 Kč za 1 m², vše v k. ú. Bořetice u Husto-

pečí, od vlastníka pozemků Zemědělského družstva Bořetice, se sídlem Bořetice č. p. 445, 691 08 Bořetice, vše za podmínky, že kupující uhradí veškeré náklady spojené s převodem pozemků a daň z nabytí, vznikne-li Zemědělskému družstvu Bořetice daňová povinnost.

ad 13. Schválilo cenu vodného za vodu odebranou v areálu sklepů od 1. 1. 2019 ve výši 60 Kč za m³.

ad 14a) Odměny neuvolněných funkcionářů obce Bořetice s platností od 1. 1. 2019 (dle nařízení vlády č. 202 ze dne 4. 9. 2018), a to následovně:

Funkce	Schválená výše měsíční odměny v Kč
Neuvolněný místostarosta obce Bořetice	15 000 Kč
Neuvolněný člen Rady obce Bořetice	3 000 Kč
Neuvolněný člen Zastupitelstva obce Bořetice	750 Kč
Předseda komise nebo výboru	1 740 Kč
Člen výboru zastupitelstva, komise rady, zvláštního orgánu	0 Kč

s tím, že při souběhu funkcí náleží odměna pouze jedna, a to ta vyšší. V případě nástupu náhradníka na uprázdněný mandát člena zastupitelstva obce, bude odměna poskytována ode dne složení slibu. V případě budoucích změn v obsazení jednotlivých funkcí bude odměna poskytována ode dne zvolení do příslušné funkce.

ad 14b) Uzavření Dohody o provedení práce s panem Václavem Petráskem na funkci kronikáře pro rok 2019, celková výše odměny činí 24 000 Kč/rok, celková výše úvazku 120 hodin/rok.

ad 15. Mimořádné uvolnění finančních prostředků z rozpočtu obce na rok 2018 na pořízení Automatického externího defibrilátoru (AED) pro JSDH Bořetice ve výši 181 000 Kč.

ad 16. Pořízení klimatizačních zařízení pro Obecní úřad Bořetice (kancelář starosty – Varianta C, značka Midea) cena 25 800 Kč bez DPH, a Základní a Mateřskou školu Bořetice, příspěvkovou organizací, 2x třída podkroví, 1x třída 1. NP, ředitelna, vše klimatizace zn. Midea: 118 964 Kč + 47 800 Kč + 26 250 Kč za celkovou cenu 193 014 Kč dle cenové nabídky bez DPH, dodavatel: Frigogas, s. r. o., Velké Pavlovice, a pověřuje starostu podpisem a zasláním objednávky.

ad 17b) Rozpočtové opatření č. 7/2018 obce Bořetice tak, jak bylo předloženo, zvýšení na straně příjmů i výdajů v celkové výši 297 800 Kč.

ad 18. Finanční příspěvek firmě Kordis JMK, a. s., Nové sady 946/30, Brno, na financování IDS JMK na rok 2019, ve výši 50 Kč na jednoho obyvatele/rok, celková částka 64 600 Kč.

ad 19. Rozpočet obce Bořetice na rok 2019, v paragrafově formě následovně: částka na straně příjmů 51 183 400 Kč, financování 20 958 700 Kč, částka na straně výdajů 72 142 100 Kč, a s těmito změnami: na straně příjmů v položce 4216 investiční dotace na výstavbu ČOV 33 587 700 Kč, na straně výdajů v §2321 výstavba ČOV 39 515 000 Kč, v §3319 zvýšení o 5 500 Kč, v §3412 zvýšení o 140 000 Kč, v §3636 zvýšení o 16 200 Kč, v §6409 snížení o 6 089 000 Kč.

ad 20. Střednědobý výhled rozpočtu obce Bořetice na období 2020–2021 tak, jak byl předložen.

ad 21. Plán práce orgánů obce Bořetice na rok 2019.

ad 23. Podání žádosti o Změnu č. 2 územního plánu obce Bořetice, která obsahuje následující schválené změny:

usnesením ZO č. XVI/AD/15 dne 11. 4. 2017:

- změna využití plochy ZV p. č. 1494/12 a 1494/27 v k. ú. Bořetice u Hustopeč v délce cca 30 m (zemědělská vinice) na plochu SVs určenou k výrobě vína (stavba nového vinařství – provozovny, degustační místnosti, skladu a mechanizace).

- změna využití plochy ZV a ZO p. č. 4256, p. č. 4248, p. č. 4500 a p. č. 4501 v k. ú. Bořetice u Hustopeč na plochu určenou k zastavění SVs plochy smíšené výrobní – vinné sklepy a rekreace.

usnesením ZO č. XVIII/AD/10 dne 19. 9. 2017:

- změna využití plochy ZV p. č. 4164/4 a 4164/3 v k. ú. Bořetice u Hustopeč na plochu SVs určenou ke stavbě sklepa – provozovny, degustační místnosti a sklad.

- změna využití plochy ZO p. č. 2702 v k. ú. Bořetice u Hustopeč na plochu určenou k zastavění (na pozemku bude vybudován objekt – drobná výroba, vinařství včetně bydlení).

- změna využití plochy ZO p. č. 2668/4 v k. ú. Bořetice u Hustopeč na plochu určenou k zastavění (na pozemku bude vybudován objekt – drobná výroba, vinařství včetně bydlení).

- změna využití plochy ZV p. č. 4117 v k. ú. Bořetice u Hustopeč na plochu SVs plochy výrobní smíšené, vinné sklepy a rekreace. Vybudování rodinného vinařství.

usnesením ZO č. XIX/AD/11 dne 12. 12. 2017:

- změna využití plochy VD parc. č. st. 813, doplnit ještě jako plochu SOv z důvodů záměru výstavby nástavby truhlářské dílny pro bydlení.

usnesením ZO č. XX/AD/10a a AD/10b dne 8. 3. 2018:

- změna využití plochy ZV p.č. 1502/3, 1502/5, 1505/2, 1505/28, 1978/2, 1978/4, 1986/257, 1986/258 a 1986/259 na plochu pro výstavbu rodinných domů.

- žádost o rozšíření plochy BR i na pozemky parc. č. 2710, 2711 a 2712 stávající stav plocha ZO.

Dále žádáme o změnu navrhované přeložky vedení VN mimo výše uvedené pozemky.

ad 23c) Odepsání nedobytných pohledávek obce Bořetice v celkové částce 114 120 Kč.

Zastupitelstvo obce zplnomocňuje:

ad 17c) Radu obce Bořetice ke schválení Rozpočtového opatření č. 8/2018 obce Bořetice v plném rozsahu s tím, že schválené rozpočtové opatření bude předloženo na dalším zasedání Zastupitelstvu obce Bořetice k informaci.

ad 23b) Starostu obce, pana Františka Petráska a místostarostu obce, pana Ing. Jiřího Michnu k jednáním s bankovními ústavy ve věci projednání poskytnutí úvěru na financování výstavby kanalizace a ČOV.

Zastupitelstvo obce Bořetice stáhlo z programu jednání:

ad 11a) Zveřejnění záměru prodeje pozemku p. č. 2933/10, o výměře 85 m², k. ú. Bořetice u Hustopeč.

Zastupitelstvo obce Bořetice projednalo a neschvaluje:

15a) Poskytnutí veřejné finanční podpory organizaci DOTYK II, o. p. s., Brno, z rozpočtu Obce Bořetice pro rok 2019, ve výši 27 991 Kč na financování sociální služby sociální rehabilitace pro jednoho uživatele z obce Bořetice.

Usnesení z II. veřejného zasedání Zastupitelstva obce Bořetice konaného dne 27. 2. 2019

Zastupitelstvo obce bere na vědomí:

ad 3. Zprávu z jednání Rady obce Bořetice od posledního veřejného zasedání Zastupitelstva obce Bořetice.

ad 4. Zprávu o plnění usnesení z posledního veřejného zasedání Zastupitelstva obce; zprávu finančního výboru o provedené kontrole v Základní škole a Mateřské škole Bořetice, okres Břeclav, příspěvkové organizaci.

ad 13a) Rozpočtové opatření č. 8 obce Bořetice, které schválila Rada obce Bořetice dne 31. 12. 2018 na základě zplnomocnění Zastupitelstva obce Bořetice ze dne 13. 12. 2018, zvýšení na straně příjmů i výdajů v celkové výši 2 235 800 Kč.

ad 8g) Žádosti o prodej pozemků p. č. 133/115 a 133/116, k. ú. Bořetice u Hustopečí, souhlasí s tím, aby každému ze žadatelů byla odprodána polovina každého pozemku a požádalo zájemce paní XXX a pana YYY, aby doložili zpracovaný geometrický plán, který předloží Zastupitelstvu obce Bořetice a na základě kterého Zastupitelstvo obce Bořetice rozhodne o prodeji pozemků paní XXX a pana YYY.

Zastupitelstvo obce zvolilo:

ad 2. Návrhovou komisi: Jaroslav Bureš, Ing. Petr Machač
Ověřovatele zápisu: Ing. Lenka Bukovská, Mgr. Petr Zemánek

Zastupitelstvo obce projednalo a schvaluje:

ad 1. program jednání s navrženými změnami – doplnění bodů:

8g) Projednání a schválení prodeje pozemků p. č. 133/115 a p. č. 133/116, k. ú. Bořetice u Hustopečí.

15a) Projednání a schválení podání žádosti o bezúplatný převod pozemku a schválení bezúplatného převodu pozemku p. č. 1630/18, k. ú. Bořetice u Hustopečí, na Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových.

ad 7a) Zveřejnění záměru prodeje pozemku p. č. 2933/10, o výměře 85 m², druhu pozemku: ostatní plocha, k. ú. Bořetice u Hustopečí.

ad 8b) Prodej části pozemku p. č. 133/1, a to nově vzniklý pozemek p. č. 133/182, o výměře 78 m², druhu pozemku: ostatní plocha, k. ú. Bořetice u Hustopečí, dle geometrického plánu č. 1225-23/2018, který zpracovala První Země s. r. o., Podivín, za cenu 100 Kč za 1 m² do SJM kupujícími manželům XXX, za podmínky, že kupující uhradí veškeré náklady spojené s převodem pozemku (poplatek za geometrický plán, poplatek za vydání souhlasu s dělením pozemku, poplatek za ověření podpisů, poplatek za návrh na vklad) a daň z nabytí, vznikne-li obci daňová povinnost.

ad 8c) Prodej části pozemku p. č. 133/13, a to nově vzniklý pozemek st. p. č. 1214, o výměře 51 m², druhu pozemku: zastavěná plocha, k. ú. Bořetice u Hustopečí, dle geometrického plánu č. 1230-278/2018, který zpracoval Ing. Jan Hlávka, Břeclav, za cenu 100 Kč za 1 m², panu YYY, za podmínky, že kupující uhradí veškeré náklady spojené s převodem pozemku (poplatek za geometrický plán, poplatek za vydání souhlasu s dělením pozemku, poplatek za ověření podpisů,

poplatek za návrh na vklad) a daň z nabytí, vznikne-li obci daňová povinnost.

ad 8d) Prodej části pozemku p. č. 133/13, a to nově vzniklý pozemek p. č. 133/183, o výměře 109 m², druhu pozemku: ostatní plocha, k. ú. Bořetice u Hustopečí, dle geometrického plánu č. 1230-278/2018, který zpracoval Ing. Jan Hlávka, Břeclav, za cenu 100 Kč za 1 m², paní ZZZ, za podmínky, že kupující uhradí veškeré náklady spojené s převodem pozemku (poplatek za geometrický plán, poplatek za vydání souhlasu s dělením pozemku, poplatek za ověření podpisů, poplatek za návrh na vklad) a daň z nabytí, vznikne-li obci daňová povinnost;

ad 8e) Prodej části pozemku p. č. 133/13, a to nově vzniklý pozemek st. p. č. 1215, o výměře 59 m², druhu pozemku: zastavěná plocha, k. ú. Bořetice u Hustopečí, dle geometrického plánu č. 1230-278/2018, který zpracoval Ing. Jan Hlávka, Břeclav, za cenu 100 Kč za 1 m², panu VVV, za podmínky, že kupující uhradí veškeré náklady spojené s převodem pozemku (poplatek za geometrický plán, poplatek za vydání souhlasu s dělením pozemku, poplatek za ověření podpisů, poplatek za návrh na vklad) a daň z nabytí, vznikne-li obci daňová povinnost.

ad 8f) Prodej pozemku p. č. 1986/62, o výměře 1 216 m², druhu pozemku: orná půda, k. ú. Bořetice u Hustopečí, a pozemku p. č. 1986/118, o výměře 517 m², druhu pozemku: orná půda, za cenu 25 Kč za 1 m² kupujícímu Zemědělskému družstvu Bořetice, se sídlem Bořetice č. p. 445 za podmínky, že kupující uhradí veškeré náklady spojené s převodem pozemků (poplatek za sepsání kupní smlouvy, poplatek za návrh na vklad) a daň z nabytí, vznikne-li obci daňová povinnost.

ad 9. Následující ceník prodeje půdy v k. ú. Bořetice u Hustopečí, s platností od 1. 3. 2019:

Ceník prodeje půdy v k.ú. Bořetice u Hustopečí, platný od 1. 3. 2019

Druh pozemku	Cena za 1 m ²
Nezastavěná plocha v prostoru Kraví hory	100 Kč
Zastavěná plocha v prostoru Kraví hory	200 Kč
Plocha určená k zastavění v prostoru Kraví hory	200 Kč
Zemědělské pozemky v extravilánu obce	70 Kč
Zemědělské pozemky v intravilánu obce	70 Kč
Ostatní plochy v extravilánu obce	100 Kč
Ostatní plochy v intravilánu obce	200 Kč
Zastavěné plochy v intravilánu obce	200 Kč
Plocha určená k zastavění dle schváleného územního plánu v intravilánu obce	200 Kč

ad 11. Vložení staveb vodovodu „Prodloužení vodovodu v Bořeticích“ na pozemku p. č. 133/75, k. ú. Bořetice u Hustopečí, a „Bořetice prodloužení vodovodu“ na pozemcích p.č. 1598/152 a 1598/153, k. ú. Bořetice u Hustopečí, do majetku společnosti Vodovody a kanalizace Břeclav, a. s., Břeclav.

ad 12. Obecně závaznou vyhlášku Obce Bořetice č. 1/2019, kterou se ruší příloha k Obecně závazné vyhlášce č. 1/2018 ze dne 8. 3. 2018, a vydává se nová příloha k Obecně závazné vyhlášce č. 1/2018 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

ad 13b) Rozpočtové opatření č. 1/2019 obce Bořetice tak, jak bylo předloženo, zvýšení na straně příjmů i výdajů v celkové výši 31 600 Kč.

ad 14. Inventarizaci za rok 2018.

ad 15a) Podání žádosti o bezúplatný převod pozemku p. č. 1630/18, k. ú. Bořetice u Hustopečí, na Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových, se sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, Nové Město,

128 00 Praha, a schválilo bezúplatný převod pozemku p. č. 1630/18, o výměře 940 m², druh pozemku: ostatní plocha, k. ú. Bořetice u Hustopečí.

Zastupitelstvo obce projednalo a neschvaluje:

ad 10. Prominutí uhrazení nedoplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů nezletilému dítěti WWW, v celkové výši 3 650 Kč.

Zastupitelstvo obce stahuje z programu jednání:

ad 8a) Projednání a schválení prodeje pozemku p. č. 1494/130, druh pozemku: vinice, o výměře 1 195 m², k. ú. Bořetice u Hustopečí.

Co jest obec?

Když termín odevzdání článků do tiskárny naší, ku konci se chýlil, nad strojem psacím drahnou chvíli sedě, moudrosti mnohé jsem se snažil vymýšlet. Však myšlenky mé v čase tom, jinými směry se ubíraly. Pak vzpomenu si na článek v novinách starých od Karla Havlíčka Borovského, novináře a literáta znamenitého, zjistiv, že to, co říci dnes já Vám chtěl po volbách několikakerých loňských, on již před více jak 170 lety napsal. Toto posouzení platnosti myšlenek jeho i v době naší předkládám Vám.

Václav Petrásek

Každá dobře řízená obec musí být ale jen založena na užitku, a sice na užitku všeobecném. To jest každý jednotlivec musí z toho užitek míti, že žije v obci, jinak jest tato obec špatná.

Každá obec jest jakési obmezení svobody jednotlivců, člověk právě tím, že do obce vstupuje, k rozličným povinnostem se zavazuje, které by sic jinak (jako pouhý člověk osamělý aneb v rodině živoucí) neměl a k těmto povinnostem zavazuje se dobrovolně jen proto, že z toho spolku, od té obce za to větší užitek očekává.

Více zajisté záležitosti musí občanu jednotlivému, aby se kupříkladu v jeho obci (městě nebo vesnici) s jměním obecním hospodařilo, než na tom, jak se ve státu celém hospodaří. I ta okolnost přitom povážena býti zasluhuje, že je nesnadno celý stát a jeho ústavy oprá-

vovati, což jen obyčejně několika málo vyvolencům osudu zůstaveno jest: každý ale skoro byt i sebenepatrný člověk může vždy šlechtiti a zvelebovati jednotlivé obce, buď příkladem, nebo poučením svým. I sebemenší opravdivá dobrá činnost jest prospěšnější než veliké neuskutečněné a nemožné záměry. A jak mnoho se tu naskýtá zvlášť některým stavům dle jejich společenského postavení příležitosti k zušlechťování obcí např. kněžím, úředníkům, učitelům atd., kdyby jenom pustivše sobecké ohledy stavu svého z očí, pouze všeobecného dobra vyhledávali. Blažená obec, kde jest několik osvícených, moudrých a činných lidí pohromadě, a tím blaženější, mají-li tito mužové ještě dle postavení svého přímý vliv na záležitosti obecní.

Karel Havlíček Borovský, 1846

Poznámka autora: V té době, kdy toto K. H. Borovský psal, platilo „domovské právo“, to je přijímání nových občanů do obce, kteří se přistěhovali nebo přiřazenili, nebo byli občané z obce pro různé přestupky vypovídáni. O tom rozhodovali radní a zastupitelé obce a mohlo trvat i několik let. Po přijetí do obce se pak ale obec musela o své občany postarat, i když žili jinde. Například když takový občan onemocněl ve Vídni a neměl kam jít, musela obec pro něj zajet do nemocnice, ústavu apod., zajistit ubytování, povolit žebrační v obci, sirotky dát k sedlákům...

Zpráva o činnosti obecní knihovny

V měsíci březnu se konala vydařená burza knih. Začátkem dubna jsem jela vrátit Výměnný fond do Břeclavi a opět jsem přivezla nové knihy.

Od 29. dubna bude v knihovně probíhat revize, v tuto dobu bude mít knihovna normální pracovní dobu.

Žádali jsme o dotaci na nové počítačové vybavení knihovny. Plánuji také besedy s mateřskou a základní školou.

Zvu tímto malé i velké občany Bořetic k návštěvě naší knihovny. Výpůjční doba je v pondělí a v úterý od 9.00 do 11.30, ve středu od 15.00 do 18.00 a v pátek od 16.00 do 18.00 hodin.

Informace o akcích a novinkách v knihovně si můžete najít na internetových stránkách knihovny.

Přijďte si vybrat pěknou knihu nebo časopis a ukrátkit si volnou chvíli.

Na všechny se těší a krásné prožití Velikonoc přeje

Vaše knihovnice Lenka Grúzová

Společenská kronika

Vítejte mezi námi:

prosinec:

Jáchym Dufek

leden:

Oliver Michal

únor:

Adéla Buchtová
Anna a Barbora Křivánkovy
Martin Dvořáček
Rozálie Fridrichová
Štěpán Babáček
Ellena Mátlová

březen:

Lilien Dávidová

Jubilanti:

Jubilanti 70 let

únor:

Ivona Šlancarová
Marie Popovská
Ladislav Tišťan

duben:

Marie Lůbalová
Jaroslav Procházka

Jubilanti 75 let

únor:

František Šafránek

březen:

Anežka Jurasová
Jaroslav Machač

Jubilanti 80 let

březen:

Františka Mančíková
Josef Šimeček
Irena Machálková

Jubilanti 85 let

leden:

Evženie Kadlecová

Jubilanti 90 let

únor:

Rostislav Petrásek

Jubilanti 95 let

duben:

Anna Komárková

Přejeme všem hodně zdravíčka a osobní spokojenosti.

Z našeho středu navždy odešli:

prosinec: Jan Kuchyňka

leden: Ludmila Košťálová,
Ludmila Ševčíková, Jan Příbýl

březen: Emilie Lůbalová,
Marie Petrásková

Statistika pohybu obyvatelstva v obci Bořetice v roce 2018

Počet občanů k 1. 1. 2018:
1 274

Nejmenší občanci naší obce:

Celkem 22 dětí, z toho 11 děvčat
a 11 chlapců:

Jáchym Polák
Liliana Procházková
Benjamin Grégr
Žofie Horáčková
Jakub Bátěk
Vanessa Petrásková
Elena Gočiková
Adina Glozová
Ema Hudáčková
Stefan Pindeak
Anna Šťavíková
Eliáš Pregrt
Kristián Springer
Emily Pantůčková
Ema Žowliaková
Václav Stárek
Viola Malinková
Michal Bureš
Adam Ostřížek

Adriana Langerová
Petr Kopecký
Jáchym Dufek

Celkem bylo uzavřeno: 8 sňatků

Rozloučili jsme se s těmito občany:

Anna Herůfková
Františka Bařinová
Františka Jurasová
Václav Lůbal
Anna Chrástková
Božena Babáčková
Václav Novák
Luboš Kuchyňka
Josef Šafařík
Bohumila Bystřická
Josef Dufek
Jaromír Hamala
Jan Kuchyňka

Během roku 2018 se z naší obce odstěhovalo 23 občanů, přistěhovalo se 13 občanů.

K 31. 12. 2018 je v obci Bořetice celkem 1 273 občanů.

SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ BOŘETICE

pořádá

SBĚR ŽELEZA

27. 4. 2019

vyneseme

naložíme

odvezeme

www.boretice.cz

kontakt na správce webu: webboretice@seznam.cz

Velikonoční hrkání

Velikonoce jsou nejvýznamnějším křesťanským svátkem. Vedle toho jsou obdobím lidových tradic spojených s vítáním jara, které s náboženským svátkem souvisí jen volně.

Svátky jara – starší než Velikonoce – jsou časem oslav a veselí. Dnes mají význam i po komerční stránce, protože se na ně váže mnoho zvyků, k jejichž uskutečnění je třeba vynaložit nějaké úsilí nebo jen tak zajít na nákup.

Ke zvykům, jejichž tradice nezmizela a nezanikla, patří řehtání (hrkání). Od čtvrtka do soboty chodí po vsích chlapani školou povinní a nahrazují zvony, které odletěly do Říma. Na zelený čtvrtek se chodí večer (dříve i po škole), na velký pátek ráno, v poledne a večer a naposledy na bílou sobotu ráno. Obchází se celá vesnice. Dříve se chlapani u každého křížku modlili. V pátek vpodvečer obešli ves dům od domu, kde vykoledovali nějaké vajíčko, sladkost – sušené švestky nebo křížaly – či drobné mince. Nejstarší z chlapanů se nazýval kaprál. V některých oblastech měli slaměného jidáše.

Na tuto tradici jsme navázali u nás v Bořeticích v loňském roce, pozvolna. Chceme v ní pokračovat i letošní rok.

První hrkání proběhne ve čtvrtek v 19.30 hodin. Na Velký pátek potom budeme hrkat od 8.00 hodin, poté ve 12 a 15 hodin a večer od 19.30 hodin. Na Bílou sobotu od 8.00 hodin a poslední hrkání proběhne ve 12.00 hodin.

Sraz chlapanů (i dívek) před farou! Hrkače máme k dispozici. Pokud vlastníte hrkače do ruky, vezměte si je. Budeme rádi, když obnovení tradice v naší obci podpoříte.

Za organizátory Lenka Bukovská a Zuzana Čumpová s manželem

Kulturní komise obce Bořetice, ve spolupráci s:
SDH Bořetice, TJ Sokol Bořetice, Myslivecký
spolek Bořetice, Tenisový klub Bořetice

pořádají

DEN DĚTÍ

v sobotu 1. 6. 2019

na fotbalovém hřišti v Bořeticích.

Začátek v 15.30 hodin.

Skákací skluzavka pro děti i občerstvení
zajištěny.

Bude otevřen i bufet pro rodiče

Mockrát děkujeme všem, kteří přispěli na vydávání Bořetických listů:

Pavel Pazderka, Kyjov	za 250 Kč
Marie Kupková, Bořetice	za 250 Kč
Marie Beránková, Tvarožná	za 300 Kč
Radek Fridrich, Kobylí	za 200 Kč
Miroslav Fridrich, Kobylí	za 200 Kč
Jarmila Otáhalová, Bořetice	za 300 Kč
Emílie Drápalová, Křenovice	za 500 Kč
Jiří Šafránek, Hustopeče	za 200 Kč
Jožina Hublíková, Šternberk	za 200 Kč
Marie Kulatá, Šternberk	za 200 Kč
Manželé Jarmila a Jan Petráskovi, Vrbice	za 1 000 Kč
Pavína Šafránková, Janov	za 1 000 Kč
Ludmila Štěpančíková, Němčičky	za 250 Kč
Manželé Štěpánka a Josef Žďárští, Veselí nad Moravou	za 500 Kč
Manželé Jaroslava a Václav Slámovi, Bořetice	za 500 Kč
František Poděšť, Bořetice	za 600 Kč
Marie Hasíková, Bořetice	za 250 Kč
Jarmila Vranková, Bobrová	za 250 Kč
Marie Vojtková	za 1 000 Kč
Manželé Marie a Jan Petráskovi, Bořetice	za 500 Kč
Manželé Ivona a Stanislav Šlancarovi, Bořetice	za 1 000 Kč
Marie Kočaříková, Bořetice	za 200 Kč
Manželé Káťa a Pavel Grůzovi, Břeclav	za 300 Kč
Jiří Uher, Uherčice	za 300 Kč

Všem ještě jednou mockrát děkujeme.

Pálení klestí a suché trávy

Jaro je časem úklidu nejen v domácnostech, ale hlavně na zahradách a ve vinohradech, kde pokaždé vznikne nějaká ta hromada biologického odpadu nebo suché místo, které je zapotřebí zlikvidovat. Přestože má každý na zahradě kompostér, tu a tam se najde někdo, kdo odpad raději spálí. Protože je oheň dobrý sluha, ale špatný pán, je nutné dodržovat jistá pravidla, která zajistí, že nedojde ke zranění a škodám na majetku.

Plošné vypalování porostu

Plošné vypalování suché trávy, křoví a stromů je nejen nebezpečné, ale poškozují faunu, flóru a znečišťují ovzduší. Z těchto důvodů je vypalování trávy zakázáno hned několika zákony – Zákonem č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, Zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, a dále Zákonem č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší. V případě porušení těchto zákonů lze udělit fyzickým osobám pokutu až 25 000 Kč a právnickým osobám až 500 000 Kč.

Vyhrabanou trávu raději zkompostujte. Většina lidí nebezpečí, které vypalování představuje, značně podceňují. Věří, že mají oheň pod kontrolou a nemůže se nic stát. Na tento omyl již doplatilo spousta lidí, kteří při vypalování zemřeli nebo utrpěli vážná zranění. Hrozí zde veliké nebezpečí, že dojde k rychlému a nekontrolovatelnému rozšíření požáru. Oheň se při dobrých podmínkách dokáže šířit tak rychle, že lidé nemají často nejmenší šanci na danou situaci adekvátně zareagovat.

Pomineme-li nebezpečí vzniku požáru, je třeba uvědomit si, jakým způsobem takto prováděný jarní úklid ohrožuje přírodu. Velký žár, který při hoření trávy vzniká (až 800 °C), může způsobit zničení většiny vývojových stadií hmyzu, smrt nebo popálení malých zvířat (např. ježků), kouřové zplodiny ohrožují i živočichy na stromech a keřích.

Negativní dopad vypalování trav se týká také rostlinných společenstev a půdních mikroorganismů (snížení druhové rozmanitosti společenstev rostlin). Někteří zahrádkáři se domnívají, že popel, který takto vznikne, je dobrým hnojivem. Popel je však velmi často rozfoukán větrem nebo jej splaví déšť, takže se potřebné živiny do půdy stejně nedostanou. Ve všech ohledech je lepším způsobem ponechání staré trávy, která se rozloží a živiny se pozvolna uvolňují, a navíc obohatí půdu o velmi důležitou organickou složku. Aby trávník dobře vypadal, je nejlepší trávu vyhrabat a zkompostovat.

Pálení rostlinného odpadu

Mnozí často také pálí na svých zahradách rostlinný odpad. Toto pálení není zakázáno zákonem, ale je třeba se informovat na obecním úřadě, kdy je pálení obecní vyhláškou povoleno.

Povinnost ohlášení pálení odpadů mají dle Zákona č. 133/1985 Sb., pouze podnikající fyzické a právnické osoby. Občané tuto povinnost nemají, ale je dobré, pokud dochází k pálení (hlavně mimo obytnou zónu), nahlásit tuto činnost a mít na místě pálení mobilní telefon a jednoduché hasební prostředky (lopatu, vědro s vodou apod.). Nahlášení pálení je intuitivní a jednoduché a lze ji provést i z chytrého telefonu na adrese <https://paleni.izscr.cz/>.

Po registraci je pálení evidováno v databázi Krajského operačního střediska Hasičského záchranného sboru kraje a v případě ohlášení požáru může operační důstojník zjistit dotazem na uvedený mobilní telefon odpovědné osoby, zda se pálení nevyvymklo kontrole. V případě

problémů vyšle na místo jednotku požární ochrany, nebo ohlášení požáru vyhodnotí jako planý poplach.

Odesláním formuláře Hasičský záchranný sbor nepovoluje pálení. Odesláním vyplněného formuláře je Vaše pálení evidováno operačním a informačním střediskem hasičského záchranného sboru.

Evidence slouží jen pro možnost ověření místa pálení s možným nahlášením požáru.

Jen pro zajímavost v případě jakéhokoliv hlášeného požáru (klidně i hromádky 1 × 1 m) musí operační důstojník vyhlásit první stupeň požárního poplachu. V praxi to znamená, že jsou vyslány čtyři jednotky (na území Bořetic je to naše jednotka, JSDH Kobylí, JSDH Velké Pavlovice a HZS Hustopeče), každá jednotka min. jedním autem v počtu čtyř hasičů. U malých nenahlášených „táboráků“, které někdo za šera zahlédnul v dálce a zavolal na číslo 150, tak vzniká stěžejí pochopitelná přehlídka hasičské techniky. Zároveň je tímto přístupem znemožněna rychlá a účinná ochrana zdraví a majetku v případech, kdy se jedná o rozsáhlejší požár.

Pravidla pro pálení biologického materiálu:

- velikost hromady klestí je nutno volit tak, aby shořela v době, kdy je na místě přítomen dozor,
- při náhlém zhoršení počasí nebo silném větru je pálení nutné ihned přerušit a oheň uhasit,
- místo pro pálení se izoluje pruhem širokým nejméně 1 m, ve kterém budou odstraněny hořlavé materiály až na minerální půdu (zemínu),
- místo spalování se zabezpečí dostatečným množstvím hasebních látek,
- místo pálení lze opustit až po úplném uhašení ohně,
- po dobu 5 dnů nebo do vydatného deště je nutno místo pálení pravidelně kontrolovat,
- příjezdové cesty vedoucí k místům spalování nesmí být zataraseny,
- spalovat klestí lze pouze v bezpečné vzdálenosti od obytných nebo hospodářských objektů,
- osoba mladší 15 let nemůže odpad spalovat bez přítomnosti osoby starší 18 let, která je spalováním pověřena.

Dle zákona č. 133/1985 Sb. každý občan musí:

- počínat si tak, aby nedocházelo ke vzniku požáru, zejména při používání tepelných, elektrických, plynových a jiných spotřebičů a komínů, při skladování a používání hořlavých nebo požárně nebezpečných látek, manipulaci s nimi nebo s otevřeným ohněm či jiným zdrojem zapálení,
- oznamovat bez odkladu každý požár (linka 150),
- uhasit požár, jestliže je to možné, nebo provést nutná opatření k zamezení jeho šíření.

...a naopak nesmí:

- vědomě bezdůvodně přivolat jednotku požární ochrany nebo zneužít linku tísňového volání,
- provádět práce, které mohou vést ke vzniku požáru, v rozporu s předpisy o požární bezpečnosti,
- provádět vypalování porostů.

Prameny:

www.firebrno.cz,
www.hzscr.cz
a www.pozary.cz

Tomáš Langer, velitel JSDH Bořetice

OMP 64 (Věřím, že pro čtenáře Bořeckých listů nadpis nicneříkající, ale k tomu se dostanu.)

Protože máme v JSDH ve vybavení motorovou pilu a protože chceme, aby nás operační středisko (KOPIS) vysílalo na technické zásahy s motorovkou, jsme povinni absolvovat kurz, který se koná v Tišnově a nazývá se Obsluha motorových a řetězových pil v konání 64 hodin, odtud OMP 64. Z důvodu nedostatku prostředků je kurz pořádán pouze 4krát do roka a v každém kurzu je pouze 10 uchazečů (jen na další rok už mají cca 200 přihlášek).

Za naši jednotku jsme poslali přihlášky na školení OMP v počtu pěti členů již cca před dvěma lety. V říjnu 2018 jsem zatím jako jediný obdržel pozvánku na toto školení, které se konalo ve třech víkendech (dva v listopadu, jeden v prosinci). Zprvu jsem měl starost, zda na tři pátky tak narychlo dostanu dovolenou v práci, ale po pozornějším přečtení zvacího dopisu jsem zjistil, že nástup na každý víkend je v 15 hodin ve školícím centru, takže jsem si to v práci přes týden trochu naddělal, abych mohl končit v poledne a vyrazit na cestu.

Na první víkend stačily pouze sešit a psací potřeby. Poté, co jsem dorazil, už venku stával hlouček nervózně přešlapujících hasičů a čekalo se, až dorazí všichni. Pak se přešlo do učebny, kde jsme strávili celý víkend. V pátek jsme končili v 21 hodin a sobotu i v neděli zpět na značkách už v 7 ráno. Probírala se hlavně bezpečnost práce, protože už ze školení zdravotní vědy víme, že poranění motorovou pilou jsou hodně devastující a nevratná z důvodu toho, že pila neřeže, pila trhá. Dále pak přišla na řadu technika a technologie kácení, odvětvování, strojní teorie a údržba. Pravda, byly to dlouhé nekonečné dny a možná ještě delší večery, když jsme s kolegy, se kterými jsme tam nocovali, rozebírali učivo. Popravdě vracel jsem se po prvním víkendu s hlavou nafouklou jak pátrací balon a se Sokratovými slovy na rtech „vím, že nic nevím“.

Na další termíny jsme se domluvili, že přijedeme už o hodinu dříve, z toho důvodu, že se brzy stmívá, tak ať po areálu neskáče za tmy. Na druhý turnus už byla příprava horší, bylo potřeba nachystat výstroj a výzbroj, kterou si měl každý účastník kurzu přivést s sebou. Jednalo se o hlavně výstroj na ochranu zdraví, což je protiprořezový komplet nebo zásahový 3vrstvý komplet, dřevorubecká přilba, rukavice na technické zásahy nebo kožené rukavice. Dále klíny, obracovací lopatka, sekera, pohonné hmoty, a hlavně také pila plus věci na broušení řetězu nebo náhradní řetěz. Připadal jsem si jako bych jel s ženou na týdenní dovolenou, a přitom jsem jel sám

jen na víkend. Jakmile jsme dorazili, trénovali jsme na trenažéru odvětvování a směrový zářez.

Další ráno v 7 byl odjezd z areálu na nákup obědu (špekáček), bylo nám řečeno, že v lese bude materiálu dost. V lese jsme se rozdělili do skupin, na pět vedoucích připadli dva účastníci kurzu. Může vám to připadat málo, ale u některých jedinců je to až moc. Takže začalo přecházení z teorie do praxe. Po počáteční kontrole pily, zda má všechny bezpečnostní prvky, jsme začali kácet. Vybrali jsme si strom, určili směr pádu, vyklidili únikovou cestu, odstranili kořenové náběhy, udělali směrový zářez, hlavní řez, který jsme klínovali, a v poslední fázi odvětovali. A to stále dokola. Při tom jsme se bavili o tom, co děláme špatně, co dobře a co bychom mohli udělat líp. V lese jsme byli do doby, než se začalo stmívat a pak zpět do Tišnova, kde se ještě prováděla údržba pily po použití a broušení řetězu.

V neděli to samé a pak domů. Další týden nám oznamoval garant kurzu, že jsme pokáceli 145 kubíků dřeva a dřevorubec, který to po nás šel následující týden uklidit, to dělal do pátku. Ve třetím víkendu jsme ještě v pátek trénovali s motorovou rozbrušovací pilou, dále pak nám přistavili plošinu, na které jsme se zajistili, a trénovali práci ve výškách. Následující den probíhal už jako praktická zkouška a vedoucí jen dohlížel na to, zda vše děláme správně. Na neděli už na nás čekal písemný test a ústní zkouška. Test se skládal ze tří okruhů otázek (teoretická, strojní a bezpečnostní), každý okruh měl 30 otázek. Kurz jsem nakonec zvládl, sice to nebylo bez ztráty kytíčky, ale papír je doma, a to se počítá.

Závěrem je třeba říci, což nám bylo kladeno na srdce, že za tři víkendy z nás neudělají dřevorubce, že ti se na to učí a probírají toho mnohem víc. Jen dostaneme papír, že můžeme obsluhovat motorovou pilu na technické zásahy.

Robert Šebesta, člen JSDH Bořetice

Kulinářské okénko

Mazanec ze špaldové mouky

Suroviny

400 g špaldové mouky
50 g másla
1 polotučný tvaroh
2 lžíce oleje
prášek do pečiva (ve zdravé výživě lze koupit bez fosfátů)
rozinky
nasekané mandle
3 vejce + 1 vejce na potřeni
citronová kůra
citronová šťáva
2 lžíce medu
vanilkový cukr

Postup

Smíchejte špaldovou mouku a prášek do pečiva, přidejte povolené máslo, tvaroh, olej, vejce, citronovou kůru a šťávu a přisladte medem a vanilkovým cukrem. Nakonec přimíchejte předem namočené rozinky a mandle. Vypracujte těsto a vytvarujte z něj na pečicím papíře mazanec. Mazanec potřete rozšlehaným vajíčkem a posypejte plátky mandlí.

Zdravá vaječná pomazánka

Suroviny

4 natvrdo uvařená vajíčka
1 zralé avokádo
dijonská hořčice – dle chuti
půl kelímku bílého jogurtu do 3 % tuku
sůl, pepř
citronová šťáva podle chuti
nadrobno nakrájená čerstvá pažitka
chilli koření nebo čerstvá chilli paprička
toasty

Postup

Do mísy smíchejte nadrobno nakrájená vajíčka, rozmačkané avokádo, bílý jogurt, hořčici dle chuti, citronovou šťávu, přidejte čerstvou pažitku, chilli, sůl a pepř podle chuti. Pomazánku pořádně vymíchejte, případně vyšlehejte ručním šlehačem a natírejte na toasty

Dobrou chuť!

Rubriku připravila Lenka Grúzová

Detoxikace jako součást výživy

Naše tělo je důmyslný mechanismus, který v průběhu života zpracovává obrovské množství látek, které našemu zdraví specifickým způsobem škodí. Záleží tedy především na tom, v jakém prostředí žijeme, typu a složení stravy, které konzumujeme, jaké léky a chemické látky do svého organismu dostáváme. Chronické potíže, obezita, poruchy imunity, mohou být důsledkem toho, že naše tělo neumí zpracovat všechny toxické látky, které do těla dostáváme (pesticidy, rezidua hormonů a antibiotik, ftaláty...).

Toxikace organismu probíhá prakticky neustále, nelze se tomu vyhnout. Na druhé straně každý den vznikají přirozené procesy, při nichž vznikají odpadní metabolické produkty. Většina toxických látek z těla přirozeně odchází, ale určité množství v těle zůstává.

Jak tedy můžeme našemu tělu prospět, aby v něm zůstávalo co nejméně toxinů a vyplatí se jednorázové očistné kúry?

Na jaře se to očistnými kúrami jen hemží, každý se chce detoxikovat a kdo se nedetoxikuje, jako by nebyl.

Pravda je, že jaro je nejlepším obdobím pro očistu organismu. Ze stravy těžší přecházíme na lehčí, čerstvější, zpravidla se začínáme více pohybovat, větší čas trávíme venku. I tělo nám tedy bude lépe přijímat očistné kúry.

Je ale nutné vzít v potaz, jak se stravujeme v průběhu celého roku. Pokud je náš jídelníček nevyvážený, jíme podstatně více či méně, než bychom měli, jíme předem zpracované potraviny, plná aditiv a přídatných látek, pijeme slazené nápoje, tak nás očistná kúra nespasí a prakticky nám k ničemu nebude.

Pokud chceme ale tělo nastartovat a chceme se začít lépe a zdravěji stravovat, pak to může být dobrý odrazový můstek, který nám tělo rychleji pročistí, aby mohlo docházet k lepšímu vstřebávání živin.

Opatrná bych byla jen na úplné hladovky, několikátýdenní pití jednostranných očistných nápojů. Tento typ očistných kúr spadá spíše do určité filozofie člověka, ke které musí člověk dospět. Pokud na tyto typy detoxikace nejste připraveni, může dojít až ke kolapsu organismu pro nedostatek základních živin.

Nejjednodušším a nejdostupnějším procesem, jak se zbavit toxických látek z těla, je zajistit mechanickým způsobem očistu trávicího traktu pomocí dostatečného množství vlákniny, a to především obsažené v zelenině a ovoci a potom v celozrnných obilovinách. Se zvýšeným příjmem vlákniny ale nezapomeňte ani na pitný režim. Popíjet můžete i různé druhy bylinkových čajů. Nezapomeňte také na pohyb, a to nejlépe na čerstvém vzduchu. Tady totiž pročistíte nejen tělo, ale i ducha.

Dagmar Sedlářová, výživový poradce, www.dagmarsedlarova.cz

Pokračujeme ve výstavbě

V loňském roce došlo, pro mnohé překvapivě, k zastavení stavebních prací v lokalitě Panské Bořetice. Jediným důvodem přerušení výstavby byly nevyřešené otázky spojené s budováním splaškové kanalizace v obci. Investor, společnost GROUND LINE s. r. o., však po společném jednání na radnici již našla shodu se zástupci obce Bořetice, přičemž se obě strany společně zavázaly vybudovat splaškovou kanalizaci v dané lokalitě a pokračovat ve výstavbě tak, aby vybudované inženýrské sítě tvořily jednotný funkční celek s plánovanou výstavbou obecní kanalizace.

Zástupci obce a investora se shodli na tom, že investorem v roce 2017 vybudovaná takzvaná jednotná gravitační kanalizace, jejíž výstavba vycházela z dřívějších požadavků obce, bude sloužit pro celé území pouze k odvodu dešťových vod s vyústěním do potoka. Jednotná kanalizace by totiž nemohla být napojena podle platné legislativy do vodoteče ani do plánované obecní kanalizace, pokud by se v dané lokalitě neodlehčila dešťová voda od vody splaškové, což prakticky nebylo možné realizovat.

Výsledkem společného jednání je oddělit dešťové vody na vstupu do samostatných kanalizačních systémů, a uvést tak projekt do souladu s aktuální projektovou dokumentací odkanalizování obce. Díky dohodě tak bude možné obnovit stavební práce s ohledem na již provedenou výstavbu dešťové kanalizace, vodovodu, rozvodů veřejného osvětlení a realizovaného archeologického průzkumu.

V současné době projekční kancelář investora podniká veškeré kroky vedoucí k vydání stavebního povolení na samostatnou splaškovou kanalizaci a investor sám provádí úkony vedoucí k obnově stavebních prací. Vzhledem k rozsahu zemních prací po již dříve provedeném archeologickém průzkumu, který příslušné státní orgány požadovaly v naprosto nečekaném objemu, budou moci být práce na místních komunikacích v lokalitě obnoveny až po provedení sanačních opatření pod jejich konstrukcemi. K sanaci bude kvůli bezpečnému zpevnění ploch využíváno zejména kamenivo. Obnova prací na komunikacích může začít až po posouzení geotechnikem, který stanoví způsob sanace a možný poměr použitého kameniva a vytěžené zeminy. Vzhledem k tomu nelze nyní odhadnout přesný

termín zahájení výstavby, neboť se čeká na vyschnutí zeminy po zimě. V okamžiku, kdy bude vydáno zmiňované stavební povolení, geotechnik stanoví formu sanace a povolí zahájení prací, bude výstavba neprodleně obnovena.

Po vydání stavebního povolení na budování splaškové kanalizace a finální informace od geotechnika bude zpracován harmonogram průběhu veškerých prací nutných pro přípravu individuální výstavby rodinných domů, s nímž bude veřejnost seznámena.

Za investora: Mgr. Pavel Rosenbaum, a za obec Bořetice: František Petrásek

Situace území lokality Panské Bořetice

Jak dopadla naše procházka...

Díky svému bratrovi a sestře se mi poštěstilo být pětinasobnou tetou, a jelikož si myslím, že jsem dobrá pětinasobná teta :), ráda se svým neteřím a synovcům věnuji. Jednou z kratochvílí, kterými plníme společný čas, jsou například společné nákupy – Vašík s Toníkem už jsou poměrně velcí a rozumní kluci, kteří mohou tetě pomoci s taškami (navíc když si tam nenápadně přihodí asi tučet lízátek, nenápadně samozřejmě). Kluci se vybavili košíčky a vyrazili jsme na cestu. Cesta od domu mých rodičů do místního COOPu měří přibližně 300 metrů podél hlavní silnice, proto jsem se věnovala klukům, aby se mi nevytrhli (jsem přece dobrá teta a musím je vrátit v pořádku :)), takže první, kdo si všiml něčeho divného, byl tříletý Toník: „Teto, proč je tady všude tolik nepořádku?“. A ano, ten malej capart měl pravdu! Téměř podél celé té 300metrové cesty byl co dva metry

nějaký odpad – obal od nanuku (asi ještě z léta?), plechovky od energetických nápojů, toaletní papír!!!, plastový obal od dětského nápoje. A já se ptám: Opravdu si těch našich Bořetic tak málo vážíme? Je tak velký problém obal od oplatku strčit do kapsy a vyhodit ho do odpadkového koše nebo ho doma vytřídit? Pětiletý Vašík na tuto „spoušť“ zareagoval následně: „Teto, vezmeme si rukavice a ten nepořádek spolu uklidíme.“ Opravdu mají tříletí a pětiletí kluci víc rozumu než Bořečáci, jejichž věkový průměr je 42 let?

Apeluji tedy na všechny mé spoluobčany: Udržujme ty naše milé a krásné Bořetice ve stavu, abychom se před nimi nemuseli před našimi malými synovci stydět.

Klára Vyhňáková

Novinky v sociální oblasti - zvýšení příspěvku na péči

Domácí péče je v naší společnosti a v dnešní době stále více aktuální téma, co se důležitosti a užitečnosti týče. Vzhledem k celkové dlouhodobé vidině stárnutí společnosti je vcelku na místě zabývat se právě touto problematikou a fandit každému pokroku v této oblasti. Rodina jakožto základ společnosti je ve většině případů také prvním místem, kam jedinec přichází, ve které je vychováván a v níž prožívá významné události, proč by tomu nemohlo být i nadále? Je přeci přirozené, že člověk, který už není schopen svými silami danou situaci zvládnout, a tudíž je do určité nebo plné míry odkázán na péči jiné osoby, může chtít tyto chvíle prožívat v jeho domácím prostředí. A právě zvýšení příspěvku na péči tuhle situaci umožňuje.

Od února 2019 došlo ke zvýšení příspěvku na péči o osoby blízké a o lidi s postižením. Konkrétně se jedná od 1. dubna 2019 o navýšení příspěvku u IV. stupně, tedy lidí s nejtěžším postižením, o šest tisíc korun na celkovou částku 19 200 korun měsíčně. A dále od

1. července 2019 o navýšení příspěvku u III. stupně, těžce postižených osob, z 8 800 korun na 12 800 Kč, u dětí na 13 900 Kč.

Příspěvek na péči stát poskytuje lidem, kteří se při zvládnání každodenních činností neobejdou bez pomoci druhých. Nejčastěji jde o osoby těžce nemocné, zdravotně postižené nebo seniory ve vysokém věku. Příjemcem dávky je vždycky osoba, která pomoc druhých potřebuje: právě z příspěvku na péči si ji má hradit.

Zvýšením příspěvku na péči dojde k posílení finančních zdrojů jeho příjemců, a tím ke snížení tlaku na poskytování pobytových sociálních služeb. Tyto osoby budou moci déle zůstat ve svém přirozeném sociálním prostředí a využívat terénní a ambulantní služby. Péči může zajišťovat rodina či blízcí, asistent sociální péče, registrovaný poskytovatel sociálních služeb nebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu..

Mgr. Lenka Trojaková, Bc. Martina Škývarová, DiS. (Girasole, z. s., Hustopeče)

Jaro je za dveřmi

Tento krátký článek chci napsat již dlouho, protože je mi líto, jak ne někteří, ale neustále ti stejní, ničí veřejná prostranství obce.

Nejenom rybník, a to mě opravdu moc mrzelo, protože může být finanční škoda vysoká, ale lidská práce, kterou do toho rybáři dali, je nevyčíslitelná.

Všichni víme, že místní „dětí“ si mezi sebou popovídaly, kdo zničil práci rybářů... udivuje mě i to, jak můžou „dětí“ vylézt na kontejner vedle školy a močit na její fasádu, a to opakovaně, přitom je vidělo tolik lidí... zůstává mně rozum stát.

Nadchla mě i dubnová akce „Uklidme Bořetice“. Ráda jsem se zapojila nejen do úklidu parku u kostela, prostoru za hasičkou, za hřbitovní zdí, kde jsme se spolu se sousedy Buchtovými snažili druhý víkend v březnu pohrabat, popálit suché větve, trávu. Myslím si, že i po 14 dnech bude opět co uklízet. To množství odpadu, který tam nepatří, co jsme posbírali, myslím tím plastových obalů od dohořelých svíček, starých věnců a uschlých kytek, to je neskutečné!

Jak může někdo místo do nádob, kterých je kolem hřbitova hojně, hodit cokoliv za zed?

A to, co posbírají Buchtovi na své zahradě, nad tím zůstává rozum stát. Jak někdo může ze hřbitova vyhodit za zed starý věnec, uschlou kytici, dohořelou svíčku a podobně. Co ho k tomu vede?

Doufám, že článkem jsem nikoho neurazila a ti, kteří si ho přečtou (a třeba se to týká těch jejich dětí), se nad sebou zamyslí.

Za mých mladých let si pamatuji, že za nás se ještě fackovalo, dostávalo na zadeček a přemýšlím, jestli to bylo dobře.

Co si pamatuji, mně se ponaučení vždy dostalo. Hlavně mně rodiče učili úctě ke starším lidem, zdravít a hlavně nic NENIČIT!

A ještě menší dovětek. Moc se mně líbí, když potkám maminku s dítětem a dítětko mi řekne „dobrý den“. V poslední době se mi to stává velmi často a jsem za to moc ráda. Poslední setkání bylo: šla rodinka a jejich dvě děti mi řekly dobrý den, a kdyby to třetí v tom kočárku mluvilo, tak věřím, že mě pozdraví také. Děkuji.

Ing. Lucie Dufková

**Volby do Evropského parlamentu
se budou konat 24. a 25. května 2019.**

Parkování v obci

Dalším neméně oblíbeným tématem na článku, a to doufám, že opět nepohorším některé spoluobčany, je parkování aut na veřejných prostranstvích obce – myslím tím obecní pozemky, které mají lidé před nebo vedle svých domů. Tolik aut, co lidé parkují před svými domy, a hlavně i vraků, to je něco neskutečného.

Vím, že všichni chtějí mít před svým domem pěknou předzahrádku, o kterou se s láskou a péčí starají, byť ve většině případech se jedná o obecní pozemek, ale co je to platné, když mám velkou předzahrádku a auta parkují na silnicích, vedle domu na veřejných prostranstvích, a hlavně na chodnících! Jsou případy, kdy mají občané garáže, ale tu využívají na něco jiného. A těmto občanům bych chtěla připomenout existenci Obecně závazné vyhlášky Obce Bořetice č. 4/2016 o místním poplatku za užívání veřejného prostranství,

kterou naleznete zde: <https://www.bořetice.cz/obrazky-soubory/obecne-zavazna-vyhlaska-c-4-z-2016-o-mistnim-poplatku-za-vyuzivani-verejneho-prostranstvi-e3e8a.pdf>, kde je v čl. 6 uvedena sazba poplatku.

Nemějte mi to za zlé, ale lituji maminky s kočárky, které brázdí Bořetice a neustále musí vyhýbat autům na chodnících.

Ing. Lucie Dufková

Uklidme Česko – Uklidme Bořetice

V letošním roce se naše obec poprvé zapojila do celostátní akce Uklidme Česko (více informací na www.uklidmecesko.cz). Jedná se o dobrovolnickou úklidovou akci, která probíhá na území celé České republiky (a dokonce i na pár místech mimo ni). Jejím cílem je uklidit nelegálně vzniklé černé skládky a nepořádek. Hlavní termín byl celorepublikově stanoven na sobotu 6. dubna a v tomto termínu se sešli ke gruntování i bořetičtí dobrovolníci. O den dříve, tedy v pátek 5. dubna, se do akce zapojily také děti a paní učitelky z naší základní a mateřské školy.

Sobotní noc a ráno byly deštivé, ale to nás od našeho předsevzetí neodradilo, navíc kolem sedmé hodiny ranní srážky ustaly, takže jedinými malými negativy bylo bláto (a tedy vynechání některých původně plánovaných úklidových tras) a skutečnost, že jsme byli nuceni zrušit plánovanou opíkačku špekáčků v Rasovně.

Do bořeckých uliček se skupinky dobrovolníků čítající vč. dětí cca 30 členů rozprchly po vyřízení nezbytných organizačních záležitostí na sále kolem půl 10 dopoledne. Cíl byl jasný. Zatočit se všemi odpadky. Trasy byly vytipovány tak, aby se vyčistily hlavní příjezdové trasy do Bořetic, a také nejčastěji využívané turistické body a trasy (autobusové nádraží, vlakové nádraží, cyklostezky, Rasovna, příjezd do Kraví hory vč. parkoviště, cesta na rozhlednu). Dobrovolníci uklidili také dětské hřiště.

Odpadu bylo opravdu hodně, je smutné vidět, co všechno je bezohledný člověk schopný jen tak pohodit. Např. kolem Kraví hory a rozhledny jsme nejčastěji nalézali plastové lahve, plechovky od energetických nápojů a piva a sklo (od vína i tvrdého alkoholu), bohužel i tohle je důsledek turistického ruchu v Bořeticích. Přesný počet naplněných pytlů není v době psaní tohoto článku znám, nicméně určitě to bylo několik desítek, tzn. několik stovek kilogramů odpadků.

Kolem půl jedné odpoledne bylo hotovo, pro člověka práce na několik hodin, která se ale v obci hned projeví. Doufal jsem, že nám ty Bořetice vydrží hezčí alespoň chvilku, nicméně již druhý den po úklidu se v obci objevil překlopený kontejner se sklem, rozbitá autobusová zastávka směrovou tabulí, na cyklostezce rozbité láhve, a dokonce požár popelnice. Nic dalšího k tomu nelze dodat a být přítom slušný. Jsem velmi rád, že toto darebáctví odsoudilo na sociálních sítích mnoho našich občanů a jen doufám, že to neudělal žádný domorodec.

Chtěl bych na tomto místě moc poděkovat všem spolkům a organizacím, které se do akce Uklidme Bořetice zapojily. Jmenovitě ZŠ a MŠ Bořetice, Mysliveckému sdružení Bořetice, Sboru dobrovolných hasičů Bořetice a kulturní komisi obce. Děkuji také všem jednotlivcům, dospělým i dětem, kteří si udělali čas a přišli něco udělat pro svoji obec a snad i pro svůj dobrý pocit. Dobrá práce!

Věřím, že příští rok nám bude více přát počasí a naše řady se ještě rozšíří o další dobrovolníky a nadšence, kterým není vzhled jejich okolí lhostejný.

Přeji Vám krásné jaro.

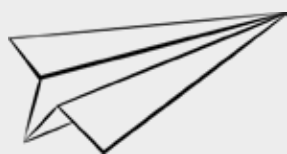
Jiří Michna, místostarosta obce

Pozvánka na letiště Kraví hora

Ve dnech 8. a 9. června se na letišti Bořetice Kraví hora koná již tradiční mezinárodní modelářská soutěž rádiem řízených modelů větroňů. Tento rok je přihlášených 80 pilotů z osmi států celého světa. Nejdále k nám bude cestovat tým z dalekých USA.

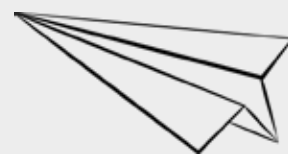
Pro místní děti, ale i pro ty starší, jsme připravili na sobotu 8. června v 17 hodin soutěž papírových vlaštovek.

Zúčastnit se může kdokoli. Pro vítěze jsou připraveny ceny.

Rádi vás na letišti uvítáme.

Modelářský klub Hustopeče

Kulturní komise Bořetice, SDH Bořetice a Tenisový oddíl Bořetice
Vás zvou na

PÁLĚNÍ ČARODĚJNIC

28. dubna 2019 15:30

Bořetice

Sraz malých i velkých čarodějnic na sóle.
Průvodem se přesuneme na hřiště, kde každá
registrovaná čarodějnice dostane špekáček a kofolu,
občerstvení připraveno i pro další účastníky.
Můžete se těšit na spoustu her a soutěží!

SAMI SOBĚ

Post Bellum – Paměť národa

Byl jsem osloven pracovníkem neziskové organizace Paměti národa. Tento pracovník sbírá a zaznamenává zajímavé případy v bývalém okrese Olomouc. Z ústředí v Praze dostal pokyn, aby oslovil bývalé „pétépáky“ a aby zaznamenal jejich účinkování v bývalém vojsku.

Již jich mnoho není, poněvadž jsou to muži okolo 90 roků, mnozí jsou nemocní a někteří odmítli na toto téma vyprávět. Našel i mě, domluvili jsme si čas a přijel zaznamenat můj případ. Postavil na stůl diktafon a než jej zapnul, informoval mě, jaké má přání a jak budeme postupovat. Nejdříve chtěl, abych se představil a uvedl své nacionále a uvedl, odkud pocházím. Jak dlouho a kde jsem sloužil u PTP. O našem rozhovoru na téma účinkování v uvedené armádě nebudu více sdělovat, poněvadž na toto téma bylo již mnoho napsáno, dokonce zfilmováno. Za celých 26 měsíců služby jsem nezažil žádnou zvláštní situaci, která by byla vhodná zaznamenat. V další části rozhovoru se velmi zajímal o osud naší rodiny, byl překvapen, když jsem uvedl, že nás bylo osm dětí, rodiče hospodařili na necelých 6 ha orné půdy. Výnosem z této plochy byla vyživována desetičlenná rodina. Nebudu rozvádět celou dobu od svatby rodičů, zmíním se jen o dvou významných obdobích.

Válečné události z let 1938–1945

Jako školáček první třídy jsem zažil mobilizaci v září 1938. Jako šestiletý jsem nechápal celou situaci. Na nádraží bylo plno návštěvníků, ženy převážně plakaly. Po obsazení zbytku republiky v březnu 1939 padl na rodiče těžký smutek. Silně se projevoval hospodářský vliv na činnost sedláků. Již v říjnu 1939 bylo zavedeno přídelový listkový systém a povinné dodávky zemědělských produktů. Vše bylo velmi pečlivě zpracováno a zaznamenáno. Toto nařízení se muselo brát vážně a jen těžce se dalo obejít. Již v letech 1940–1942 bylo vyhlášeno na kratší dobu tzv. stanné právo. Převážná většina občanů z toho byla smutná, moc se na ulici nezdržovali. Celkem se dá říci, že postižení žádného občana odvedením se v tomto období neudálo.

K uspořádání dodávek byl stanoven poměrně jednoduchý systém. Každý sedlák musel na počátku roku uvést, kolik plochy osel. Dostal příkaz, kolik má oset cukrovky a ječmene. Po žních musel nahlásit, kolik sklídl. Dále bylo ve výkazu uvedeno, kolik bude potřebovat na osivo, krmení dobytka a spotřebu pro rodinu. Toto množství se sečetlo, odečetlo od sklízěné a rozdíl byl povinná dodávka. Samozásobitelské dávky byly propočítány podle stáří dětí.

Další nepříjemností bylo, když maminičin bratr Cyril, který byl totálně nasazen v Rakousku, v dubnu 1943 uprchl k partyzánům do Srbska. Na obecní úřad přijel pracovník gestapa spolu s menší vojenskou skupinou. Nechal si zavolat Cyrilovy sourozence a více než dvě hodiny jim přednášel, jaká hrůza je může postihnout, pokud by se jejich bratr u někoho našel. K Cyrilovu bratru Janovi byla poslána vojenská jednotka, aby dům důkladně prohledala. Hledaný Cyril se nenašel, do domů ostatních sourozenců pak vojsko nepřišlo.

Velkou událostí byl frontový přechod. Od sobotního večera do pondělního rána jsme přebývali ve vinném sklepě Kuchyňkových u nádraží. V pondělí ráno se ozvalo bouchání na dveře, a v nich se objevil příslušník RA. Bylo nám jasné, že je již německá armáda vytlačena. Tatínek

neváhal, vzal mě s sebou a šli jsme domů ošetřovat dobytek. Dům byl plný vojáků, někteří spali, někteří snídali a někteří prohledávali domovní prostory. Tatínek se nejdříve věnoval krmení a napojení zvířat. Když přišel pro krmivo do stodoly, obstoupila jej skupina vojáků, mladý poručík držel v jedné ruce pistoli a druhou dával příkaz: „Chazaj idi“. Vojáci prohledávali prostory stodoly, ve které byly zpravidla uschovávány cenné rodinné věci a potraviny. Po desáté hodině se dostavila mezi dveře u síně statná Ruska v hodnosti kapitána. A rázně přikázala přítomným vojákům: „Kazáky, nastupajtě“. Postupně se dům vyprazdňoval, maminka s dětmi se vrátila ze sklepa, nastalo uklízení a příprava oběda. Tatínek mě pozval, abych přivezl ze sklepa víno. Kráčel jsem po silnici od kříže směrem k Vinopě. Na poloviny cesty jsem uviděl v příkopu ohořelé vojenské auto, které mělo v závěsu dělo. Posádku vozu činili čtyři vojáci. Po zásahu granátem zůstali sedět na předních sedadlech, jejich oblečení bylo ohořelé. Další dva auto opustili a snažili se vzdálit, jeden ležel 12 metrů od nehody v příkopě, druhý opodál mrtvý. Tato situace ve mně zůstala až po dnešní dny, necítil jsem však žádnou lítost ani smutek nad zemřelými vojáky, poněvadž to byli příslušníci wehrmachtu, všichni před válkou viděli v Hitlerovi spasitele, jenže to dopadlo, jak jsem viděl. Následující den byli všichni snad zakopáni. Více o válečných událostech nebudu uvádět, vše bylo již několikrát popsáno.

Období naděje 1945–1948

V tomto krátkém časovém úseku vskutku vstoupila do nálady občanů naděje, že se poměry vrátí k demokratickému uspořádání předchozí republiky. Rodinnou událostí byl odchod druhorozeného syna Josefa na studium gymnázia na Velehradě. Tatínek byl členem lidové strany, do politiky však příliš nevstupoval.

Všechny naše představy byly ukončeny násilnou komunistickou mocí. Brzy po této události bylo vše jinak. Tisk, rozhlas, všude, včetně zastupitelstva, byly provedeny změny. Postupně byl zveřejňován plán socializace. Největším strachem byla obava z kolektivizace zemědělské činnosti. I když zpočátku to stranické orgány vylučovaly, postupně však k tomuto cíli všechno směřovalo.

Období kolektivizace 1948–1989

Tatínek se dostal na černou listinu strany a vlády již v květnu 1950. V tom období vydala švédská vláda tzv. stockholmskou mírovou výzvu. Vyzývala občany, aby podporovali mírovou snahu SS o nešíření atomových zbraní. Protest se měl potvrdit podpisem všech dospělých občanů země. Tatínek odmítl podepsat, a tím to začalo. Po roce 1989 bylo zjištěno, že na území nynější ČR odmítlo tenhle pamflet podepsat pouze 409 občanů.

Rodiče odmítali chodit k nedemokratickým volbám. V celé obci jich nebylo mnoho. Postupně se začalo prosazovat z kolektivizování zemědělství sedlákům, kteří v mnohých domech po několik staletí obdělávali zděděnou půdu. Největší tlak nastal po roce 1956, kdy teh-

dy nově zvolený prezident A. Novotný prohlásil: „Nebude v naší zemi socialismu, pokud nebude zkollektivizováno zemědělství.“ Postupně se ve všech obcích vytvářely přípravné výbory, které vytvořily agitační skupiny. Tyto navštěvovaly jednotlivé rodiny a přesvědčovaly o vstupu do JZD. Postupně tento bezohledný nábor lidí přijali. Koncem roku 1959 bylo sedlačení soukromníků prakticky ukončeno.

Samostatnou kapitolou je případ, do kterého se tatínek dostal následkem mého „pétépákování“. V polovině června 1955 (to jsem sloužil druhým rokem) nám byl přečten výnos ministra, že se prodlužuje vojenská služba o jeden rok. Důvod byl jednoduchý, za západní hranicí se shromažďují imperialistické mocnosti a hodlají naši republiku napadnout. Je „logické“, že bránit by ji měli vojáci, kteří žádnou zbraň neměli a ani s ní neuměli manipulovat. Vojenská zpráva nařídila, aby stranické orgány na vesnicích vysvětlily rodičům nutnost a potřebu prodloužené vojenské služby. Koncem června 1955 přišli tři představitelé komunistické strany tatínkovi vysvětlovat, proč a jak.

Tatínek se s nimi nedohadoval, možná pronesl něco proti straně a vládě, to však byl důvod, že byl obviněn a poslán k soudu. Rozsudek zněl půl roku za hanobení republiky „natvrdo“. V říjnu uvedeného roku byl rozkaz změněn pouze na dva měsíce, takže do civilu jsme odcházeli 22. 12. 1955. Při soudu v Hustopečích nebyl tatínkovi uveden termín, kdy má výkon trestu nastoupit. Stalo se tomu až 2. srpna 1957, kdy byl v sobotu odpoledne před hody odvezen do Hustopeče a následně do Brna. Největší trápení nastalo, že jsme nevěděli, jak provádět zemědělské práce, když v domě nebylo žádného dospělého. Měla to maminka velmi těžké... Solidarita a ochota vypomocet se však uplatnila a všechny práce se zvládly.

Komické se může zdát, když maminka oslovila syna Cyrila (tehdy 11,5 roku), aby jel podmítat strniška. Postupně školáček všechny po-

zemky pooral. V roce 1968 odešel druhorozený syn Josef studovat teologii do Rakouska. Tam vstoupil do jezuitského řádu, studium absolvoval v Innsbrucku. V roce 1974, na svátek sv. Cyrila a Metoděje měl být vysvěcený. Poslal pozvání bývalým spolupracovníkům do Brna a rodičům. Brněnští pozvaní se mohli zúčastnit, kdežto rodiče povolení nedostali. V následujícím roce 1975 Josef poslal rodičům pozvání na návštěvu do Vídně. Nově zvolený předseda v tom žádné problémy neviděl a maminka s dcerou Marií mohly návštěvu uskutečnit. Tatínek již ne, poněvadž v prosinci 1974 zemřel.

Druhou zajímavou kapitolou je odchod do důchodu. K 1. 1. 1973 společně dostali výměr na částku 409 Kč plus rodinné přídatky na dva nezletilé syny. Je to podivná částka, ze které by se početná rodina nezvládla uživit. Rodiče měli stín ve svých srdcích. Tatínek se s námi často v posledních letech loučil poznámkou: „Bože, děti, já se již konce těch komunistů nedočkám, vy však určitě ano.“ Maminka taky měla často bolest a taky se loučila poznámkou: „Bože, děti, my jsme vám ani nestihli dát nic do výbavy.“

Tatínkova předpověď se opravdu splnila, však až za 15 roků po jeho smrti. Když nastaly zlomové okamžiky v listopadu 1989, přišel můj vlastní syn z některého shromáždění ve městě a radostně mi sdělil: „Tak tatínku, splnila se předpověď tvého tatínka, dobře, že se tak stalo.“

Toto je stručný výtah namluveného rozhovoru pro uvedenou instituci, celý originál bude uložen v pražském archivu, ve kterém je v současné době 3 700 kusů. Ke studiu jej používají studenti, spisovatelé, učitelé a o mnohé mají zájem i zahraniční autoři. Dalo by se předpokládat, že stručný výtah nebude ani prezentován v českém rozhlase. Je však dobře, že se tak podporuje paměť národa.

Stanislav Pazderka

Hrdinský čin nebo výpomoc při cestě za svobodou

V lednu 1950 byli v obci pozavíráni čtyři občané. Chyběl pátý Josef Jáchym. Ten v předešlém dni odjel na ošetření do brněnské nemocnice. Zdržel se a vrátil se až v uvedený den. Tatínek za ním poslal do Zaječčí posla, který mu celou situaci vysvětlil. Josef se mohl rozhodnout, buďto se přihlásí na STB, nebo přejde hranice do Rakouska. Volil druhou možnost, v Rakousku přešel až do americké zóny, tam si našel ubytování i zaměstnání. Hodlal si vydělat na cestu do USA.

Po delším čase se pokusil zatelefonovat domů své sestře. Ta mu sdělila, že matka je vážně nemocná, a on se rozhodl maminku doma navštívit. Bylo to odvážné, ale provedl to, přišel domů a s maminkou hodlal nějaký čas zůstat. Ta se však zdravotně zlepšila, až se úplně uzdravila. Pobýval doma skoro dva měsíce a v rodinné radě se rozhodovalo, co a jak dál.

Rozhodnutí bylo jednoznačné, odejít zpět do Rakouska. Vznikl však problém, jak se dostat znovu na přechod do Břeclavi. Tatínek našel přepravce s autem, ale zůstala otázka, kde a jak do něj přestoupit. Oslovil hospodáře Jana Pazderku na čísle 100, zda by vypomohl. Ten se vůbec nerozpakoval a dohodli se přesně, jak to bude probíhat. Vše muselo být v tichosti a rychlosti.

V uvedené odpoledne za Floriánkem postávalo osobní auto a po dědině přijížděla maminka Jáchymová s menší fúrou slámy směrem k Vrbici. Když přijížděla blíž ke stovce, otevřel hospodář vrata a přepravkyně vjela do dvora. Vrata se zavřela a přivezený syn Josef se vyhrabal z podfůry slámy a maminka projela dvorem stodolou za humna směrem domů. Následně se otevřela vrata, do nich zajelo auto, vrata se rychle zavřela a přepravovaný Jožka nasedl do auta. Projeli domem za humna a odjeli do Břeclavi. Vše se podařilo bez problémů a uprchlík se vrátil do americké zóny. Tam se znovu ubytoval, našel si práci, a až našetřil potřebné peníze, odjel do USA.

Co k tomu dodat? Mohlo by se zdát, že od hospodáře Jana to byl vskutku hrdinský čin. Jenže on dobře věděl, co by uprchlíka Jožku čekalo, vůbec neváhal a potřebnou pomoc poskytl. Možná, že to bylo až příliš odvážné, poněvadž v té době u Pazderků v rodině bylo sedm nedospělých dětí a osmé manželka Marie čekala v prosinci. Určité riziko to bylo, ovšem při výpomoci při cestě za svobodou to bylo občanská povinnost.

Stanislav Pazderka

Důlní neštěstí na dole Dukla

V poslední době můžeme sledovat v tisku a televizi zprávy o důlním neštěstí na dole ČSM na Ostravsku, v němž po výbuchu plynu zahynulo 13 horníků. Vyhledávají se a tisknou statistiky obdobných neštěstí za desítky let pozpátku, ale opomíná se to největší neštěstí v roce 1961, kdy 7. července na dole Dukla v Havířově-Dolní Suché zahynulo 108 horníků, a také na Hodonínsko, kde v lignitovém dole (rovněž Dukla), voda zaplavila důl i s horníky.

Proč doplňuji statistiky právě o doly Dukla? Jeden z těch 108 horníků byl bývalý občan Bořetic Antonín Borkovec. Narodil se v Bořeticích právě na svátek sv. Anny v roce 1942, kdy je v Bořeticích velká pouť, do rodiny pekaře a básníka také Antonína Borkovce. Bylo mu tedy v době neštěstí 19 let. Vyučil se horníkem a pracoval na dole Dukla. Jeho otec pracoval po roce 1945 jako pekař v pronajaté pekárně v Brně, a protože měl početnou rodinu, vyslyšel lákání náborářů a šel pracovat na Ostravsko, nejprve jako horník a pak jako redaktor hornických novin, a syn šel tedy v jeho stopách. Pan Borkovec nikdy nezapomněl na Bořetice a vždy se k nám vracel.

Po roce 1989 i s jeho kamarády spisovatelem Jaromírem Tomečkem a hudebním skladatelem Antonínem Michnou, pro kterého psal texty k jeho písním, z kterých některé zlidověly. Pekárna byla na obchodě pana Mlýnského, ke kterému jezdil i Jakub Deml. Pan Borkovec vzpomínal mnohokrát na to, jak P. Deml choval malého Tonika na klíně.

To druhé vzpomínané neštěstí se stalo 9. června 1970 také na dole Dukla, ale v Šardicích na Hodonínsku, kde se těžil lignit pro elektrárnu v Hodoníně, a tam také pracovalo několik občanů z Bořetic. Jen velkým štěstím bylo, že v ten osudný den tam žádný z nich nepracoval. Vypráví se, že v ten den si jeden z našich občanů vyměnil směnu s kamarádem, a díky tomu tam nepřišel o život.

Toho 9. června byl krásný a teplý den, ale přihnala se bouře, a v 2,5–3hodinové průtrži mračen teklo v potoce nad dolem, který byl v 18metrové hloubce, obrovské množství vody. Okolí šardického potoka se změnilo v jezero, které proniklo do dolu

*Vám, kdož jste projevem soustrasti,
stiskem ruky, slovem nebo dopisem
zmirnili naši velkou bolest nad
ztrátou milovaného*

TONÍKA,

*který tragicky zahynul při důlním
neštěstí na Dole Dukla v D. Suché.
Zvláště děkujeme Vám, milé družičky
a mládenci, spolužáci a spolužačky
a všem, kteří jste zesnulého
doprovodili na poslední cestě
a květinovými dary vyjádřili
svou účast.*

*Vzpomínejte s námi na hodného
a milého chlapce; obětoval svůj
mladý život v práci
pro lepší budoucnost nás všech.*

V BRNĚ-MALOMĚŘICÍCH, KARLOVA 21
v srpnu 1961

RODINA BORKOVCOVA

*26.7.1942-†7.7.1961

*Řekli o muž, že jsem hrdina,
myslím však - v tom se mýlí,
vždyt já jen kopal uhlí pro lidi,
aby šťastně žili.*

*Nad vše miloval jsem mamínku,
a jak ráda měla ona mne!
Co teď jsme oba ztratili,
jen my dva nejlíp víme . . .*

porušeným nadloží. V přívalu vody a bahna tam tehdy zahynulo 34 horníků.

Václav Petrásek

Malé zamyšlení o jaru a jihomoravské krajině (báseň v próze)

Oldřich Damborský (2012)

Cvakají nůžky na révě, jaro vystrčilo růžky v žluté pampelišek záplavě, včely nosí pylu snůžky. Vinohrad se odorává ze dvou stran od kmínků, hřívá paprsků je plavá, dávno pryč je křik vran, do řeky házíš radostí oblázky kamínků.

Hlína se zahřívá sluncem jako světlem solária, nálada je mazlivá jako hudba z respíria. Řeka se krajem vine, blankytná obloha je v nedbalkách z bílých mráčků, vzduch je opojný jakoby posvěcený mešním vínem, není tu žádná zahálka, Vesna nemá něhu za hračku. Jen paličky jív jsou hebké a smuteční vrby do rybníka s pokorou větve smáčí, každý tuší, že láska je lékem, i když je někdy k smíchu, někdy k pláči.

Však láska k tomuto rodnému kraji je stálá, žádný tobogán, na němž by hřívá dívčích vlasů vlála a pak odzvonila poslední z hran. Láska k tomuto jižnímu kraji je hebká jako stéblo katránu, co šimrá pod vousy, jako hlt vína po ránu, které pít děda, než do vinohradu zabrousil. Je zatvrzelá jako třináctý kůň básníka Jana Skácela, hluboká jako v lužních lesích tůň a křehká jako mandloňový květ docela. Je někdy podivná jako krahujec na suchém dubu solitéru, když svítí z nebeských dálav a soucitná, i když nemusí chodit v kněžském černém kléru.

Je všech a ničí a roste s každou kapkou potu, někde v hloubi duše klíčí a přiklání se ku životu.

Jak jsme panské voly učili závodit

Po našich ulicích jezdí hlavně povozy kravské. Tyto jezdí pomalu, sedláci na nich klimbají, neb není kam spěchat. Dále zde máme povozy koňské, často s hřibátkem skotačícím kolem. Jsou to povětšinou koně silní, zvaní valaši. Jednou mě strýc Metoš na jednoho posadil. Cítil jsem se jako na slonu, tak měl široký hřbet. Správce statku, pan Vilímek pak jezdí kočárem taženým koňmi klusáky, již neumí normálně chodit, ale jenom stále klusají. Také se nám hochům ovšem líbí, když jedou oračky, což jsou prosím parní domfky, již skrze navijáky disponují obrovskou silou. Jedou rychlostí pomalou, my hoši kolem poskakujeme a fira volá, pozor ať vás nezajedu. Když přijedou na pole, táhnou mezi sebou silou bezmeznou velký pluh obracák a je to věc náramná.

Ve statku mají také dva moderní americké traktory od Unry. Jeden je značky Buldok. Strýc Padalík když ho startuje, tak vyndá oddělovací volant a přidělá ho na obrovský setrvačnický coby kliku, načež si zapálí cigaretu, tuto vsune do zápalníku a začne prudce roztáčet setrvačnickem. Traktor dělá buf, buf, buf a chytout nechce. On pak zuří a praví, kopaje do gumy: „Zas ten krám nejede.“ My se kol něj motáme a strýc nám nevrle říká: „Hergot, nemotejte se mně furt pod nohama, smradi.“ A strýc Novák povídal strýcovi Jánoškovi: „Zas je nervózní, beztak mu nedala.“ A my nevěděli, co mu nedala.

Také je zde traktor značky Ferguson, jenž je menší a slabší. Zato je krásně červený. Vzadu má kola veliká, ale vpředu dvě malá těsně u sebe, takže vypadá jako trojkolka. Nejvíce nám ovšem imponují panskí voly s obrovskými rohy a snad tunovou váhou. Strýc Sůkal s nima jezdí každý den pro jetel k panským šopám na Trkmanska. Za celý den udělá pouze jednu fůru, neb volové jsou náramně pomalí. Strýc na kozlíku obvykle klimbá. Když se náhodou probudí, překvapeně se rozhlíží na spěchající lidi a tváří se, jako by si říkal tím svým hlasem pomalým. „Já nevím, že tí lidi furt kdesi utěkají.“ Načež znovu usnou. V dědině jich každý předjíždí, dokonce i povozy kravské. Nikomu to nevadí, neb každý si říká: „To víte, jsou to přeci voly.“ My pak na strýca nahlížíme se zvědavostí, neb pan učitel nám říkal, že s voly ve statku mohou jezdit jen ti nejhlupejší. My se pak nebojíme, že by na nás přišla řada, páč je to místo již rezervováno pro zločince Dvořáčka.

Kamarád z naší party Cyrda má tatínka kostelníkem. Je jim pověřen milou povinností každý den v podvečer chodit na kostelní věž zvonit klekání. Zvon se jmenuje umíráček, páč jiný nemáme, neb všechny ostatní nám byly ukradeny Němci za války. I když je to práce pouze pro jednoho, bývá na věži celá naše parta. Z výšky můžeme sledovat celou naši vesnici, což se nám velmi líbí. Také vedeme vážné řeči a já pravil, že by se mně moc líbilo, kdybych se stal hrdinou, neboť bych mohl chodit po ulici a všichni by se mně klaněli s úctou, zdravili mě dobrý den, mladý muži, pan děkan pak pozdrav pámbu a tatínek Dvořáčka, jsa kriminálník, tě péro, nádhro. Také živě vidím, jak na návsi před celou vesnicí vede pan starosta slavnostní řeč: „Hle pohledte zde na toho hochu. Tak mladý, a už je hrdinou. Jeho jméno jistě jednou bude vytesáno do mramoru, ke slávě naší obce i celé naší země.“ Tatínkovi se dmou prsa pýchou, maminka dojetím pláče a já se pak chovám skromně, jako že to by udělal každý a že je to samozřejmost. Všichni volají sláva mu, třepou mně rukama a dokonce Bohunka, co ji všichni kluci milují, ke mně běží a líbá mě na tváře. To ovšem neříkám nahlas, neboť se stydím.

Ostatním hochům se to také líbí. Všichni chceme být těmi hrdiny, leč ouha, nikdo neví, jak se tím hrdinou stát. Neb nikde nechce hořet, abychom mohli na poslední chvíli vytáhnout z požáru nemohoucí babičku. Taktéž ve Svodnici se nikdo nechce topit, abychom pro něj mohli skočit

šipku, čli příležitost žádná. Tak jak se jen tím hrdinou stát. Odpověď jsme kupodivu získali záhy. Sedíce pod ořechem, šli kolem strýc Babáček, náš starý důvěrný známý. Vtom mě napadlo, že by nám mohl poradit, a tak se ptám: „Ná, strýcu, nevíte, jak bysme se mohli stát hrdiny?“ Strýc se na mě podíval přes brýle, na zarostlé bradě se škrábaje, pravil. „Esi chceš byt opravdovským hrdinou, milej šohaju, tož musíš udělat nejakej hrdinský skutek. No a ten nehrdinnější skutek je zeptat se strýca Sůkala, co jezdíjí s volama, jak je posranýmu.“ Načež si spokojeně bafli z fajky, neboť najít takové rozřešení by nedokázal ani pan děkan.

Druhý den ráno byl den jako každý jiný. Sem tam jede kravský povoz. Táhle babka s motykou přes rameno. Tu zatoulaná slepice a tam jakýsi pes. Na korýtkách vrkají holubi. Jaká pohoda. Strýc Sůkal jedou s voly dědinou jako každý den a já pak u škarpy v hrdinné pozici, rozkročen s rukama v bok volám hlasem mocným. „Ná, strýcu, jak je teda temu posranýmu.“ Strýc na to nic. Jenom pozvedl obočí a tím volským bičákem mně takovou jednu šustl, že jsem to věděl okamžitě hned, snad i dvakrát za sebou. Jinak se nic nezměnilo. Na střeše dál vrkali holubi. Kravský vůz si to dál šinul dědinou. Táhle babka, slepice, pes. Jenom já jsem stál u škarpy a raději jsem se moc nehýbal, aby mě to nespadlo na lýtka.

K večeru se u nás pod ořechem zastavili strýc Babáček na kus řeči a já si mu stěžoval, jak jsem dopadl. „To je ale sprosták, že se nestydí,“ reagoval strýc rozhořčeně. „Já bych to tak nenechal. Já bych se pomstil.“ Pravil, načež jsme na něj v rozpacích hleděli. Jakmile nám však pošeptal tu svoji pomstu, rozzářily se nám oči radostí.

Další den jsme již čekali, až strýc pojedou. Měli jsme připravený dvoje smotaný noviny, s přivázaným drátem vázácím a zapalovač. UVázat volům na ocas ty noviny nebylo nic těžkého, neb strýc spokojeně spali. Pak stačilo jenom škrknout. Chvíli se nic nedělo. Najednou si ti voly museli vzpomenout na svoje mladé roky, kdy byli ještě býky. Sklonili hlavu, z nozder vypustili páru, vyhodili zadníma nohama, načež vyrazili rychlostí urvaného vagonu. Strýc už nespali. Zapřen nohama táhli za opratě vší silou a řvali v plné síle: „Pr, vy kur...“ (cenzurováno). Hlasem tak mocným, že se všechny nábožné tetičky museli pokřížovat, i když se jim nechtělo. Ještě strýc Jurás na něj volal: „Ná, Jožko, kde s tyma volama utěkáš?“ Načež mu strýc slušně stačili odpovědět: „Do prd...“ (cenzurováno), než se ztratili v prachu cesty za Petráskovým.

Panu Vilímkovi, správci statku bylo pak divné, co se to jen stalo, že ten Sůkal udělal ten den fůru dvě.

Ivan Pazderka

Pohled na Bořetice od polní cesty na Trkmanska, pohlednice od PhDr. A. Grůzy.

Základní škola a Mateřská škola Bořetice, okres Břeclav, příspěvková organizace

Aktuality ze základní školy

Školní rok 2018/2019 se již přehoupl do druhého pololetí. Žáci 1. třídy pod vedením třídní učitelky Dagmar Zemanové pracují pilně jako včeličky, umí pěkně číst, psát i počítat. Druháci zvládli výměnu třídní učitelky, paní učitelky Miroslavy Herůfkové, která si již naplno užívá krásných mateřských radostí. Od konce ledna se o ně vzorně stará paní učitelka Marie Hamalová. Třetáci jsou živí, ale pracovití. Statečně válčí nejen s vyjmenovanými slovy. Paní učitelka Jiřina Ševčíková pro ně připravuje stále něco zajímavého. Čtvrtáci pod vedením třídní učitelky Jany Šedivé už počítají do milionu a umí skloňovat podstatná jména podle vzorů. Paní učitelka Emilie Jedličková připravuje pět žáků 5. třídy k přijímacím zkouškám na víceleté gymnázium. Letošní pátáci jsou zodpovědní a pracovití, pečlivě chystají zápis k základnímu vzdělávání. Letos se těšíme na 18 předškoláků.

V únoru nás potěšili perfektně připravenými fyzikálními i chemickými pokusy žáci ze ZŠ Kobylí. Naším školákům se také velmi líbila zajímavá beseda s myslivci. Žáci 2. až 5. ročníku se v pátek 22. 3. 2019 zúčastnili mezinárodní soutěže Matematický klokan 2019. Nejlepšími počtáři školy byli v kategorii Klokánek Helena Še-

bestová, žákyně 5. třídy a v kategorii Cvrček Jaroslav Herzán, žák 3. třídy. V nejbližší době nás čeká pěvecká soutěž „O malovanou pantličku Augusty Šebestové“, zapojení do akce „Uklidme Česko“, druhá část dopravní výchovy pro žáky 4. a 5. ročníku a dopravní soutěž. Navštívíme i skanzen ve Strážnici a Den Země letos oslavíme v Ekocentru Trkmanka ve Velkých Pavlovicích. Také nás čekají sportovní turnaje v ZŠ Kobylí i ZŠ Velké Pavlovice. Další novou zajímavou akcí bude květnová škola v přírodě.

Těšíme se na zápis nových dětí do mateřské školy, výlety, tradiční exkurzi našich páťáků do Prahy, závěrečné vystoupení školy, slavnostní pasování předškoláků i vyhodnocení celoroční soutěže ve sběru papíru. Děkuji všem rodičům, zřizovateli i příznivcům školy za pomoc a spolupráci, které si velmi vážíme.

Za děti, žáky i zaměstnance školy přeji všem čtenářům Bořetických listů krásné jaro a veselé Velikonoce.

Mgr. Ivana Macháčová, ředitelka školy

Mateřská škola

„Děti ve školce se baví, hledají nové přátele a setkávají se, protože vědí, že setkání s přáteli je nejlepší pro život v pohodě.“

Zkoumání vlastního těla a proměn dětí velmi zajímá, samy se ptají, hledají v encyklopediích, využívají pomůcek a her. Vědí, co je pro ně a pro jejich zdraví důležité. Nejen správná výživa, sport, odpočinek, ale také radost, pohoda, úsměv, setkávání se s přáteli, ať už malými, velkými nebo staršími, obohacuje život. Jak se člověk mění, vyvíjí, roste a stárne, děti velmi zajímalo. Tentokrát jsme k tomuto tématu přistoupili více prakticky a nabídli dětem setkávání s různými generacemi. Na podzim nám babička v sukničkách (paní Pazderková) přišla do MŠ povídat o Mikulášovi, jak to bylo dřív, když byla malá, a také nám přečetla čertovskou pohádku. Setkání bylo příjemné a pro děti něčím novým. Jakmile nám situace dovolila, domluvili jsme si návštěvu Domovinky v Němčičkách. Děti si zde s babičkami zazpívaly, počítaly, kolik je jim let, povídaly si a pohrály si s jejich hračkami. Domovinka je v bezprostřední blízkosti MŠ – našich malých kamarádů, byla by proto škoda je nenavštívit. A tak jsme zavítali i tam. Příjemné přijetí kolektivu i kamarádů – co víc si přát. Cesta domů vedla kolem lyžařského svahu, kde bylo plno sněhu a naše děti se na něm dosyta vyřádily. Další setkávání generací s pohádkovým vyprávěním nás čeká v knihovně, v MŠ, kde nám slíbili pohádky rodiče i prarodiče – kdo chce, může se přidat.

Z tohoto nekonečného tématu – alespoň malá anketa o těle a pocitech od našich dětí:

Co je štěstí, kdy jsem šťastný?

Že mám maminku a tatínka • když Míša řekne, že su její kamarád • že mám tři pejsky • že mám velký dům • že budu mít miminko • když

mi dáva tatínek pusinku • když mi koupí plyšáka • když mi mamka postaví nový pokoj • když se fehtáme • když potkám maminku, tak i smíchy pláču.

Co je smutek, kdy jsem smutný?

Když se mi něco ztratilo • když se mi někdo posmívá • když umře babička • když jedu na kole a spadnu • když někdo někoho straší • když někoho někdo bouchne • když mi někdo sebere hračku • když je někdo malinkej a rodiče si dělají srandu, že odešli • když si vymýšlí maminka, že umře • když nám teče krev • když mám teplotu • když někdo zastřelí ovečku.

Na co mám dvě oči?

Na divání • na spinkání • na plakání • na tablet • cvičíme s nimi • abych viděl.

Na co mám nosík?

Na dýchání • na čuchání • na smrkání • na čichání květiny • na poznávání, co cítím • poznám kouř.

Na co mám pusinku?

Na mluvení • na zpívání • na papání • na pití • vyplazování jazyku • na prošení • na ochutnávání • na foukání • na hraní na flétnu • na mlíčko • na pískání • na lízání lízátka • na cucání • na vrtání zoubků • na žvýkačku • na pusinkování • abych mohl mluvit • na kousání.

Zpracovaly učitelky MŠ Bořetice

1. třída

 My jsme žáci 1.A
 Umíme už napsat a
 jedničky seš dostáváme
 spalným snámkám
 samáváme.

Líkovní jsme velice
 v jazycce i matice

 Mikuláš
 Nikola
 Andra
 Adam

Berenika
 Matěj
 Váňa
 Tereša

Děti obsluhovaly své nejmilejší

Čajovna v MŠ

Tanec masek

Společně tvořené postavy

Relax se Zdravíkem

2. třída

Jsmo družáci.

Máme se rádi. Jsme hodní a hraví. Rádi počítáme, sportujeme, čteme, píšeme a malujeme. Každý den se na sebe těšíme. Je nám spolu dobře.

Venku svítí sluníčko,
malujeme vajíčko.

Viděli jsme krokusy,
jaro dělá pokusy.

Zelená se tráva,
my voláme: Sláva!

Hurá, pryč jsou mraky,
už nepouštíme draky.

Máme rádi teplíčko,
rozběhneme se malíčko.

Vezmeme si autíčka,
schováme si vajíčka.

Vítáme tě, jaro!

Sluníčka je stále málo.

Modré je nebe,
už nás nezebe.

Travička je zelená,
máme od ní kolena.

Ukázka hry na flétničku

3. třída

Dominika

Nella

Co do bauci na slunicku? Velka
 leti na kytičku. Z kvetu na kvet
 leti, letke sa mi deti. Velky bauci
 kolem stromu, prohlidnou si kazdy kvet,
 pak na chvilku leti domu, sa chvilku
 se vraci zpět. Proč do kvetu koukaji?
 Proč do kvetu koukaji? Třesní bude
 plný štíl, medu bude plný úl.

Krásné jaro přeje Břida
 Tamča Jara Ema Filip DOMINIK KUBA
 Filda JARA DAVID Šima SILVA
 Lea Vladka

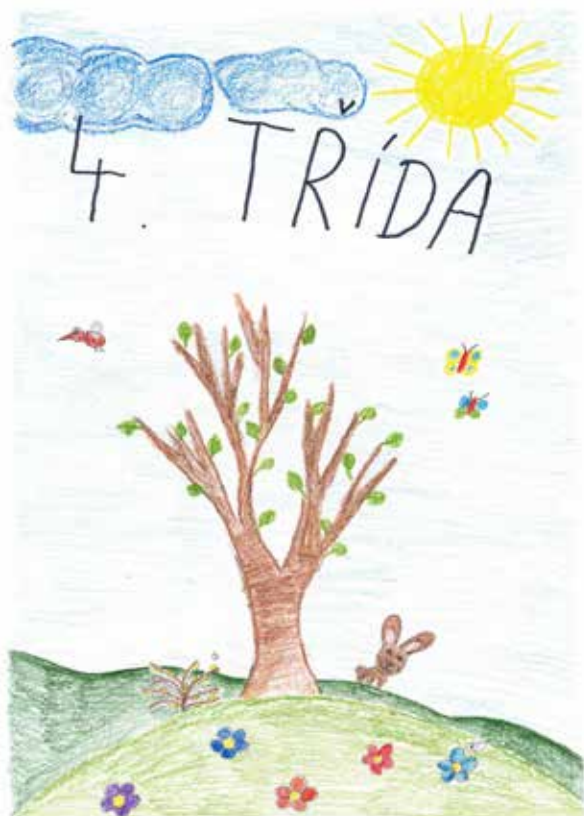

Třetáci si užívají sněhové nadílky

Třetáci si užívají sněhové nadílky

4. třída

Louka, kyšky, zvířata
 Probouzí se příroda,
 probouzí se od mrazu,
 ledu, vloček a sněhu.
 Ptáci zpívají, bylinky rostou,
 jaro je perfektní s ranní rosou.
 Sněhulák se rozpouští
 a je z něho voda,
 na zimě nás budeme čekat
 znovu a znovu.

Namalujeme vajíčka,
 upечeme beránka.
 Nazhujeme brusle
 a vyrasíme do světa.
 Klára, Linda, Míša K., Míša M., Natalka,
 Nicolas D., Simona, Lukáš

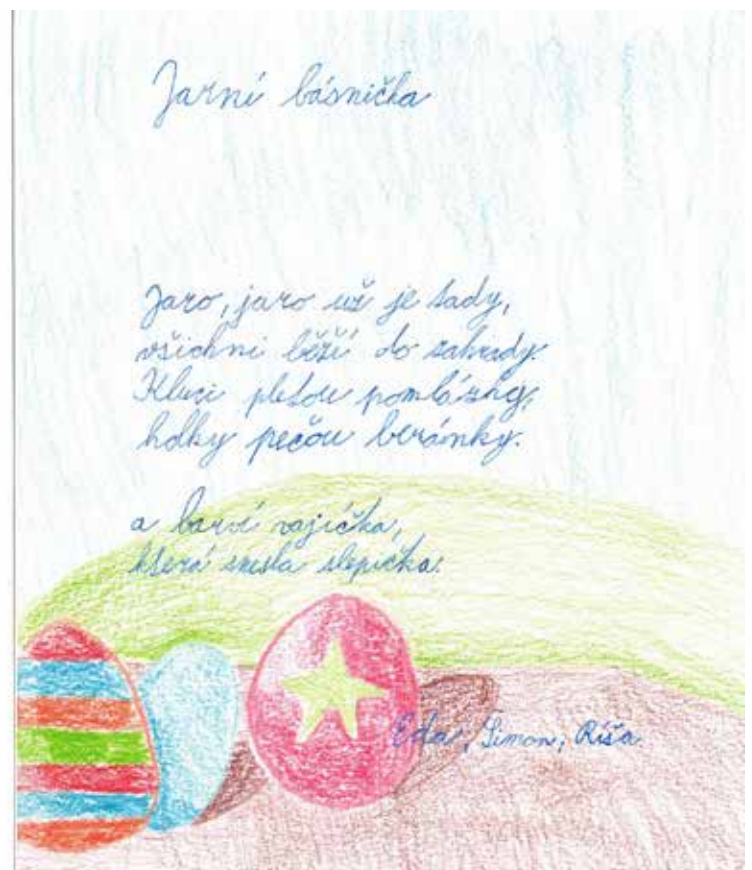
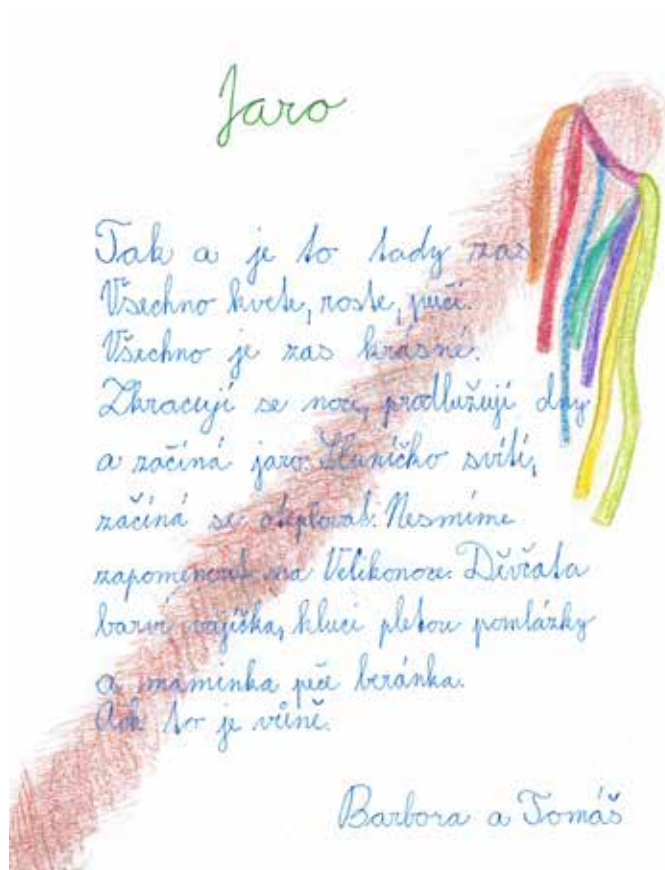
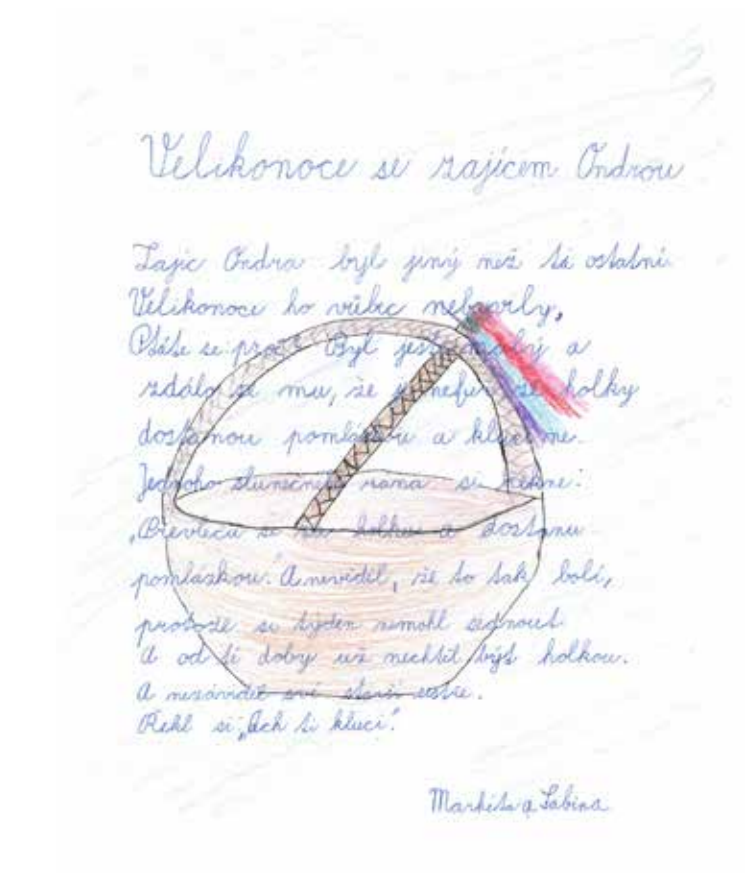
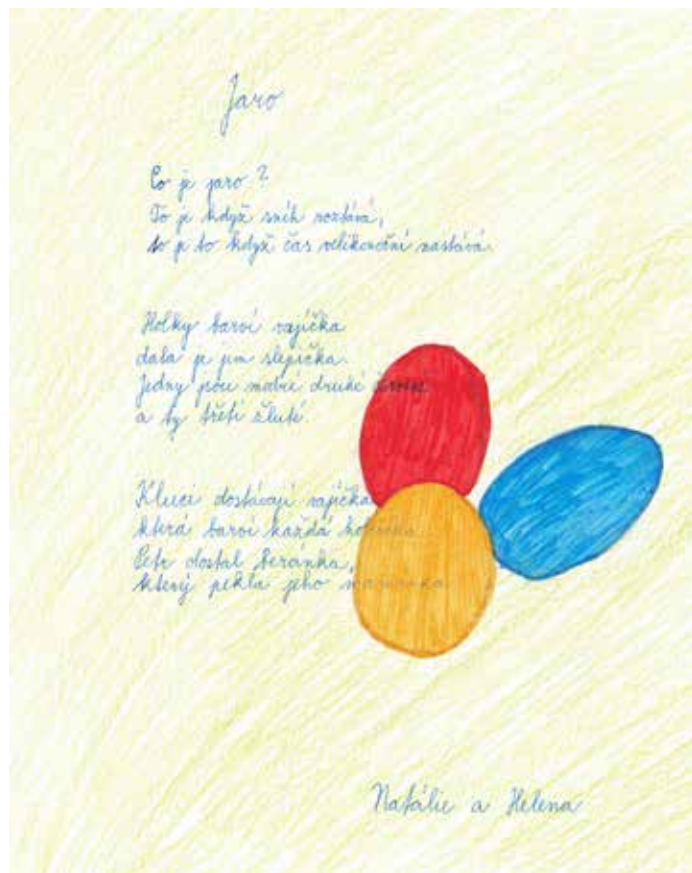

Třetáci si užívají sněhové nadílky

Žáci 3. třídy – exkurze ve vinařství

5. třída

Jaro se zvířátky

Bylo jaro a zvířátka běhala po loukách, kde kytky tolik kvetly a voněly. V ten den se narodil i malý zajíček. Jmenoval se Tibor a měl kamarádku veverku, která se jmenovala Tamara. Tibor a Tamara si spolu hráli od rána do večera. Jednou však Tibor řekl: „Půjdeme se podívat do vlčí soutěsky.“ Tamara řekla: „Tam je ale zakázáno chodit.“ Tibor však Tamaru přemluvil. Šli, až přišli k hranicím soutěsky. Tibora napadlo, kdo bude první u stromu, ten vyhraje. Tamara vyhrála, ale Tiborovi se to nelíbilo. Ale co se nestalo. Vlci je uslyšeli, jak se hádají.

Jeden vlk zavyl. Tamara a Tibor se lekli a začali utíkat. Vlci je dohonili. Tamara vyskočila na strom a házela šišky po vlčích. Zbyli však tři vlci. Tibor nevěděl, jak se jich zbavit, a napadlo ho schovat se do nory a počkat, až vlci odejdou. Co se ale nestalo. Tamaru drápl vlk. Tibor k ní rychle doběhl a odnesl ji do jejich vesnice. Tamara brzy uzdravila a mohli běhat a zase si hrát od rána do večera.

Adéla Folerová

Krteček na jaře

Byl jednou jeden krteček. Spal pod zemí a najednou uslyšel, že ho někdo volá: „Krtku! krtku! Krtečku!“ Rozespálý vylezl na povrch a vidí ježka. „Ahoj krtku! Nechceš se jít někam projít?“ A krtke na to: „Dobře, ale počkej, jenom si udělám snídani, dáš si se mnou?“ Ježek přikývl, že ještě snídani taky neměl. Tak si sedli ke stolečku a pili čaj a jedli chléb s medem. „Mňam!“ A nakonec šli ven. Chtěli jít ještě pro kamaráda zajíce, ale potkali cestou... „Co to je?“ Řekl krtke. „Já nevím. A kde se to tady vzalo?“ Ježek vykřikl: „To je housenka!“ A krtke se housenky bojí. Utíkal a křičel. Najednou narazil do dveří. „Au,“ řekl. Zajíc otevřel

dveře a říká: „Haloo?“ Krtke ležel na zemi. Zatímco zajíc koukal okolo a neřval se dolů. Takže zase zavřel. Najednou slyší krtke, že někdo křičí. „Áááááá.“ Běží tam ježek a za ním vlk. Bouchají na dveře, ať jim zajíc otevře. „Zající! Dělej!“ Zajíc otevřel a krtke a ježek rychle vběhnou do zajícova domečku a rychle zavrou. „Uf, to bylo o fous!“ Potom se posadili ke stolu a vyprávěli zajíci, co se stalo. Dali si společně dobrý oběd. Po obědě měli sirup z malin a společně odpočívali.

Michaela Švástová

MATEMATICKÝ KLOKAN 2019

NEJLEPŠÍ POČTÁŘI ŠKOLY:

Kategorie CVRČEK (2. a 3. ročník)

1. Herzán Jaroslav	3. ročník – 63 bodů
2. Mikulík Jiří	3. ročník – 54 bodů
3. Hemplová Dominika	3. ročník – 48 bodů
- (maximální počet bodů v kategorii CVRČEK – 90 bodů)

Kategorie KLOKÁNEK (4. a 5. ročník)

1. Šebestová Helena	5. ročník – 107 bodů
2. Janglová Natálie	5. ročník – 76 bodů
Šnajdrová Barbora	5. ročník – 76 bodů
Švástová Michaela	5. ročník – 76 bodů
3. Folerová Adéla	5. ročník – 73 bodů
- (maximální počet bodů v kategorii CVRČEK – 120 bodů)

Anketa

Pátá třída si připravila anketu pro občany Bořetic. Seznámíme Vás s jejími výsledky.

1. Nakupujete rádi, když jsou v obchodech slevy?

Ano 55   Ne 31   Nevím 7

2. Dáváte si novoroční předsevzetí?

Ano 19   Ne 73   Nevím 1

3. Je dnešní generace dětí zlobivější než minulá?

Ano 42   Ne 44   Nevím 7

4. Naše škola postavila u budovy školy kontejner na sběr papíru, vadí Vám?

Ano 3   Ne 90

5. Připravujete se na Velikonoce úklidem svých předzahrádek?

Ano 81   Ne 10   Nevím 2

Ze školní družiny

Vítáme jaro!

V čase školní družiny si děti užívají paprsky sluníčka pokaždé, když to jenom trochu jde. Všichni se účastnili sportovní vycházky do Rasovny, stihli si užít běhání a hru na honěnou v parku, často kvůli sportovním aktivitám navštěvují i školní hřiště. Děti již absolvovaly i vydařený zvířecí maškarní karneval, na kterém pobíhala samá zvířátka, která si mohla zasoutěžit i zatančit.

V plném proudu jsou i činnosti v kroužcích. Ve vaření si děti vždycky pochutnají na něčem dobrém. Výborné byly sušenky s čokoládou i párečky v těstíčku. V keramice děti naposledy vytvářely pohádkové postavičky, např. mimoně nebo jednorožce.

I v počítačovém kroužku vytvářely na Velikonoce, proto za školní družinu přejeme všem krásné a požehnané velikonoční svátky.

Mgr. Radka Šebestová, vedoucí vychovatelka ŠD

Školní družina

Zvířecí karneval ve školní družině

Připomeňme si i letošní výročí

V loňském roce se nakupilo větší množství „osmičkových“ výročí. Avšak ani rok 2019 není bez příležitostí k vážnému zamyšlení nad některými daty, bohužel málokdy radostnými. Začněme v duchu kalendáře měsícem lednem.

Tak hned **16. ledna** jsme si připomněli již **50. výročí od sebeupálení Jana Palacha**. Média, televize, rozhlas, noviny a časopisy nás tentokrát o jeho činu informovaly opravdu důkladně. Tehdy, před 50 lety, začínala opět na plné obrátky fungovat komunistická cenzura a té unikla o Palachově hrdinském aktu jen stručná zpráva ČTK, z níž jsme se druhého dne dověděli, že se tato hrozná událost stala na horním konci Václavského náměstí v Praze, před budovou Národního muzea, jejíž fasáda nesla tehdy velké množství šrámů, výrazných stop po kulometné střelbě sovětských tankistů, obsazujících 21. srpna 1968 Prahu. Podrobnosti, případně první komentáře, jsme pak slyšeli v následujících dnech už jenom z rozhlasového vysílání Svobodné Evropy či Hlasu Ameriky.

Brzy nám však bylo zjevné, že již ve volbě toho místa tkvěl hluboký symbolický význam osudového rozhodnutí 20letého studenta Filozofické fakulty Univerzity Karlovy – protestovat proti nepřátelské okupaci naší země, proti útlaku i nesvobodě, která se sama začínala nazývat normalizací, a ovšem také proti lidské lhostejnosti, která už docela zapoměla na obnovené ideály svobody a demokracie, s nimiž přišlo *Pražské jaro*. Palach sám sebe skromně označil za *Pochodeň číslo 1*. Zemřel 19. ledna 1969 a jeho pohřeb 25. ledna v Praze se stal obrovskou, i když tichou, demonstrací proti opět se rozmáhající rudé totalitě. Byl pohřben na Olšanských hřbitovech, ale protože jeho hrob provokoval zejména mládež k častým protestním akcím, byly jeho ostatky *estébáky* exhumovány a po kremaci uloženy, údajně na přání matky, v rodných Všetatech. Ani tento přesun nezabránil však celým výpravám mladých i starších lidí v cestě vlakem na místo jeho posledního odpočinku, k položení kytic a rozsvícení svíček. Svědomí národa Jan Palach přeje jen vyburcoval, třebaže *strana a vláda* se všemožně snažila vymazat jakoukoliv upomínku na něj z paměti národa.

Už **25. února 1969** se na tomtéž pražském náměstí upálil 19letý student šumperské střední průmyslové školy železniční, **Jan Zajíc**. Všimněme si, že si pro svůj čin vybral prakticky stejné místo jako jeho předchůdce, tedy horní část pražského Václavského náměstí, a datum, které bylo v povědomí Čechoslováků nerozlučně spojeno s únorovým protidemokratickým pučem z roku 1948. Jan Zajíc byl dobře obeznán s Palachovým heroickým protestem, neboť se v prvních týdnech po jeho smrti zúčastnil se skupinkou jiných studentů protestní hladovky pod sochou sv. Václava, kde znovu a znovu upomínali na smysl Palachovy oběti. To všechno sehrálo i v jeho vlastním rozhodnutí významnou roli. Jan Zajíc nechtěl budit předem velkou pozornost policie v ostře hlídané Praze, a proto si neopatřoval benzin u čerpací stanice, ale jinou, méně nápadnou hořlavinu, jejíž účinek byl – jak se ukázalo, zcela fatální. Těžkým popáleninám téhož dne podlehl. Ale žádný veřejný pohřeb se v tomto případě už nekonal. Totalitní komunistická moc se za vydatné podpory státní tajné policie dokonale postarala o utajení Zajícova sebeupálení i místa jeho pohřbu (na městském hřbitově v jeho rodném Vítkově u Opavy).

Píši zde o obou těchto výročích společně, jakkoliv se oba heroické činy nesnadno srovnávají, alespoň pokud jde o jejich účinnost. Já je však vnímal v určité souvislosti, protože jsem tehdy, v předjaří 1969,

Národní muzeum se sochou sv. Václava v Praze

měl možnost podívat se v klidu na budovu filozofické fakulty, již Jan Palach (na náměstí, které od roku 1990 nese jeho jméno) navštěvoval, i na místo před muzeem, kde se zapálil. Zanedlouho poté jsem pak viděl ve Vítkově ještě neoznačený hrob Jana Zajíce a v Šumperku, poblíž kasáren se sovětskou posádkou, školu, kde ten druhý Jan studoval – samozřejmě to vše s diskrétním doprovodem známých, nenápadně, bez kytěk a svíček. Nebyl jsem tedy přímo svědkem těch šokujících událostí, jsem pouze jejich pamětníkem, který se s posvátnou úctou dotýkal míst, kde se odehrály. Ale zapomenout nemohu.

Třetí datum, které si v první polovině letošního roku musíme každopádně zdůraznit, je **15. březen 1939**, den, kdy na ono území, které zbylo z původního Československa, vstoupila nacistická německá vojska a byl zřízen **Protektorát Čechy a Morava** (*Protektorat Böhmen und Mähren*). Stalo se to tedy před 80 lety. Abych to mladším čtenářům vysvětlil: tzv. *Mnichovskou dohodou* z roku 1938 (o níž jsem psal v jarním čísle BL loňského roku) byly české země okleštěny o rozsáhlá pohraniční území, kde žila třeba jen menšina Němců, ale součástí té *druhé republiky*, pomnichovské, zůstalo ještě Slovensko, které mělo statut autonomie, hlavní politickou silou tam však byla *Hlinkova slovenská ľudová strana*, v jejímž čele stál katolický kněz, P. Jozef Tiso. Právě ten, s dalšími zástupci slovenské autonomní vlády, byl 14. března 1939 pozván do Berlína na jednání s Adolfem Hitlerem, který je donutil k odtržení Slovenska od českých zemí a k vyhlášení „samostatného“ *Slovenského štátu*, ve skutečnosti však pouze *satelitu Velkoněmecké říše* (*Grossdeutsches Reich*). Ještě téhož dne navečer byla do Berlína pozvána delegace ČSR, prezident Emil Hácha a ministr zahraničí F. Chvalkovský, a bylo jim sděleno ultimátum: pokud nepodepíší hned na místě souhlas s německým protektorátem nad českými zeměmi, bude ještě před úsvitem bombardována Praha a v 6 hodin ráno vstoupí německá armáda (*Wehrmacht*) stejně na to nepřátelské území a obsadí je třeba násilím. A tak ministr Chvalkovský telefonoval hned do Prahy premiérovi J. Beranovi, a když jeho vláda v dramatické noční schůzi vyslovila s Hitlerovým nehorázným požadavkem souhlas, oba tu listinu podepsali. A 15. března, za chlad-

ného zimního rána se sněhovými přeháňkami, vtrhla nacistická po zuby ozbrojená vojska ze tří světových stran do Čech i na Moravu. Od východu byla německými hlídkami střežena i hranice se Slovenskem. Ještě předtím dostali čeští vojáci příkaz, zdržovat se v kasárnách a nebránit Němcům v postupu. Až na jednu výjimku (Frýdek) to bylo splněno. 16. března jmenoval Hitler do čela správy naší země říšského protektora, Karla von Neurath, a státního sekretáře K. H. Franka, jimž podléhala protektorátní vláda.

Nacistická okupace čili takzvaný *protektorát*, trval celých šest let. První projevy tohoto nového vládního režimu jsem já, žáček druhé třídy bořetické obecné školy postřehl na orientační tabuli při silnici z Pavlovic. Stálo tam: BORETITZ-BOŘETICE. A pak jsem si všiml, že naše lokálka, vlak (obvykle jen se čtyři osobními vagony, z nichž ten první za malou parní lokomotivou, určený pro přepravu zboží, košů s ovocem, velkých balíků a taky pro přepravu vlakvedoucího, co vždycky dal v takové malé stanici pošťáckou trubkou znamení k odjezdu, jsme nazývali *hytlékem*), nesl na prvním vozu obdélníkovou bílou ceduli s nápisem *Saitz-Göding* a pod tím česky *Saitz-Hodonín*, z čehož nám bylo už jasné, že to *Saitz* znamená *Zaječí*. Ano, Zaječí leželo na území, které jsme po Mnichově nazývali *zabraným*, ale v dobách Protektorátu jsme mu říkali *rajch* (z Reich, Říše), a kdo tam chtěl dojet, třeba do našeho bývalého okresního města *Auspitz* (Hustopeč), nemohl vyrazit na cestu jen s občanskou legitimací – musel mít navíc *kenkartu* (e Kennkarte), jakousi výjezdni doložku, cestovní pas.

To všechno jsem jako osmiletý školák vnímal postupně. Samozřejmě, na čelní stěně naší třídy zmizela fotografie pana prezidenta Beneše, kterou nahradila podobizna *státního prezidenta* Emila Háchy, který ve skutečnosti neměl žádnou moc. Vybavil jsem si teď i ten nostalgický pocit, který mě přepadl vždy při pohledu z horního konce naší vinice v *Zadní Veselé*, směrem jihovýchodním. Za jasného počasí byly odtamtud vidět vysoké komíny břeclavského cukrovaru nebo trochu vpravo temnou vertikálu *minaretu* (té věži jsme jako děti říkali *Babylon*) v lednickém zámeckém parku. Ale Břeclav byla už od podzimu předešlého roku *Lundenburg* a Lednice *Eisgrub*...

Hospodářsky se nás mnoho změn nedotklo. Jenom si nepamatuji, kdy přesně musela paní Weinsteinová zavřít obchod a já musel mamince chodit pro kvasnice nebo sůl k panu Kadlecovi v *Dědině*. Víím však, že jsem tam chodil ještě s československými mincemi, protože právě při cestě do toho obchodu kamenitou *Huličkú* jsem si

Bořetické děti v den svého prvního sv. přijímání v květnu 1939. Uprostřed sedí kněz P. František Kučera, který býval farářem v Pavlově, odkud musel po Mnichově, po německém obsazení československého pohraničí v říjnu 1938 uprchnout. V přední řadě sedících chlapců, druhý zleva, ve vyšíváné košili, je tehdy osmiletý Antonín Grúza.

z opatrnosti, aby mi při tom poskakování nevyklouzla z ruky, takovou jednu niklovou pětikorunu, podobnou těm dnešním, dal do úst, ale při nějakém šokbrnutí ji leknutím polkl. Co potom doma následovalo, se ani nepetejte.

Vratme se však k širšímu historickému pohledu na ten čas před 80 lety. Zatímco na Západě, nejprve ve Francii, později ve Velké Británii, se utvářelo jádro pozdější exilové československé vlády, v Protektorátě se skrytě organizuje protinacistický odboj. První, kdo o sobě dal vědět, byla celostátní organizace pod názvem *Obrana národa*, kterou vedli bývalí důstojníci naší armády a jejímiž členy byli učitelé, studenti, Sokolové a další uvědomělí muži i ženy mladší a střední generace. Druhou vedoucí silou v odporu proti okupantům byl *Petiční výbor Věrní zůstaneme*. Příslušníci toho *druhého odboje* byli nacistickým *Gestapem* (*Geheime Staatspolizei*, Státní tajná policie), počínajíc rokem 1939, nemilosrdně stíháni, kruté vyslýcháni a posléze popravováni.

PhDr. Antonín Grúza

Koráb jara

Oldřich Damborský (2008)

Cáry sněhu vlají na bílém stěžni skal,
koráb jara pluje hnědým mořem polí,
po něm jsem se v zimě málem ustýskal
vyměnil bych ho ve vichřicích za cokoli.

Na vinicích pomalu raší zelená očka
jako oči divokých koček ve výskoku,
jsem rád, že jsem se Vesny dočkal
a mohu ji doprovázet po jejím boku.

Trkmanka pění u jezu svým šampáněm
s malinami nenapodobitelného soumraku,
budeme si dávat kaviár noci, až o den zestárnem
a šturmovat se svou láskou do útoku?

Začátek jara

Oldřich Damborský (2007)

Skleněný vítr se proháněl nad Rasovnou,
však dřevěný totem dával čest uhynulým,
mraky se jako bílí medvědi nebem hnuly
říčka Trkmanka plynula hladinou rovnou.

A osení dávalo zelenou naději všem kolem,
ne jako zelené dýky, ale zelené jazyčky slov,
hebkých, mazlivých jako moudrá slova sov
a vinař se smál nad zimním světobolem.

Z vinohradů se hnala vůně voňavé hlíny
a rozléhalo se staccato cvakajících nůžek,
čím dál větší váhu mělo slunce, ten bůžek,
co dával sílu, touhu a elán nejen do omladiny...

Z historie bořetického kostela III

Ta pověst o jízdě kněžny Marie Antonie z Lichtenštejna, provdané hraběnky z Czoboru, bořetickou *Dědinou*, kterou jsem uvedl v podání spisovatelky A. Šebestové v předminulém čísle Bořetických listů, existuje v různých verzích. I přesto však obráží historickou realitu. Nicméně vzbuzuje i řadu otázek.

Například kdy a kam vlastně kněžna přes Bořetice jela? Jedna verze (podle vzpomínek Václava Suského, *Moje pokusy*) praví, že se kněžna vypravila na slavnost svěcení kostela v Bořeticích. A tam ji dva šohají u studny *Dolnica* zachránili život. Za to se pak Bořetičanům odvděčila tím, že jim dostavěla ten rozestavěný kostel. Jak vidíte, tato verze pověsti vypadá nesmyslně: kostely se přece světily až po dostavění. Proto si myslím, že celá ta událost se odehrála už nedlouho po 20. prosinci 1712, kdy Marie Antonie z Lichtenštejna získala do svého vlastnictví celé hodonínské panství. Vypravila se tedy jednoho zimního nebo jarního dne na obhlídku svého dominia, a to přímo ze své rezidence, ze zámku hodonínského, kde opravdu sídlila, což dotvrzují často slova na listinách, jež tehdy vydávala: *dáno na mém zámku Hodoníně...* V tom případě její cesta vedla asi do zámečku v Pavlovicích, kde sídlil purkrabí spravující *Horní díl* jejího panství a kde si mohla po takové jízdě odpočinout, pojíst nebo i přenocovat. Trasa té cesty počátkem roku 1713 mohla jít jediň přes Dolní Bojanovice, Starý Poddvorov, Čejkovice, Vrbici a Bořetice.

Celou tu její jízdu můžeme dost podrobně teoreticky rekonstruovat. Podíváme-li se na mapu I. vojenského (josefského) mapování z roku 1764, tedy z doby o 50 let později, zjistíme, že uvedená trasa z Hodonína do Pavlovic byla sice ta nejkratší, nikoliv však příliš pohodlná. Vedla po polních, pravda, vozových cestách, hlinitých, s vyjetými kolejiemi, ale bez náležitých zpevnění kamením. Ovšem kočár paní kněžny byl, jak si dokážeme podle muzejních analogií představit, dosti velký, s uzavřenou kabinou, na dvířkách zdobenou erby – lichtenštejnským a czoborovským, s měkkými čalouněnými sedátky, s kozlíkem pro kočího a zadním sedátkem pro lokaje. Byl samozřejmě opatřen čtyřmi velkými, dobře okovanými koly a důkladným pérováním – takže ani jízda po takových cestách s ním nebyla tak nepohodlná, jak by se nám, lidem 21. století mohlo zdát. Otázkou však zůstává, čeho se koně (bylo to podle tradice trojspřeží, tedy šestice koní) vlastně lekli natolik, že se splášili. Muselo se to stát snad už před vjezdem do *Dědiny*, při prudké jízdě z vrbického kopce. Kočí přestal pak koně, pádící vesnici, ovládat a zoufale volal o pomoc. Nu, a ostatní už znáte z pověsti.

Detaily příběhu zůstanou ovšem navždy utajeny. Nevíme například, zda kněžnu doprovázel její manžel, hrabě Marek Adam z Czoboru, nebo jen nějaká společnice a hodonínský purkrabí. Nevíme, jestli se kočár nepřevrátil a zdali *panstvo* nebylo při tom pádu zraněno. V jádru však pověst odpovídá skutečnosti, což dotvrzuje dosud existující kostel i shoda historiků na jméno jeho stavebníka, jímž byla tehdy nepopíratelně právě uvedená paní na Hodoníně, kněžna Marie Antonie. Bořetičané prý jí za to dali – podle jedné verze nivu za dvorem, podle té druhé – *role Jezovítka*. Podle mého názoru se jednalo spíše o tu *nivu za dvorem*, tedy o rozlehlé pole za *druhými humny*, protože tam měli bořetičtí sedláci ze severní strany *Dědiny* (dnešní č.p. 2–18) své *Záhumenice*, podobně, jako se donedávna zachovaly na straně jižní, směrem k *Příhonu*. Přesvědčíme se o tom

nahlédnutím do indikační skici k stabilnímu katastru Bořetic z roku 1827.

Vraťme se však k historii kostela. Svatoanenský chrám byl tedy za vydatné finanční podpory paní Marie Antonie z Lichtenštejna-Czoboru dostavěn v té podobě, jak jsem ji doložil kresebnou reprodukcí u minulého článku, na kostelní věž s vysokou barokní bání byly pak zavěšeny tři zvony (Sv. Anna o váze 220 kg, Sv. Václav 170 kg, Sv. Jan Evangelista 56 kg). Měl bych však ještě dodat, že kostel dala kněžna vystavět celý zděný z pálených cihel, zřejmě na kamenných základech. Uvnitř byl vydlážděn též pálenými cihlami, naplocho položenými. Jako střešní krytina tu posloužil štípaný šindel, jímž dovední pokrývači dokázali hladce pokrýt i vznosnou bání na věži. Roku 1723 založila táž kněžna při pavlovické faře kaplanskou nadaci, z níž byl pak placen kaplan, který dojížděl do Bořetic sloužit nedělní mše svaté i zádušní obřady při pohřbech na zdejší hřbitově, v jehož severovýchodním koutě byla zděná márnice. Na tento kostel nezapomněla zbožná šlechtična ani ve své závěti z roku 1749, ve které mu odkázala 500 zlatých, z nichž byly uhrazeny nové varhany a další zařízení do kostela a sakristie. Byly to především tři oltáře, asi portálového typu, jak bylo tenkrát zvykem, v retáblu nesoucí obrazy – hlavní obraz svaté Anny s mladičkou Pannou Marií (námět Výchova P. Marie), postranní, vlevo – obraz P. Marie Bolestné, vpravo – obraz Anděla strážce. V té době býval bořetický kostel cílem poutníků ze širokého okolí. Téměř pravidelně chodila sem v neděli po 26. červenci početná procesí z Boleradic, Klobouk, Brumovic, Čejkovic, Velkých Bílovic a Velkých Pavlovic, tedy z farních obcí, s kněžským doprovodem, a jednotlivě poutníci z dalších vesnic našeho kraje, aby tu všichni společně oslavili svátek svaté Anny. Toho dne se připomínalo ovšem také posvěcení našeho kostela. (Z tohoto slova se odvozuje novější český výraz posvěcení, tedy hody, jak se říká na Slovácku. To slovo má ještě staroslovanský původ – *gody*, staročesky *hody*; znamenalo odedávna slavnosti, třeba i světské.)

Největší slávu zažil bořetický poutní kostel pravděpodobně v 18. století, neměla však dlouhého trvání, snad dvě generace, asi

Pohled na kostel od jihozápadu ze dne 17. 11. 2018.
Snímek Daniela Grůzy

šedesátku let. V roce 1777 došlo totiž při odpolední hodové zábavě, jako obvykle, ke rvačce mezi přespolními šohaji, ale tentokrát měla ta půtka tragický důsledek. Byl při ní zabit Jan Vykydal z Kobylí, údajně svým pavlovickým rivalem. Ten zločin, dodnes připomínaný dobovým pamětním kamenem za hřbitovní zdí, způsobil, že bořetické hody se od té doby začaly slavit vždy až o týden později, první neděli po svatoanenské pouti. Tím pádem nemohl už být původní náboženský charakter pouti narušován nežádoucí světskou zábavou. Vzápětí přišla však další změna. Právě panující *osvícenský* císař Josef II. vydal v roce 1780 zákaz veřejných náboženských poutí a v souvislosti s tím zrušil některé poutní kostely a kaple. Bořetický kostel měl pak nadále jen statut kostela filiálního, jehož údržba byla od té doby výrazně zanedbávána. Během následujících necelých dvou desetiletí, snad v důsledku velké vichřice, byla těžce poškozena střecha kostela a patrně i ono barokní zastřešení jeho věže, i vnější omítka. Z kroniky pavlovické fary zjistíme, že tehdejší farář P. Matěj Schenk se v roce 1799 postaral o novou střechu kostela, omítku i obílení kostelního exteriéru i vnitřku. Nový tvar věžní střechy, dosud existující, takzvaná *vlašská čepice*, odpovídá totiž tehdejšímu, již klasicistnímu slohovému cítění doby.

Na přelomu 18. a 19. století byl sice kostel opět v dobrém stavu, ale císařský zákaz poutí tu nemohl být porušován, protože celé hodonínsko-pavlovické panství náleželo tehdy (již od roku 1762) samotné císařské rodině rakouské. Na druhé straně je nutno podotknout, že i tato vrchnost měla plnit své patronátní povinnosti, mezi kterými byla na prvním místě povinnost udržovat kostely na svém panství v dobrém stavu. Bořetický kostel doplácel však na svou výjimečnost, na to, že byl široce vyhlášeným poutním místem, přitom však se žádný místně příslušný vrchnostenský patron nepostaral (od roku 1605 do roku 1879) o to, aby při něm byla obnovena kdysi, už ve středověku existující fara. A zatímco například v sousedních Němčičkách a v nedalekých Brumovicích byly za Josefa II. (k roku 1785) zřízeny alespoň *lokální kurácie*, se stabilním duchovním správcem, bořetický kostel zůstával nadále jen filiálkou kostela pavlovického. A po smrti zmíněného pečlivého faráře Schenka (+1811) následovalo však asi údobí zanedbávané péče a náš chrám chátral.

V roce 1836 se historik Gregor Wolny ve svém několikasvazkovém díle *Markgrafschaft Mähren* vyslovuje o bořetickém kostele sv. Anny, že *nyní je velmi zchátralý*. Podle názoru Ladislava Hosáka (*Vlastivěda moravská. Okres Hustopečský*), z roku 1924, to bylo takhle: „1680 vystavěli si Bořetičané za podpory Bedřicha hr. Oppersdorfa kapličky s kostnicí uprostřed hřbitova a počátkem 18. století rozšířili ji v kostel za podpory Marie Antonie z Lichtenštejna-Czoboru, jíž vděčná obec darovala nivu u dvora. Kostelík během času velmi sešel; r. 1830 hrozil sesutím, a proto na rozkaz správce Čejky z Olbramovic přeměněn byl v ovčírnu. Bořetičané zakročili u císaře a dosáhli, že stavba vrácena původnímu účelu.“ Tak to ve zkratce, ale jen podle písemných pramenů (na místě do roku 1924, nikdy nebyl) shora citovaný autor, věhlasný moravský historik. Nazývat bořetický poutní chrám kostelíkem, mohl jen ten, kdo jej na vlastní oči neviděl. O Hosákově hypotéze *rozšíření kapličky v kostel* jsem se již v předchozím textu zmínil kriticky. Neméně složitější byla i přeměna kostela kolem roku 1830 na ovčírnu, po níž se opravdu stopy našly. Správce pavlovické části hodonínského panství nemohl přeměnit zasvěcený chrám bez souhlasu biskupství brněnského v hospodářský objekt. Předtím musel být kostel odsvěcen a jeho budova staticky zabezpečena, aby na tu tisícovku ovcí nespadla (neboť údajně hrozila sesutím). Kostel, průkazně nově zastřešený a obílený v roce

1799, skýtal dost velký prostor pro tak početné stádo ovcí, které byly do té doby ustájeny v panském dvoře, jež se pan hrabě Leopold Čejka z Olbramovic rozhodl v roce 1830 přestavět z pálených cihel do té podoby, jak jsme ji znali ještě v polovině 20. století. Ty ovce mohly přežít v prostoru odsvěceného kostela nanejvýš jednu nebo dvě zimy. Bylo to místo pro ně velmi vhodné, protože hned za kostelem, resp. za okolním hřbitovem, se rozkládala velká pastvina na dnešních *Tálkách* a táhnoucí až na *Příhon*.

Naléhavé žádosti Bořetičanů k císaři Ferdinandu I. Dobrotivému, v nichž líčili, jak musí v dobách nepohody docházet každou neděli a o svátcích do farního kostela ve Velkých Pavlovicích, zatímco jejich místní stánek Boží slouží k ustájení ovcí, bylo asi v roce 1839 vyhověno a v roce 1840 byl už kostel nákladem 1 200 zlatých (jež uhradila císařská kancelář) opraven. Přitom byl také rozšířen okolní hřbitov, údajně na obě strany, ohrazen novou zídou se vstupní bránou ve směru od obce. Celá ta oprava či renovace byla asi dost důkladná, protože ještě v roce 1859 mohl již zmíněný Gregor Wolny ve svém nejvýznamnějším historickém díle *Kirchliche Topographie von Mähren* konstatovat, že *daleko prostornější a pohlednější než kostel farní (v Pavlovicích) je filiální kostel sv. Anny v Bořeticích, stojící na hřbitově na pahorku mimo vesnici*. Tyto řádky i další podrobnosti v jeho textu svědčí o tom, že učený benediktin z rajhradského kláštera, páter Wolny, byl v našem kraji osobně a náš kostel na vlastní oči viděl. Pro zajímavost doplňuji to ještě autorovým sdělením, že tehdejší císař (zmíněný Ferdinand I.) v roce 1847 přislíbil, že dá na svůj náklad farní kostel pavlovický rozšířit, neboť byl svou prostorovou kapacitou pro Velké Pavlovice nevyhovující – avšak k naplnění slibu nedošlo, kvůli událostem roku 1848, kdy bylo zrušeno poddanství, císař byl nucen abdikovat (vzdát se trůnu) a namísto něho se toho roku ujal mladičkový František Josef I. a ten se k závazkům svého předchůdce nehlásil.

Historie bořetického kostela, této nejstarší dochované stavební památky v naší obci, samozřejmě nekončí polovinou 19. století. Už v roce 1863 byla při velké vichřici stržena část kostelní střechy a těžce poškozen i krov nad kostelní lodí. Právě kompletní výměna toho krovu a nová, opět šindelová krytina si vyžádaly náklad ve výši 2 600 zlatých, z nichž uhradila tehdy větší část samotná obec bořetická, jen 600 zlatých přidal dosavadní patron pavlovické farnosti, rakouský císař. Náročná oprava skončila teprve v roce 1867. Až na tu věžní střechu vypadal kostel zvenku skoro stejně jako za časů kněžny Marie Antonie. Měl pouze jednu sakristii, tu při levé, jihozápadní straně presbytáře, ale na jeho střeše už nebyl sanktusník, dřevěná věžička se zvonkem, jímž se zvonilo při vrcholné fázi právě probíhající mše. Druhá odlišnost byla zvenku nenápadná – ke kostelnímu zdívu těsně přiléhaly staré hroby z okolního hřbitova, a do zdiva sakristie vzlínala tak z hlíny navršených rovů neúměrná vlhkost. Liturgické předpisy to zakazovaly, protože v sakristiích se uchovávají mešní roucha i jiné textilie, také však zásoby dosud neposvěcených hostií, a to vše by mohlo plesnivět.

Problém neúměrné vlhkosti v sakristii (tzv. *staré sakristii*) byl ovšem vyřešen až za prvního novodobého bořetického faráře, P. Augustina Vaňka (1879–1891), který se postaral o vybudování tzv. *nové sakristie*, která byla v roce 1881 přistavěna k půlkruhovému závěru presbytáře, a to v polygonálním tvaru, na zvýšených základech. Tuto novou prostornou místnost jsem měl možnost důkladněji poznat ve školním roce 1940/41, když jsem za faráře Msgre. Františka Drábka (1939–1945) v kostele ministroval. Sakristie měla dřevěnou palubovou podlahu opravdu suchou. Do kostela se z ní sestupovalo po několika schodech, do prostoru za hlavním oltářem.

Byla tam štolová skříň s paramenty a na ní stálo nevelké dřevěné sousoší sv. Anny s P. Marií. Do staré sakristie se ukládaly pohřební máry a svícny (i když v severním rohu hřbitova byla stále zděná, již poněkud zchátralá márnice) a také se z ní vystupovalo točitými schůdky v kostelní zdi na kazatelnu.

O novějších opravách a stavebních úpravách bořetického, již farního kostela nelze v rámci tohoto časopisu už ani stručně informovat. Snad bych se měl zmínit alespoň o tom, že roku 1904 byly tradiční šindele nahrazeny pálenými taškami čili *křidlicí*, která se vyznačovala přece jen větší trvanlivostí. Přesto byla v roce 1932 provedena celková oprava zastřešení: nový krov a nová krytina, taškami, tzv. *bobrovkami* z Poštorné. Kdyby totiž potom nebylo toho překvapivého náletu ruských letadel v sobotu 14. dubna 1945, kterým byla těžce poškozena střecha nad kostelní lodí (asi předpokládali, že v našem zdaleka viditelném kostele se ukrývá hned celá rota německých vojáků nebo veliký muniční sklad), byla by ta střecha

patrně vydržela ještě další desetiletí. Ale i když ty válečné škody na kostele obec zadlužily, nezabránily jí v dalším vylepšování vzhledu kostela. V roce 1981 byla zbořena stará provlhlá sakristie a na jejím místě ponechána jen okrouhlá chodbička se schody na kazatelnu. Boj s vlhkem ve zdivu, s použitím moderních metod pokračuje. Nicméně celkový vnější vzhled kostela sv. Anny se už nemění. Interiér a jeho vybavení by si ovšem zasloužily další článek.

PhDr. Antonín Grůza

Prameny:

WOLN, Gregor. *Die Markgrafschaft Mähren topographisch, statistisch und historisch geschildert*. II. Bd. II. Abth. Brünn 1836.

WOLNY, Gregor. *Kirchliche Topographie von Mähren meist nach Urkunden und Handschriften*. II. Abtheil. Brünn Diözese. II. Bd. Brünn 1859.

HOSÁK, Ladislav. *Okres Hustopečský. Vlastivěda moravská*. Brno 1924.

Poslední odvody a odvedenci

V dubnu 2004 jsem vedl k odvodu poslední mladé muže z naší obce Zbyňka Jambora a Pavla Bureše. Tradiční místo odvodů bylo v Hustopečích. V minulosti to bývala velká sláva. Z Bořetic do Hustopečí se jelo opentleným povozem a koňmi. Výzdobu vozu a koní prováděla děvčata, kamarádky nebo stárky z posledních hodů. Na voze bývala často zakotvena májka. Po skončení odvodu si odvedení nakoupili vonice. Neodvedení si kupovali vařečky nebo košťata. Vonici musel mět i kočí. V případě, že z toho ročníku některý chlapec zemřel, vedla cesta povozu nejprve na hřbitov a vonice se pokládala na jeho hrob. Na voze se vezla i zásoba vína. Kočí s povozem a zpívající chasou projeli obcí, aby se ukázalo, kdo byl odveden a kdo je „kripl“ a nebude muset na vojnu. Pak obyčejně se vůz zaparkoval před hospodou U Linhů, kde se to náležitě oslavilo.

V letošním roce je to tedy 15 let, co skončila povinná vojenská služba. Ti, co nemuseli rukovat, dostávali hlavně ze zdravotních důvodů „modrou knížku“. Získat ji však nebylo tak snadné. Nedostatek horníků měl za následek, že někteří vojáci, co podepsali práci

v dolech, mohli skončit vojenskou službu o půl roku dříve. Povinně museli mladíci rukovat na „vojnu“ po téměř 150 let a do roku 1912 na vojně trávili tři roky. Námořníci dokonce čtyři. Vojna se postupně krátila a po roce 1989 už odvedenci rukovali jen na jeden rok.

V roce 1649 vznikla na našem území stálá armáda jako součást rakouské armády. Do armády byli vojáci „verbováni“. Služba byla doživotní.

V roce 1781 zavedl císař Josef II. vojenskou povinnost pro nejchudší vrstvy. Osvozena byla šlechta, duchovní a inteligence. Verbování nahradily odvody. Služba byla doživotní.

V roce 1802 zrušil císař František I. doživotní službu. U pěchoty se zkrátila na 10 let, u jezdeckta na 12 let a u dělostřelectva na 14 let.

V roce 1845 se vojenská služba zkrátila na osm let. Odvody byly pravidelnější.

V roce 1868 zavedl branný zákon všeobecnou brannou povinnost. Od té doby se povinná vojenská služba v českých zemích týkala většiny mužské populace. Délka služby byla stanovena na tři roky, u námořnictva na čtyři roky. Potom následovalo sedm let zálohy a dvouletá služba v zeměbraně.

V roce 1912 byla služba zkrácena na dva roky, u speciálních druhů zbraní na tři a u námořnictva na čtyři roky. Ponechány byly sedmileté zálohy a dvouletá služba v zeměbraně. Odvody byly dvakrát ročně.

V roce 1920 byla délka služby stanovena na 14 měsíců, ale dočasně prodloužena. Od roku 1924 se sloužilo 18 měsíců a od roku 1933 s ohledem na mezinárodní situaci dva roky.

V roce 1945 vznikala branná povinnost v 17 letech, k odvodu se chodilo v 19 letech. Na dvouletou službu se nastupovalo ve 20 letech.

V roce 1990 byla délka základní vojenské služby uzákoněna na 18 měsíců a bylo možno civilní služby např. jako „bratřiči“ apod. v nemocnicích.

V roce 1993 byla vojenská služba zkrácena na 12 měsíců.

V roce 2004 byla základní vojenská služba k 31. prosinci zrušena.

Od 1. ledna 2005 je česká armáda plně profesionální. Branná povinnost bude vyžadována jen při ohrožení státu nebo za válečného stavu.

Foto z archivu autora

Masopust čili ostatky neboli fašank či karneval

Letos se ostatky v Bořeticích snad ani neslavily. Případly už na neděli 3. března a podle nepsané tradice měly končit v úterý 5. března, protože hned po nich byla středa zvaná *Popeleční* (lidově *Škaredá*), jíž začíná vždy, dle církevního kalendáře, čtyřicetidenní předvelikonoční půst. A letošní Velikonoce připadají na dny 21. a 22. dubna. Je to tedy opravdu po 40 dnech kdysi velmi přísného půstu neboli na první neděli po prvním jarním úplňku. A když se podíváme do řádného kalendáře na rok 2019, zjistíme, že do úplňkové fáze vstoupí Měsíc až 19. dubna, tj. dva dny před Velikonocemi.

Václav Petrásek napsal v knize *Bořetice v proměnách času*, že u nás se žádné *fašankové* průvody masek na *ostatky* nekonávaly. Má jistě pravdu, nepamatuji si, že by se něco podobného u příležitosti začátku postní doby konávalo, alespoň ne v širším měřítku. Nicméně jsem jednou při prohrabování jedné krabice od bot, naplněnou starými fotografiemi, našel malou černobílou fotku (formátu 6 × 6 cm, z mé staré Reflekty), zpodobující takový malý maškarní průvod uprostřed *Dědin*, asi z roku 1953. O něčem podobném z pozdějších desetiletí, kdy jsem měl trvalé bydliště už jinde, jsem slyšel od švagrové Lidky. Šlo však zřejmě jen o menší spolkové nebo skupinové akce. Nikoliv tedy o slavnost, kterou by zorganizovali loňští stárci pro veškerou chasu.

Letos jsem zahlédl jen v televizi nedlouhé barevné filmové sekce z *fašaňku* ve Strání (Horňácku na Uherskobrodsku) a hlavně z proslulého karnevalu v Riu de Janeiro (Brazílie). Zatímco urostlí chlápci z Horňácka předváděli perfektně nacvičený tanec *Pod šable* na zasněžené návsi, na druhém konci světa tančily polonahé ženy sambu s takovou vervou, že ani nevnímaly nenadálý letní liják. A tak jsem si vybavil ostatkovou neděli u nás doma, někdy v roce 1937 nebo 1938. V naší kuchyni to vonělo – matka nasmažila celou mísu *božích milostí*, díval jsem se před obědem, jak je z listového těsta kolečkem vykrajovala, pak zformované do květu osmažila, že až se pěkně rozvinuly a nafoukly a potom ještě za tepla je posypala *múčkovým* cukrem, už srovnané na velké míse. To jsme si pak pochutnávali! Po šesté hodině, už za šera, přišla pak pro *Mařu* (mou šestnáctiletou sestru Marii) kamarádka, že jako půjdou, když to matka dovolí, do obecní hospody na *čúhačku* k té ostatkové zábavě. Ty dospívající *děvčice* nebyvaly však tak smělé, aby se odvážily hned vstoupit do sálu a ode dveří, bez vstupného, sledovat vše, co se dělo na tanečním parketu. Zpočátku, jak jsem se dověděl později, stávaly *čúhačky* pouze před hospodou a velkými nezastřenyými okny nahlížely do rozsvíceného sálu. Později, když například nebylo uvnitř dost tanečnic, je nějaký chasník či *legrút* vtáhl dovnitř – a *děvčice* si už i zatančily.

Na *Popeleční* středu býval bořetický kostel plný a trvalo dlouho, než se všichni věřící v kostele vystřídali u dlouhého klekátka před oltářem, kde jim pan farář nakreslil popelem křížek na čelo, kterýžto jsme nazývali popelcem. S ním jsme kráčeli hrdě domů, případně do školy, když už jsme byli školou povinní. V době postní, která tou středou začínala, matka vařivala nemasitá jídla

nejenom v pátek, nýbrž i ve čtvrtek a otce vyzývala, ať *tolí nekúří, dyž je ten půst*. A opravdu, otec asi své kouření cigaret tou dobou omezil, protože mě neposílal k panu Horčíčkovi tak často. Půst se měl zaměřit i na pití vína a kořalky. To bylo u nás lehce kontrolovatelné, červené víno, kvalitní směska frankovky a portugalu modrého, bylo na zimu uskladněno v mohutné *šesterce* (sud o obsahu 6 věder) doma, v přilehlé chladné a temné komoře a v době postní se čepovalo pípou jen do jednoho malého džbánku denně. Slivovice byla v litrové láhvi v almárce a pila se jen při zažívacích obtížích. O tom všem jsem já, tehdy pětiletý, měl však dost nepřesné informace.

Ještě v předjaří, právě v době postní, bylo nutno nabrousit motyky a dát se *do posnice*, prvního okopávání již ostříhaných vinogradů. Ale to bude již jiná kapitola.

PhDr. Antonín Grůza

Ostatky v roce 1953, maškary v Dědině

Obnova manželských slibů

Před časem od jednoho z našich občanů jsem dostal přiloženou fotografii, kterou našel při vyklízení pozůstalosti. Není na ní ani datum pořízení, ani jméno fotografovaných manželů. Jen usuzuji, že byla pořízena při příležitosti „obnovy manželského slibu“, obřadu, který se konal v minulosti a dnes se, podle informace paní Marie Kuchyňkové, koná na požádání manželského páru v kostele také při výročí trvání manželství – 25, 50, 60... let, mnohdy i častěji. Tato obnova slibů se konávala nejčastěji kolem svátku Svaté rodiny 30. prosince o oktávu Narození Páně kolem 30. prosince. V menších obcích jednotlivě, ale v městech i hromadně. Manželský pár stojí před oltářem, drží se za ruce a kněz jim připomíná první manželský slib.

Na přiložené fotografii je starší manželský pár při některém z uvedených výročí sňatku před vraty staré hasičské zbrojnice. Byla pořízena podle oblečení v zimních měsících. Manželé drží v ruce hůl s křížem ozdobeným svatebním věnečkem. Je pro mne však záhadou, proč je hůl ve tvaru kříže vyrobena ne s křížem latinským, ale s křížem patriaršním – s dvěma rameny skoro stejnými. S podobnou poutnickou hólí umělci zobrazují svaté Cyrila a Metoděje. Mé osobní vysvětlení je toto: Vznikla-li tato fotografie ve 30. letech minulého století, kdy starostoval katolík Jakub Petrásek a obnova manželských slibů byla populárnější než dnes, mohl být autorem těchto poutnických hólí. Byl také velkým vyznavačem kultu věrozvěstů Cyrila a Metoděje. Jak sám píše ve své rodinné kronice (nevím, kde je dnes ta původní, já vlastním jen její kopii), nechal při velké opravě střechy kostela (za kterou se dostal až k soudu), vztyčit nad novou sakristií dvouramenný kříž.

Prosím čtenáře BL, kteří poznají na fotografii tyto manžele nebo vědí něco více o obřadu „obnova manželských slibů“ u nás, které mě pomohou tuto fotografii v archivu kronikáře datovat, ať se spojí se mnou nebo zanechají zprávu na obci.

Václav Petrásek

Ulice našeho chlapectví

Oldřich Damborský (2010)

Vlahý vítr se prohání Uličkou,
 tou ulicí našeho dětství,
 kde jsme hráli hru – semulu,
 jarní hry a taky si vyhrávali
 se skleněnou kuličkou
 a Foglarovy romány byly naše
 náboženství,
 právě když se včely vracely
 z květů do úlů.
 To byl ten čas malin nezralých,
 hráli jsme za světél lamp
 vybíjenou
 a prvně oslnil nás dívčí smích,
 i když každý z nás byl desperát
 a drsný tramp,
 teď větry jiné vlny kalnou řekou
 ženou.

Pod soumráchnou oblohou

Oldřich Damborský (2017)

Když jdu pod soumráchnou oblohou
 a věrného černého psa u boku,
 vím, že tvoje slzy za nic nemohou
 ani pár zvadlých žlutých růží úponků.

Neplač, malá, tak to někdy chodí,
 jednou závrať, podruhé jedovatý blín,
 nevyhne se tomu chuďas ani blahorodí,
 té síle a omamnosti jako z těžkých vín.

Když jdu soumráčným nebem
 vzývám domov, lásku a přátele,
 vinnou révu, jež je pro vinaře chlebem
 a skřívánčí sonety zpívané nesměle...

Vesnický šprýmař František Petrla

„Když jsem byl školák,“ píše Hynek Pazderka v pamětech, „strýc Petrla, starý voják, vyráběl kartáče na boty a česání koní. V Itálii byl jako kyryсар, a když pozbyl koně, tak potom jako pěšák. Večer při jeho práci chodili k němu sousedé na besedu. Jeden přinesl vláši na kartáč, druhý si přišel pro hotový kartáč, každý přinesl láhev vína a strýc vykládal svoje zážitky z války. Smát se jeho vyprávění nebo nevěřit jeho příběhům, na to byl háklivý.“

Podle paměti Hynka Pazderky budeme přetiskovat záznam jeho příběhů.

Příběh první: „Když jsem byl v Itálii a já neměl koně, tak jsem bojoval jako pěší. Hejtman každé ráno, když jsme nastupovali, vždycky zavolal: ‚Je tady Petrla?‘, když jsem tam byl, tak řekl: ‚Můžeme jít.‘ Když jsem zavola, tak poslal službu mě vzbudit: ‚Bez něj nepůjdeme..‘ A nešlo se.“

Příběh druhý: „Jednou měli útočit Taliáni a já si šel za skálu lehnout. Potká mě císař pán a povídá: ‚Jmenovče, kam jdeš? Vždyť Taliáni budou útočit.‘ Já povídám: ‚Já už mám metálů, že jich nemám, kde věšet a nosím je v torně, tak jsem si řekl, ať si zase druhí metál vyslouží.“

Příběh třetí: „Jednou, to bylo na Štědrý den, sněhu po pás a Taliáni začali útočit. Bylo jich jak ve chlívě much. Co my teď? Hejtman zavolal: ‚Zachraň se, kdo můžeš!‘ Tak jsme vběhli do turkyně a že to bylo z kopce, tak jsme utíkali, jenom mlíčňáky kolem lítaly.“ (Štědrý den, sněhu po pás, kukuřice a mlíčňáky?)

Pokračování příště.

Podle Hynka Pazderky Václav Petrásek

Moudro Jana Wericha

Všichni jistě znáte herce Jana Wericha, vlastním jménem Jan Křtitel František Serafinský Werich: český filmový a divadelní herec, dramatik a filmový scenárista. Jednou napsal: „Na světě je to zavedeno tak, že spousta hloupých si hraje na chytré. Z chytrých, kterých je nedostatek, si jen ti nejchytřejší hrají na hloupé. Lučebním kamenem pro zjišťování pravosti daného blbce je humor. Blbec skutečně nesnáší, když si z blbců někdo dělá legraci. Kde je blb, tam je nebezpečno.“

Aktivní blbec, ten je horší než cizí, případně i třídní nepřítel. Je lepší mluvit s chytrým člověkem o něčem blbém, než s hlupákem o něčem chytrém“.

Václav Petrásek

Vánek přichází

Oldřich Damborský (2015)

Jaro je v krajině,
ale rezonuje v tobě,
třebaže je ti někdy
matně
v této hektické době.

Jaro nejsou pampelišky
ani plyšové jivy,
možná zamilované lišky
a květy slívy.

Jaro je duch Vlání
a tělo Osení,
tvé potměšilé pousmání
a tvých prstů do mých
vpletení...

Ještěrka

Oldřich Damborský (2004)

Zelený ještěří ocásek zůstal mi v dlani,
když jsem ji chytil a ona se vyhřívala
na kameni.
Je to jako chytit ve slunci tvé pousmání,
když pohazuješ blond vlasy ve větru
a zlato ti těžkne na rameni...

Barvy jara

Oldřich Damborský (2011)

Blond nad zelení,
blankyt nad hnědou,
nachová s měděnou,
barvy jara bijí do očí,
a srnky nelení,
své baletní tance vedou
mezi pistáciovou rezedou
a oka pytláků
lehce přeskočí...

Odcházení

Oldřich Damborský (2014)

Horký sníh se roztavil v bledém slunci,
za odcházející zimu nedáš ani zlata unci,
jen hejno havranů krákorá smuteční marše,
první sněženku jsem v mědi stébel našel...

Víte, kde byla a co to byla „luža“?

V loňském roce jsme mohli oslavovat již 120. výročí založení naší jednotky dobrovolných hasičů. V minulosti nejen u nás často hořelo. V kronikách jsou zaznamenány případy požárů v Bořeticích, kdy vyhořely celé ulice, jako pravá strana Dědiny od Multně nebo Jericho. Byla vydávána celá řada nařízení, jak se chovat při požárech a co dělat při předcházení požárům. Jedním z nich bylo nařízení zachycovat vodu v „kalužinách“.

U nás to byla „luža“. Vy starší ji ještě pamatujete. Byla na místě, kde je dnes autobusové nádraží, ještě v 60. letech minulého století. V ní se zachycovala dešťová voda tekoucí „Jeryškem“ od kostela. Sloužila také kačenám a husám, neboť v obci nebylo dost vodních ploch mimo Svodnici, Kanály a Palachy. Od pozdějšího transformátoru byly břehy osázeny akátem. Poslední stromy byly pokáceny před budováním autobusového nádraží. Celou lužu bylo možno objet po silnici do ulice Humna a cestou od domu pana Skalky. V zimních měsících, kdy luža zamrzla, byla rájem kluků. Po skončení vyučování se hnali s huronským řevem „luža drža“ Jeriškem, aktovky skončily na hromadě u zdi transformátoru a kluci kameny zkoušeli, zda je led udrží. Přesto se stávalo, že neudržel a kluci si šli mokří domů pro výprask. Já sám jsem se na konci 40. let učil jezdit na kole mého otce „pod štanglú“ jsem na cestě vedle Skalkového přejel káčera a skončil i s kolem v luži. V posledních letech před zasypaním luže byla plná odpadků, hlavně hrnců a „kýblů“.

Z historie „kalužin“

Již v roce 1751 ve svém Ohňovém patentu o tom říká císařovna Marie Terezie: „Aby vrchnost obzvláštní oko měla, aby se v obcích více studní mezi sousedmi a také doliny na dešťovou vodu způsobily.“

Její syn, císař Josef II ve svém patentu „Řád hašení ohně“ z ledna 1787 v paragrafu 38 nařizuje: „V těch místech, kdež málo vody jest, musí se takový nedostatek skrze koňské brody a kalužiny vynahradiť, kteréžto nachytáním dešťové vody, aneb jakýmkoliv způsobem v příležitých nižších místech založené býti mohau.“

Václav Petrásek

Jak jsme dříve zdravili a děkovali

Poněvadž jsem prý jako dítě poměrně brzy začal mluvit a od čtyř či pěti let jsem měl už docela slušnou vyřídilku, posílávala mě maminka k *Weisteinom* (obchod smíšeným a koloniálním zbožím naproti transformátoru, na začátku *Jeriška*) nakupovat. Říkávala mně: „Když někoho z Bořetic na ulici potkáš, pěkně ho pozdrav: Pochválen buď Ježíš Kristus! A on ti odpoví: Až na věky. Amen. Ale když potkáš někoho cizího, pozdrav ho jenom: Dobrý den! A zrovna tak musíš pozdravit u *Weinsteinů*. Oni nejsou křesťané.“ To byla pro mne novinka. Vždyť paní *Weinsteinová* byla tak hodná! Když jsem u ní nakoupil podle mamčinu příkazu aspoň za korunu, dala mi do ruky *lesněnku*, malý zelený bonbonek na cucání, *větrový*. A když jsem platil dvě nebo tři koruny za celý nákup, podala mi celý špalek, cukrový váleček, který jsem si hned strčil do pusy, až mi vybouřil celou skráň. Poděkoval jsem podle matčiných instrukcí, hezky zřetelně: „Děkuji,“ zatímco u sousedů (ostatních Bořetičanů) jsem děkoval po křesťansku: „Pán Bůh zaplat!“ Někdy jsme měli ještě dodat: „A naspoť stokrát víc!“ Jenže já jsem tenkrát tomu slovu naspoť dobyte nerozuměl a vyslovoval jsem to dohromady: *naspostokrát víc...*

Dospělé, z generace mých rodičů, jsme oslovovali *strýčky* nebo *tetičko* a zásadně jsme jim vykali s onikáním, na způsob – *co děláte*, ale *co jste povídali*. Nebo – *naši maminka říkají, že ste, strýčku, byli v presúzu*. Ty

ještě starší *Bořečáky*, z generace našich prarodičů, jsme nazývali *stařečky* a *stařenkami*. Cizí lidí, ti byli pro nás jen *páni* a *paničky*. Také našemu duchovnímu správci, a vůbec každému knězi, jsme říkali *velebný pane*. Rozpaky jsem zažil ovšem při oslovování dospělých mladé generace, kterým bylo už záhodno vykat, ale zase se mi nejevilo ještě vhodným nazývat je *strýčky* a *tetičkami*. Tak jsem jim jen vykal, bez oslovení. Jo, a mezi příbuzné, jak se říkalo, mezi rodinu, se počítal taky *kmocháček* a *kmotřenka*. Kdykoliv jsem je potkal, měl jsem je křesťansky pozdravit a políbit jim ruku. Totéž platilo taky u *stařečka*, který byl na rok přesně o 70 roků starší než já. Jmenoval se Václav Grůza a pamatoval ještě *pruskou vojnu* z roku 1866. Jeho ruce voněly vždycky tabákem – kouřil totiž fajfku, středně dlouhou porcelánku, do níž vmačkoval tabák z *paklíku* palcem pravé ruky, zatímco levou ji přidržoval. Jiného *stařečka* jsem neměl, ten z matčiny strany umřel prý, po tragickém úrazu v brněnské textilce, už dávno před mým narozením. Také obě *stařenky* – Marie Grůzová, rozená Bystřická, a Josefa Svátková, rozená Dufková, odešly z tohoto světa dávno, jedna v roce 1918, druhá roku 1926. Znal jsem je pouze z vyprávění.

Nu, vraťme se ale k tomu zdraví a oslovování. Nosíval jsem rovněž boty, své i sourozenců, na opravu k ševcovi, panu Poděšťovi, na rohu

u staré školy. Tam bylo třeba projít kolem štítové stěny s oknem mistrovny dílny a vejít prkennými vraty do průjezdu a ze dvora do té dílny. Po obvyklém pozdravu jsem říkával: „*Pane majstr, maminka vás prosí, esli byste mohli tyto boty opravit. A gdy to bude a kolik by to stálo.*“ Když jsem přišel poprvé, zeptal se mne starý pán Poděšť: „*A či si, chlapče?*“ „*No Grůzuj.*“ „*A kerýho Grůze?*“ „*No tam za humnama, u huličky.*“ A paní Podešťová dodala: „*Přece Jožky Grůze!*“ A podobně jsem se představoval pak i jinde. Zdálo se mi ovšem nezdořilému mluit o tatínkovi jako o *Jožkovi* (to se hodilo tak na mého desetiletého bratra), a proto jsem říkával raději sám: *Josefa Grůze*. Mezitím jsem však bedlivě pozoroval, jak mistr švec sedí na verpánku, šídlem propichuje díry do okraje podešve a vzápětí je provléká černou nasmolenou dratví. Nebo jsem pozoroval, jak zatlouká do špice jiné boty světlé dřevěné floky či lesklé zhraněné kovové *cvoky*. Zvídavým očím malého kluka nic neuniklo.

Přiznávám se, že ty pochůzky jsem si posléze zamiloval. Jednak jsem nabyl sebevědomí – cítil jsem se velice důležitý, že dokážu už v předškolním věku úspěšně plnit takové úkoly, a jednak jsem měl přitom možnost nahlédnout do zvláštního světa řemeslných dovedností. Tak jsem rád zašel například k tomu nejbližšímu kováři, *Janíkovi* (Janu Petráskovi), který si postavil nový dům za našimi humny: vlevo bydleli, vpravo, kam se vcházelo širokými dřevěnými vraty, měl prostornou kovárnu. Venku, nad jejími velkými okny s kovovými rámy visela dlouhá světlá deska s nápisem *Jan Petrásek, zkoušený kovář a podkovář*. Ó, díval jsem se pak na to podkování mnohokrát. Nemusel jsem kvůli tě podívané chodit dovnitř, většina té procedury se prováděla venku, v průjezdu nebo před okny kovárny. Kůň býval uvázaný opratí na železném kroužku, zapuštěném do stěny kovárny. Majitel nebo *pacholek* mu držel příslušnou nohu, ohnutou v kotníku, a kovář mu dlátem a rašpílí urovnával spodek kopyta, na které pak dovedně přibil podkovu, ještě horkou, jen zběžně ochlazenou ve škopíku s vodou u kovadliny v dílně. Dovnitř kovárny jsem mohl vstoupit třeba s tupou motykou, kterou si můj tatínek přál pořádně nabrousit motorovou brusku. „*Pane mistr, tatínek by chtěl tu motyku pořádně nabrusit,*“ řekl jsem, a zatímco kovář nebo jeho tovaryš či učeň spustil brusku, já jsem se rozhlížel po celé té zakouřené dílně, po kladivech a kleštích několika druhů u kovadliny, co stála v centru té prostoty, pak zase k horkem sálající výhni, potom zas můj pohled sklouzl k oknům, pod kterými stál dlouhý ponk (díleňská lavice) se svěráky, bruskou, vrtáky a spoustou dalších nástrojů, na nichž jsem mohl oči nechat. Ale motyka byla naostřena a pan Janík mi ji podal a řekl: „*Peníze nemáš, Toniku, že?*“ „*Tak já to napíšu, jak se říká, na futro.*“ Vzal na ponku umolovaný sešitek a inkoustovou tužkou tam cosi zapsal. Řekl jsem: „*Děkuju a s Pánem Bohem!*“ Tak jsme se tehdy loučovali. Někdy se řeklo jenom *Sbohem*, a to jsem mohl povědět i u Weinsteinů, vždyť oni přece (jako Židi) uznávají také Pána Boha.

Obdobně probíhalo moje zdravení, děkování a loučení v předválečných letech u klempíře Skalky (u *Luže*: nosil jsem tam zaletovat proděravělé hrnce), u pekaře Springera (u *Multně*: nosil jsem tam k upečení *štryclu* chleba v naší *slaměnce*) nebo hned vedle, k panu Horčíčkovi, do trafiky (tatínkovi pro zorky či jiné cigarety, anebo stařečkovi pro *paklík* tabáku do fajfky) – což byly moje celkem pravidelné pochůzky, včetně těch výše uvedených. Situace se začala měnit za války, ale to už jsem byl školák. Jednoho dne byly židovské obchody uzavřeny a Bořetičané přestaly chodit k paní Weinsteinové, ke Springerům i do krámu ke Druckerům (říkalo se k *Trukům*). A já musel chodit pro *kvasnice* (droždí), sůl a cukr k panu Kadlecovi v *Dědině* a pro upečený chleba, *štryclu* nebo pecen, k novému pekařovi, panu Borkovcovi. Měl svou dílnu v dvorním traktu domu Rudolfa Mlýnského, co provozoval vpředu obchod *smíšeným a střížným zbožím* od roku 1938. Pan Borkovec byl velice laskav, dovolil mi, abych sledoval, jak čistí rozpálenou pec od popela a jak potom sází každý chléb velkou dřevěnou lopatou do té pece, kterou pak

uzavírá širokými vytahovacími vrátky a tak dále. Čerstvě upečený chléb lákavě voněl, takže jsem neodolal a už cestou domů ho z jedné strany kousek uhryzal. Mělo to doma citelné dozvuky, ne že by mi matka ten chleba nepřála, ale že pak vypadal tak škaredě, jako by ho myši užraly. Když rodiče sami ten chléb *načínali*, napřed špičkou toho nože, *dluháčku*, ho třikrát pokřížovali a pak teprve krájeli.

Moje zkušenosti, milí čtenáři, jsou ovšem ovlivněny mou vlastní životní cestou, která mě vedla stále dál od mého rodiště. Předškolní věk mi skončil 1. září 1937, a když jsem pak začal chodit do druhé třídy bořetické obecné školy, v září 1938 přišel Mnichov a s ním konec *první republiky*. V Protektorátu jsme se octli 15. března 1939 – v druhém pololetí mé druhé třídy. Pamatuji si, že nám o tom velice smutným hlasem povídala paní učitelka Buchtová. To pravé ořechové, mělo však teprve přijít. V den, kdy jsem se svými spolužáky nastupoval do třetí třídy, to už v přízemí staré školy, začala druhá světová válka. Německá hitlerovská armáda vpadla do sousedního Polska s děly a tanky, zatímco stovky jejich letadel bombardovaly Varšavu. Naše bezstarostné dětství tím bylo hluboce poznamenáno. O dva roky později začal jsem dojíždět do *hlavní* školy ve Velkých Pavlovicích a od září 1942, po celých osm let, pak do gymnázia v Hodoníně. V souvislosti s tím jsem si navykl jen na pozdrav *Dobrý den!* A loučení *Sbohem*. A děkování: *Děkuji, Mnohokrát děkuji*.

Ponenáhlu jsem se tedy z toho rámce křesťanské tradice vymaňoval. Kromě pozdravu, loučení, oslovení a děkování náleželo k té tradici také pravidelné denní modlení, před jídlem (*Pane Bože, Otče nebeský, požehnej nám tyto dary, které z Tvé štědré ruky přijímati budeme. Amen.*) a při zvonění na kostelní věži ráno, v poledne a večer (*Anděl Páně zvěstoval Panně Marii a ona počala z Ducha svatého. Zdrávas Maria...*). Ranní a večerní zvonění se nazývalo Klekání. Při večerním Klekání měly být malé děti už doma, u rodičů, kteří je strašili *Klekáníci: Ať si doma, nebo tě zebere Klekanica!* Nebylo lehké dostat nás všechny včas domů – desetiletý *Jožka* byl zrovna ve větvích jednoho z obrovských akátů za humny a my dva (tříletý *Jarošek* a já, o rok starší) jsme třeba v *Járku* pod nimi stavěli z bláta hrázky. Zapamatoval jsem si tuto situaci, protože maminka nejprve volala: *Podte už dom!*, uviděla *Jožku* (který měl na nás dohlížet) nahoře ve větvích a zakřičela ustrašeně: *Honem slez důle, dyť spadneš a zabi-ješ se!* Potom už probíhalo všechno normálně. *Jožka* slezl poslušně dolů a všichni tři jsme šli domů, umýt se, sníst krajíc chleba, zapít ho hrnkem mléka a potom (my menší) kleknout u postele, sepnout ruce a hlasitě se pomodlit: *Andělíčku, můj Strážníčku, opatruj mně mou dušičku. Opatruj ji ve dne, v noci od škody a zlé moci. Duši tělo opatruj, andělíčku, Strážce můj!* Tak končival náš den na jaře a v létě. A když jsme šli *Dědinou* k *Multni*, kde stával kromě pomníku padlým také vysoký dřevěný, vyřezávaný a polychromovaný (barevně pomalovaný) kříž, měli jsme u něho smeknout a pokřížovat se. A nejenom na návsí, nýbrž i v polích, u cest, na rozcestích, kde všude dřevěné, kamenné nebo železné kříže stávaly.

A můj závěr? Ona celá ta tradice, i folklorní zvyky (které se nadále uměle udržují), to vše souviselo s někdejšími způsoby života na vesnicích, kde se lidé živilí zemědělstvím a kde si selské rody držely své grunty po řadu generací. Sousedé se znali, na ulici se zdravili, navzájem se navštěvovali a společně se bavili, nejenom na hodech, ale i při zimních dračkách, podzimním vaření *trnek* (povidel), o předjarním masopustu, jemuž se u nás říkalo *ostatky*. Devadesát procent Bořetičanů bylo katolického vyznání a svou víru většinou praktikovali, horlivě, anebo jen vlažně. To se projevovalo už v uvedeném zdravení, děkování, modlitbách. Rád bych ještě podotkl, že na těchto projevech naší víry a dobrého vychování jsme se už v předškolním věku učili i spisovně češtině, jejíž základní znalost se vyžadovala hned v první třídě obecné školy.

NOVINKY Z KRAVIHORSKÉ KRAJINKY

Vláda Svobodné spolkové republiky Kraví hora zasedala ve Vinné galerii Baraque

Letos v únoru mělo vinařství Baraque tu čest uspořádat pro vládu Svobodné spolkové republiky Kraví hora výjezdní zasedání ve své Baraque Wine Gallery. Zahajovacím rituálem každého zasedání vlády SSR Kraví hora je samozřejmě společný zpěv hymny. Po vzájemném přivítání prezidenta a ministrů informoval každý z ministrů o aktivitě svého resortu. Nejdůležitější zprávu podal pochopitelně ministr financí Kalousek. Poté vláda zhodnotila rok minulý a naplánovala akce na rok letošní.

Po ukončení oficiální části zasedání následovala exkurze do výroby vinařství Baraque, zpestřená hojnými ochutnávkami. Bylo pro nás ctí, že jsme mohli uvítat jak všechny aktivní vládní činitele, tak emeritního prezidenta na furt, pana Václava Petráska. Právě díky nim můžeme každoročně potkávat milovníky vína v našem vinném sklepě v Bořeticích při pravidelných akcích organizovaných SSR KH. A protože bořecký sklep pro nás zůstává „srdcovkou“ a protože si vážíme spolupráce s bořeckými vinaři, rozhodli jsme se jim touto cestou vyjádřit své díky.

Že vám název vinařství nic neříká? Bořečákům nás možná přiblíží informace, že hospodaříme ve vinném sklepě na dolním frejdě vlevo od Vinckova náměstí. Sklep patří Vlastiku Lubalovi, ale už několik let v něm vítá hosty jeho dcera Lenka Machovská. Za vínem stojí její muž František, a s jeho výrobou jsme začínali ve staré zemědělské usedlosti na Vrbici. Od ní také odvozujeme název vinařství: chlapi totiž chodili dělat víno „na barák“. Slovo barák pochází z francouzštiny (baraque = starý dům) a francouzská podoba tohoto slova se pro nás stala pojmenováním snu o budově vinařství obklopené vinohrady.

Protože většinu vinohradů máme ve Velkých Pavlovicích v trati Nadzahrady, vznikla nová výrobní budova právě tam. A spolu s ní i moderní reprezentační prostor vinné galerie, kde proběhlo již zmí-

něné zasedání, a kde se můžete stavět také vy. Letos otevíráme 30. března koncertem kapely Tykráso z Frýdku-Místku a v neděli 31. března nám zazpívá Tereza Šnájdrová. Stavte se na kávu, dezert, ale hlavně zkontrolujte, jestli to víno děláme dobře, tak jako nás zkontrolovala vláda Kravíhorské republiky

Ing. Mgr. Lenka Machovská

Co je to frejd

Jedním z mála německých výrazů, který se nám dochoval až ze středověku (pravděpodobně z působení novokřtěnců-habánů, toufarů v Bořeticích) a dodnes se u nás užívá, je „frejd“ (z německého „frýd“). V době svého vzniku znamenal v oblastech, kde se pěstovalo víno, hranici mezi vinohrady nahoře a dole. U nás se zachoval tento název jen pro řadu sklepů pod Kravíma horama.

Skutečně a správně by měl platit jen pro horní řadu sklepů, protože ty leží na dolním frejdu vinohradů v dolní Kraví hoře (horní Kraví hora je pod dnešní rozhlednou do půlky vinohradů). Již ve středověku oddělovala vinice v Kravích horách a pole „Zajezerké“ polní cesta.

Původní sklepy byly kopány u cesty pod vinohrady této vinařské tratě. Do dneška skutečně pole v trati Zajezerké končí až na této cestě. Při kopání těch prvních sklepů se vykopaná zemina vyvážela přes cestu na tato pole. Ti, kteří již někdy sklepy kopali, ví, kolik

se musí vyvézt zeminy z nového sklepa. Z této zeminy se na poli pod cestou vytvořila velká, neobdělávaná mez, která zarůstala trním a „psím vínem“. Když už se v řádku pod vinohrady (dolním frejdu) nedostávalo místa pro nové sklepy, začali naši vinaři kopat sklepy právě v této nové mezi, a tak začala vznikat nová řada sklepů. Protože se na po staletí užívaný výraz sklepy na „dolním frejdu“ pozapomnělo, že tam byla dolní hranice vinohradů, začalo se tomu prvnímu řádku sklepů říkat „horní frejd“ a tomu novému řádku „dolní frejd“. Při kopání sklepů majitelé vinic však přísně dodržovali zásadu – jedna parcela (vinice), jeden sklep. Mezi sklepy vždy musela být ulička pro odvod bouřkových vod na polní cestu. Dnes se to již nedodržuje, uličky jsou zastavovány, a to se nám začíná při bouřkách mstít. Tato zásada – jedna parcela, jeden sklep, však u nové řady sklepů, v dnes „dolním frejdu“, se již nedodržuje. Na jedné parcele se staví až tři sklepy a lisovny s orientací okapem do ulice. Nejstarší lisovny, které se začaly stavět v horní řadě sklepů, měly však orientaci štítem do ulice a půdy se využívaly k uskladnění píce. Další sklepy a lisovny budované na konci 19. století a v první polovině 20. století však tuto zásadu již nedodržovaly a dnes jsou tam již také sklepy s lisovnou orientovanou okapem k silnici. Na spodním řádku sklepů budovaných v první polovině 20. století, a hlavně za války je však orientace lisoven jen okapem k cestě, tzv. ulicovka.

Je samozřejmé, že vinaři, kteří kopali sklepy v dolním řádku, také vyváželi výkopek přes další cestu na Zajezerské a také tam vznikala nová mez. Dnes však nezarostlá trním, ale tehdejší JZD rozparcelovalo pozemky pod sklepy na zahrádky a ty byly přiděleny do užívání majitelům sklepů. Na těchto zahrádkách byly vysázeny stromy a vinohrady, bylo tam vykopáno několik sklepů a postaveno několik lisoven. V poslední době na těchto zahrádkách vznikají venkovní krytá posezení pro hosty a nebo jen stoly s lavicemi. Bylo tam postaveno i několik penzionů. Otázkou je, jak tomuto novému řádku budeme říkat.

V poslední době přišel někdo s návrhem říkat tomuto novému řádku sklepů „třetí frejd“. Správně je to nesmysl. Podle toho vysvětlení nahoře nemůžeme mít tři dolní frejdy. I když už s tím vžitým pojmenováním horního a dolního frejdu asi nic neuděláme, ale pojmenovat třetí řadu vznikajících sklepů jako třetí frejd je skutečně nesmysl. Bylo by možné, když už tam budeme chtít to středověké „frejd“, pojmenovat jej po trati Zajezerské, např. „Zajezerské“, „Zajezerský horní frejd“ a podobně. Kravihorci prosí občany, aby své nápady poskytl kravihorcům před tím, než budou vyrobeny desky pro označení tohoto nového řádku sklepů.

Václav Petrásek

Novinky z kravihorské krajinky 2019

15. reprezentační ples Kravihorské republiky

Kravihorská republika a vinaři z Bořetic měli 23. února 2019 svůj 15. reprezentační ples v kulturním domě. Ples byl zahájen v úplně zaplněném sále KD vystoupením mažorettek Neonky z Moravské Nové Vsi, které jsou ve své kategorii mistryněmi světa. Jejich vystoupení bylo provázeno bouřlivými ovacemi návštěvníků plesu. Poté již tradičně nastoupila vláda KHR ke svému krátkému veřejnému zasedání, na kterém odpovídal premiér Pilař na dotazy ministrů v takzvaném „grilování“. Ministři nastupovali na jednání za zvuků pochodu pod praporem republiky, pak se praporečník vrátil ke vchodu a za zvuku „fanfár“ z Libuše nastupoval k jednání úřadující prezident Ing. Stanislav Novák a prezident „na furt“ Václav Petrásek. Vinařskou atmosféru plesu dokreslil plný „chladák“ vín našich vinařů s neomezenou konzumací a bohatá tombola.

Vinaři jeli za vinaři

Naši vinaři se 1. března 2019 vydali na zkušenou za vinaři české vinařské oblasti na poznávací vinařský zájezd pod názvem „Wine trip Bohemia“ po několika vinařskými závodech a na závěr jedním pivovarem. Naším dopravcem byl již tradičně náš rodák z Hustopečí Jenda Dufek. Již na autobusovém nádraží, při čekání na autobus, podle zavazadel s množstvím láhví vína bylo jasné, že to bude náročné. Po odjezdu autobusu z nádraží již u benzinky nastal koloběh otevřených lahví s vínem a krabičkami s něčím k zakousnutí. Kolem poledne jsme přijeli do penzionu Klášter Teplá v Třebenicích. Po

ubytování se jelo hned na první seznámení s vínem české vinařské oblasti do Mělníka.

Vinařství Chateau Mělník, vinařství Jiřího Lobkowitze

Vinařská historie rodu Lobkowitz se datuje od roku 1753. Dnes mají 24 ha plodných vinic a 6 ha nově vysazených. Sazenice kupují od Ing. Krause. Sklepy mají rozlohu 1 500 m² a pochází až z 11. a 14. století. Sudy jsou staré i 200 let (nejstarší je z roku 1825) a slouží pouze pro dekoraci. Dnes se víno vyrábí metodou řízeného kvašení v nerezových tancích a červené ve vinifikátorech a poté leží po dobu dvou let v dubových sudech 225, 400 a 1 500 l. Hrozny se zpracovávají přímo na nádvoří zámku, kde se pomelou a samospádem rmut teče do lisů nebo do vinifikátorů (červený). Nejznámější výrobek je víno Ludmila. Bílá vína se dnes vyrábějí ze solarisu. Dříve z RR. O tyto vinice přišel při rozvodu s Betinou L. (prý jej stál rozvod dvě miliardy). Bioprodukcí nedělají. Většina vín není zatříděná. Dělají jen „zemská“ vína. Plán byl ochutnat šest vzorků, ale když sklep mistr zjistil, že jsme „odborní“, pochlubil se i dalšími špičkami. Dělají 40 % vín červených a 60 % bílých. Po ochutnávce proběhl velký nákup, hlavně Ludmily.

Vinařství Betina Lobkowitz

Druhým v pátek navštíveným vinařstvím bylo vinařství exmanželky Jiřího Lobkowitze Betiny. Po rozvodu a vypořádání majetku si paní Betina přestavěla staré vinařství na břehu Labe. V mírně stoupajícím břehu od řeky bylo vinařství při povodních dvakrát vyplaveno. Po dotazu, kam až sahala voda, náš průvodce sklep mistr Jonáš Grepl (studoval v Lednici) ukázal na komín přizemního domku u vstupu

do vinařství. V době naší návštěvy byla hladina řeky asi 1,5 m pod terémem dvora. Mají 45 ha vinice, 14 zaměstnanců a 100 000 l produkce. V době naší návštěvy dokončovaly čtyři stříhačky s elektrickými nůžkami stříhání vinohradu. V plánu bylo ochutnat 10 vzorků. Nakonec jich bylo asi 20. Ve vinařství mají problémy s prodejem modrých odrůd, a proto dělají hodně růžového. Na vinicích omezují chemii. I ve sklepech používají jen síru. Vyrábějí také základ pro sekty a dělají je pro ně v Rakousku. Při svážení hroznů do vinařství chladí hrozny suchým ledem a hrozny procházejí separačním stolem. Bentonit dávají do kvasu. Vinici s modrým portugalem mají pravokouhrou. Červené víno zraje v barikových sudech od Merciera. Každý rok koupí čtyři sudy a čtyři sudy vyřadí. Zatřídí vše. Dosažený cukr při sběru uvádějí na etiketě.

Vinařství Velké Žernoseky

Další zastávka a ochutnávka byla v Žernoseckém vinařství s. r. o. Zde ve šlechtitelské stanici začínal vinařský guru profesor Vilém Kraus. Vinařství hospodaří na 30 ha vinic. Pěstují na 80 % vinic hlavně bílé – MT, RR a RB. Z červených odrůd mají MP, SV, DR. Nejstarší vinice jsou z roku 1951. Mají 15 zaměstnanců. Víno plní do zvláštních lahví, u kterých končí výroba, musí tedy přejít na novou lahev. 65 % vína prodají ve vinařství. Nedodávají do obchodů. Pro velké škody, které jim dělají divočáci a srnky, museli všechny vinohrady oplotit. Vína nearchivují, snaží se vše prodat. Mají nádherné staré sklepy s dřevěnými sudy. Část jich ještě používají. Nedělají řízené kvašení, jen hlídají teplotu. Provázeli nás sklep mistr František Kupsa st. Po zodpovězení mnoha dotazů zjistil, že jsme také vinaři, a místo 10 vzorků se pochlubil i tím, co běžně nenalévá. Nejvíce nás oslovil vzorek RB kabinet ročníku 2017.

Vinařství Roudnice Lobkowicz

Další zastávkou bylo vinařství rodiny Lobkowicz, ale z jiné větve. Mají krásné staré sklepy, které se datují až do roku 1603. Nejdřív byla část sklepů pivovarská. Víno vyrábějí jen z vlastních hroznů. Mají 70 ha vinohradů v trati Sovice a 25 zaměstnanců. Sběr se provádí zásadně ručně a pomocí puten. Sklep mají na 25 000 l vína. Prováděl nás sklep mistr pan Líbal a opět bylo nasmlouvaných 10 vzorků hodně překročeno. Dominantou bylo RR, pinot noir a Fratava, kterou vyšlechtil pan Glos. Nejvíce nás oslovila RM Ps ročníku 2016 a BM ročníku 2008.

Vinařství Johann W Třebívlice

Poslední vinařství, které jsme na své pouti za vínem navštívili, bylo vinařství 21. století v Třebívlicích. Dovolují si tvrdit, že jsme někteří tuto návštěvu absolvovali s pusou otevřenou, neboť to byla špička moderního vinařství. Tam i umyvadla a záchody byly z nerez. Provázeli nás technolog pan Nesvadba (pochází z V. Pavlovic) s kolegou. Je to mladé vinařství založené v roce 2012 českým podnikatelem a milovníkem vína panem Janem Dienstlem. Nové vinařství navazuje na tisíciletou tradici pěstování hroznů v této oblasti. První vinobraní z vlastních hroznů bylo v roce 2012. Mají 35 ha vinic, pěstují

10 odrůd – sedm bílých a tři červené odrůdy. Roční produkce je cca 100 000 lahví. Název vinařství je podle poslední velké lásky básníka Goetheho, mladičké baronce Ulrice von Levetzow. Třebívlické vinařství je jedno z nejmodernějších v ČR. Systém řízeného kvašení, pneumatický dusíkový lis, vibrační třídící stůl pro příjem hroznů, nerezové tanky, vinifikátory, velkoobjemové sudy z francouzského dubu i barikové sudy. To vše se podílí na jedinečném výrobním procesu s vysokým stupněm automatizace.

První vinici zde sadil již proslulý vinař pan Váňa. Naopak proti sklepu je to vše ruční práce. Každá vinařka se stará o určitou vinici. Sklizeň je ruční, přeprava v malých bedničkách cca 13 kg a na vibračním stole se třídí. Žádné hnojení, jen na list. Dnes mají nejprve připraven kompost z matolin a hnoje. Lis je plněn dusíkem. Žádná chemie, jen síra, když nejsou hrozny 100% zdravé. Rmut postupuje pomalu, 40–50 metrů za 24 hodin. V tancích si hlídá teplotu počítač. Používají se jen vlastní kvasinky, které jsou koktejlem přírodních kvasinek. Většina vín byla v době naší návštěvy ještě na kalech. Vinifikátory jsou s pístem a skrápěním. Červená vína jsou v tancích až do Vánoc. Bentonit dávají až při stáčení. Vína skoro bez síry. Nádherná hala s dřevěnými sudy. Odpar se kompenzuje každodenní skrápěním podlahy a jednou týdně se kropí sudy. Praktikují co nejméně zásahů do vína. Laboratoř nemají, jen analyzátor. Vína jsou kvašena do sucha, a proto se může používat jen málo síry. Provozdušňování vína jen v sudech, méně v tancích, aby se víno vydýchalo.

Již při příchodu jsme procházeli kolem amfiteátru s pódiem a 233 místy k sezení. V hale při vstupu nás přivítali skleničkou růžového vavřínečského. Při prohlídce vinařství a poté při večeři (zajímavá hustá krémová polévka) jsme ochutnali přes 10 vzorků vín. Zaujal nás mladý MP 2018 a známkové víno Johana ročníku 2014 (RB + SZ+ TČ)

Pivovar Bernard

Při návratu domů jsme se zastavili pro doplnění tekutin v humpoleckém pivovaru Bernard, kde jsme si prohlédli pivovar a ochutnali asi šest vzorků piva. Ale to je však již jiná kapitola. To ještě nestačilo a po cestě domů jsme dopíjeli poslední vlastní vzorky vín a dojížděli poslední krabičky potravin a tři dny staré řízky.

Výjezdní zasedání vlády Kravihorské republiky a některých vinařů

8. února 2019 uskutečnila na pozvání vláda Kravihorské republiky výjezdní zasedání ve vinařství Ing. Lůbala Baraque ve Velkých Pavlovicích. Paní Machovská nám připravila bohaté a chutné pohoštění a vinař pan Lůbal spolu se sklep mistrem nás provedli novým vinařstvím, kde bylo ochutnáno na desítku kvalitních vzorků vín z jejich produkce.

Václav Petrásek

DUCHOVNÍ OKÉNKO

Velikonoční zamyšlení

Když se konají olympijské hry nebo mistrovství světa, mnoho lidí má upřený pohled na tyto události. Ten, kdo je zapálený do sportu, jistě drží palce našim sportovcům a raduje se z každé medaile. Kolik důležitých a slavných věcí se děje na světě – a bez nás – např. když se rozdělují olympijské medaile nebo se setkávají hlavy států. A mnohdy se nás to ani nijak přímo netýká. Ale je tu přece jedna stěžejní událost, která se týká všech lidí, a tím je, že Ježíš Kristus vstal z mrtvých.

Možná to některé lidí ani tak nezajímá. Ale tato událost má dopad na celé dějiny lidstva a každý rok ji slavíme o Velikonocích. Pro věřící křesťany jsou to největší a nejdůležitější svátky v roce, protože od nich se odvíjí křesťanská víra a naděje člověka v život věčný. Kdyby Kristus za nás nezemřel a nevstal z mrtvých, život by neměl smysl. Víra ve vzkříšení dává člověku smysl života.

To dosvědčuje svědectví jedné novinářky, která vzpomíná: Jednoho slunečného dubnového dne, vyzbrojená perem a poznámkovým blokem, jsem se vydala do pěší zóny našeho města. Zde jsem se ptala lidí, co pro ně znamenají Velikonoce: „několik volných dní, nákupy, stres, velké uklízení, dovolená...“

Tyto odpovědi mě neuspokojovaly. Chtěla jsem to už vzdát, když v tom jsem potkala malé děvče, které vycházelo z květinářství s květinami v ruce. Vypadalo mile, a tak jsem se k děvčeti přiblížila: „Mohla bych se tě na něco zeptat? Řekla bys mi, co pro tebe znamenají

Velikonoce?“ Děvče chvíli uvažovalo a potom řeklo: „Velikonoce, to pro mě znamená tolik jako nový život. Ježíš Kristus zemřel za nás na kříži a o Velké noci vstal z mrtvých. Tím nám řekl, že i my jednou vstaneme z mrtvých a budeme mít nový život. O Velikonocích máme myslet na to, že smrtí všechno nekončí.“

Byla jsem zaražená nad slovy tohoto děvče, které mohlo mít tak devět roků. „To ti snad řekla tvoje maminka?“ Děvče přikývlo: „Ano, to mi ona pověděla krátce předtím, než zemřela minulý rok na Velikonoce. Nyní jí jdu dát tyto květiny na hrob.“ Novinářka pak ještě dlouho přemýšlela o slovech toho děvčete.

Několik jasných obyčejných ale věrohodných slov matky stačilo malému děvčeti k víře ve vzkříšení a dalo jí smysl dál žít.

Velikonoce plné naděje a radosti Vám přeje

P. Tomáš Caha, farář

Plán akcí ve farnosti Bořetice

- 27. 4. 18.00 mše sv. s nedělní platností
- 1. 5. pouť na Turzovku
- 5. 5. 14.30 procesí do vinohradu od kostela a pobožnost – prosba za letošní úrodu
- 8. 5. pěší pouť do Žarošic – odchod od kostela sv. Jiří v Kobylí v 8.30 hodin
- 12. 5. 9.30 udělování svátosti nemocných při mši sv.
- 2. 6. 11.00 slavnost prvního svatého přijímání dětí
- 8. 6. Děckanáda v Hustopečích
- 23. 6. 8.00 Slavnost Božího těla, mše v parku
- 30. 6. 10.30 po nedělní mši sv. žehnání aut
- 5. 7. 9.00 mše sv., slavnost sv. Cyrila a Metoděje
- 27. 7. farní odpoledne: možnost ke sv. smíření, hry pro děti, setkání
- 28. 7. 10.00 Anenská pouť, hlavní celebrant P. Lukáš Engelman, farář v Ostravě v Třebechovicích, 15.00 svátostné požehnání a Te deum v kostele
- 4. 8. 7.30 hodová mše sv.

Prosba za letošní úrodu

Žijeme v zemi, kde můžeme říci, že máme, na co si vzpomene-me. Existují však země, kde lidé žijí v bídě a řeší každodenně, co budou jíst a pít.

To, že se urodí na našich zahradách, polích a ve vinohradech, dnes vůbec není samozřejmé. Naši předkové si toto uvědomovali více než my, protože byli větší měrou spjati s přírodou. Stavěli kříže u polí a chodili prosit Boha Stvořitele a dárce všeho dobra o požehnání, aby jejich úsilí obdělávat půdu a sklízet její plody, bylo k jeho oslavě a k jejich užitku. Také mu nezapomněli po sklizni poděkovat při mši svaté. Když se tolik neurodilo, tak se museli uskromnit. Víme, že mezi vámi jsou vinaři a zemědělci, pro které je hospodaření zdrojem obživy, a jistě máte starosti, aby se vám urodilo. Sami dobře víte, co všechno ohrožuje úrodu – mrazy, kroupy, různé škůdci, a hlavně v dnešní době se potýkáme s velkým suchem. A bohužel i my lidé svým špatným chováním ohrožujeme přírodu.

A proto bych vás chtěl pozvat ke krátké pobožnosti k žehnání zahrad, polí a vinohradů. Sejdeme se v neděli 5. května ve 14.30 hodin u kostela a půjdeme společně ke křížku směrem k Velkým Pavlovicím. Budeme prosit Boha o požehnání pro nás a pro naši zemi.

Velikonoční bohoslužby ve farnostech Kobylí, Bořetice a Vrbice

18. 4. Zelený čtvrtek	Kobylí	18.00 mše sv.
19. 4. Velký pátek	Bořetice, Vrbice, Kobylí	9.00–12.00 kostel otevřen k modlitbě
	Vrbice	15.00 křížová cesta
		16.00 velkopáteční obřady
20. 4. Bílá sobota	Bořetice, Vrbice, Kobylí	9.00–15.00 kostel otevřen k modlitbě u Božího hrobu
	Bořetice	20.00 velikonoční vigilie, mše sv. s obnovou křestních slibů a po mši sv. obcerstvení na faře
Na obřady velikonočního třídení bude zajištěn svozový autobus.		
21. 4. Slavnost Zmrtvýchvstání Páně		Vrbice 8.00, Bořetice 9.30, Kobylí 11.00
Při mši svaté se budou žehnat velikonoční pokrmy.		
22. 4. Pondělí velikonoční		Vrbice 8.00, Bořetice 9.30, Kobylí 11.00

Za betlémy jedině do Třešti

V sobotu 19. ledna se šedesátka poutníků z Bořetic, Vrbice a Kobylí probudila do velmi mrazivého rána. Ani zjištění, že v Třešti, kam jsme měli namířeno, je o několik stupínků Celsia méně, však vůbec neubrala našemu nadšení z výletu. Jak říká náš pan farář, který v Třešti až do loňska celých 14 let působil: „Cestujeme z moravské Sahary do moravské Sibíře.“ Naštěstí několik jedinců (nebudeme jmenovat) bylo na takové mrazy připraveno „tekutým světlem“ a „vitaminem S“, jak se na pravé Moraváky sluší a patří.

Cesta v dvoupatrovém autobusu příjemně ubíhala a ještě před devátou jsme absolvovali první prohlídku, a to v kostele sv. Kateřiny Sienské v Třešti. Už tam jsme mohli obdivovat první nádherný betlém. Zajímavé je i to, že po svátku Tří králů v Třešti vyměňují novorozené Jezulátko v jesličkách za batolátko, které chová Panna Maria. Třeštské betlémy jsou unikátní v tom, že se v rodinách staví již přes 200 let a dědí se z generace na generaci. Základními komponenty třeštských betlémů je většinou středověké umístění zboženství (místo narození), město a volná krajina se stromy, drobnými stavbami selských usedlostí a salaší vytvořená podle fantazie betlémáře z pařezů a mechu. Návštěvníci jsou v šestitisícovém městečku vítáni každoročně po celou vánoční dobu (od 26. prosince do 2. února). Lze navštívit na 20 betlémů jak v třeštských domácnostech přímo u jejich tvůrců, tak i v místní pobočce Muzea Vysočiny na náměstí v Schumpeterově domě.

A teď si, milí čtenáři, představte, že byste každý rok, déle než měsíc, měli svůj dům přístupný široké veřejnosti. V jednom dnu se u vás v zádveři, pracovně nebo dílně či garáži vystřídalo i 300 lidí a vy byste jim neustále trpělivě otevřeli, vysvětlili, ukazovali, dokonce i uvařili horký čaj (jak nám přišel vhod, děkujeme!). Třešť je velká asi jako Hustopeče, to znamená, že na začátku své „pouti“ dostanete mapu a chodíte po celém městečku a tam, kde je dům otevřený (poznáte to podle toho, že je cedulka v okně), vcházíte a už se jen kocháte a ob-

divujete nádhru starodávných betlémů, pro děti o to zajímavějších, že některé prvky jsou pohyblivé (např. dřevorubci řezající polena, trkající se beránci či větrný mlýn). A nejsou to betlémy jen tak ledajaké, jsou tak velké, že naše 10členná skupinka měla občas problém se do místnosti vejít.

Nutno ještě říci, že městečko Třešť se před námi opravdu „vytáhlo“. Tak nádherné slunečné počasí opravdu nemívají každý den. Hezkou atmosféru ještě umocnil fakt, že téměř ve všech rodinách pěkně vzpomínají na (teď už našeho) pana faráře, Otce Tomáše, a proto byli ještě srdečnější než obvykle. Budeme rádi, pokud i Třeštská recipročně dorazí k nám a budou moci putovat... třeba po našich vinných sklepech. To by se jim také mohlo líbit :)

Otci Tomáši patří velké díky za zorganizování celého výletu, od autobusu, přes skupinku průvodců, kteří se nám celé dopoledne věnovali, abychom nebloudili, až po domluvu společného oběda. I když byl náročný pro nožky malých dětí i dospěláků, výlet neměl žádnou chybičku a byl ještě završen prohlídkou baziliky sv. Prokopa v Třebíči.

Závěrem lze říci, že určitě doporučujeme každému, aby si v době vánoční nenechal takovou nádhru ujít a na Vysočinu si udělal výlet. Určitě nebudete litovat!

imPULSy z diecézního časopisu Fondu PULS leden 2019

imPULSy ze života diecéze

- V lednu 2018 hrál v katedrále Spirituál kvintet pro více než 1 000 donátorů.
- V únoru přijal biskup Vojtěch mezi kandidáty křtu několik desítek dospělých katechumenů.
- V březnu se na 1 500 mladých setkalo v katedrále se svým biskupem.
- Dubnový svátek sv. Jiří patřil skautům na jejich pouti v Blansku.
- V květnu zamířili ministranti z celé diecéze za podpory PULSu na pouť na Vranov u Brna.
- V červnu vysvětil otec biskup tři novokněze a dva jáhny.
- V červenci si kněží na pouti v Kostelním Vydří vyprošovali požehnaní pro svoji službu.
- Slavnost Nanebevzetí Panny Marie 15. 8. byla již tradičně spojena s oslavou Dne Brna.
- V září se na 500 dětí, které byly vloni u prvního svatého přijímání, na Petrově setkalo s oběma brněnskými biskupy.
- V říjnu na XI. celostátním kongresu v Třešti čerpali katecheté inspiraci pro svoji službu.
- V listopadu hudebníci a zpěváci rozezněli brněnskou katedrálu při Svatocecilském setkání.

- V prosinci udělil biskup třem bohoslovcům službu akolytátu (v semináři máme 11 studentů z naší diecéze).
- 17. března 2019 v katedrále zaznělo pro všechny donátory lidové oratorium Janovy pašije v podání BROLNu.

imPULSy ze života Fondu PULS na podporu kněží

- Celkový počet dárců fondu PULS je 2 868 lidí.
- Celkový příspěvek od všech dárců činil 6 893 642 Kč.
- 302 farností má alespoň jednoho donátora.
- Ve farnosti Bořetice je prozatím přihlášeno 22 dárců-donátorů.
- 1 200 Kč za rok je nejčastěji zvolený příspěvek.
- 130 nových donátorů přibývá v průměru každý měsíc.

imPULSy ze života farnosti Bořetice

- Sto let našeho státu jsme oslavili společnou poutí farností Bořetice, Vrbice a Kobylí na Petrov.
- V Adventu lektorka paní Lenka Kuchyňková s otcem Tomášem Cahou navštívili v rámci projektu Vstupy do škol naši školu s pásmem o Vánocích. V rámci tohoto projektu, který je podporován fondem PULS, jsou školeni lektori, kteří seznamují děti se základy naší historie a kultury vycházející z křesťanských hodnot.
- V rámci Vstupů do škol připravují lektori Velikonoční téma.

Připravila Marie Michalová

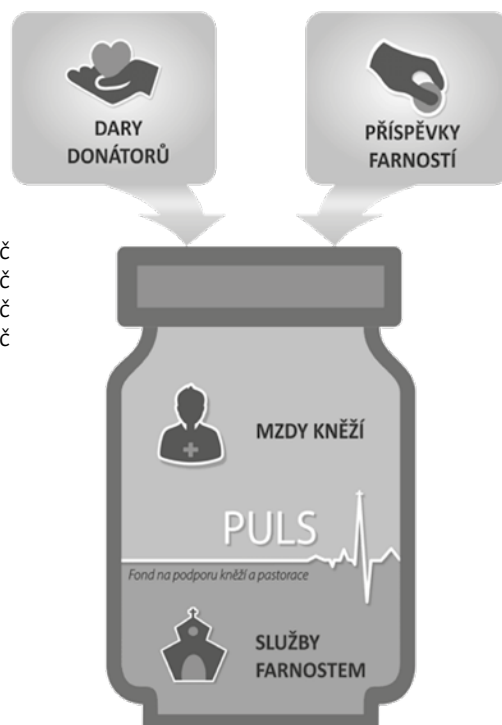
Rozpočet Fondu na podporu kněží a pastorační brněnské diecéze V ROCE 2019

Plánované příjmy roku 2019 z příspěvků farností a darů od donátorů
Plánované výdaje na platy kněží
Zajištění technické a ekonomické agendy farností na děkanstvích
Vstupy do škol

25 100 000 Kč
20 000 000 Kč
5 000 000 Kč
100 000 Kč

SPRÁVCE FONDU
R. D. Mgr. Pavel Kafka

ZE SPORTU

Celtic Bořetice – co se událo během zimy + rozlosování

Muži

Lídr III. třídy sk. A začal přípravu 15. 2. Tréninky probíhaly 2krát týdně + v neděli fotbal v tělocvičně ve Velkých Pavlovicích. Před začátkem jarní části jsme odehráli tři přípravná utkání proti mužstvům z okresního přeboru. V utkáních jsme sice 3krát prohráli, ale vždy jsme byli minimálně vyrovnaným soupeřem. Hlavním problémem je neproměňování gólových šancí. Na jarní část mužstvo posílil náš odchovanec Igor Šťavík, který hrál na podzim ve Velkých Pavlovicích.

Přípravky

Mladší přípravka se zúčastnila halové ligy v Žabčicích. V konkurenci 16 mužstev jsme skončili na pěkném 7. místě. Děti odehrály na tomto turnaji 22 zápasů.

Minipřípravka hrála několik turnajů. Mimo jiné jsme se zúčastnili mezinárodního halového turnaje v Malackách. Turnaje se zúčastnilo 10 mužstev. Kluci vyhráli svoji skupinu, kdy ve skupině porazili i pozdějšího vítěze turnaje, maďarský Győr. Ve čtvrtfinále porazili Lednici. V semifinále remizovali v normální hrací době 2 : 2 s mužstvem Karlova Ves (část Bratislavy). Bohužel penalty prohráli, a tak nepostoupili do finále, a nakonec skončili na 4. místě.

Starší přípravka se zúčastnila turnajů ve Velkých Pavlovicích, Valticích a v Těšanech. V turnajích jsme se většinou umísťovali uprostřed pole. Jsme rádi, že se tréninků starší přípravy ujal pan Jiří Buchta, jelikož pro zaneprázdnění zatím skončili trenéři David Grégr a Kamil Mazůrek.

Rozlosování zápasů jarní část sezóny 2018/2019 – muži

Neděle 31. 3. 2019	15.00	Přítluky : Bořetice
Neděle 7. 4. 2019	15.30	Bořetice : Klobouky
Neděle 14. 4. 2019	15.30	Vrbice : Bořetice
Sobota 20. 4. 2019	10.30	Bořetice : Krumvíř
Neděle 28. 4. 2019	16.00	Kobylí : Bořetice
Neděle 5. 5. 2019	16.30	Bořetice : FAK Břeclav
Sobota 11. 5. 2019	17.00	Charvatská Nová Ves B : Bořetice
Sobota 18. 5. 2019	16.30	Bořetice : Velké Pavlovice/Starovičky
Neděle 26. 5. 2019	10.00	Lanžhot B : Bořetice
Neděle 2. 6. 2019	16.30	Bořetice : Šitbořice
Neděle 9. 6. 2019	17.00	Týnec : Bořetice
Neděle 16. 6. 2019	16.30	Bořetice : Velké Bílovice B

Rozlosování zápasů přípravy

Neděle 7. 4. 2019	10.00	Vranovice/Ivaň : Bořetice/Vrbice
Sobota 3. 4. 2019	15.30	Bořetice/Vrbice : Novosedly
Neděle 28. 4. 2019	10.00	Krumvíř/Klobouky : Bořetice/Vrbice
Středa 1. 5. 2019	8.00	turnaj starší přípravy V. Pavlovice
Neděle 5. 5. 2019	10.00	Bořetice/Vrbice : Křepice
Středa 8. 5. 2019	8.00	turnaj mladší přípravy V. Pavlovice

Neděle 12. 5. 2019	13.00	Velké Němčice : Bořetice/Vrbice
Neděle 19. 5. 2019	10.00	Bořetice/Vrbice : Velké Pavlovice
Sobota 25. 5. 2019	13.30	Zaječí : Bořetice/Vrbice
Sobota 1. 6. 2019	15.30	Bořetice/Vrbice : Pohořelice
Sobota 8. 6. 2019	8.00	turnaj přípravek Moravská Nová Ves

Celtic má trenéra roku okresu Břeclav za rok 2018

V sobotu 9. 2. 2019 se v divadle v Boleradicích konal již 13. ročník ankety Fotbalista roku okresu Břeclav. Večer uváděl místopředseda OFS Břeclav pan Miroslav Strouhal. Mezi oceněnými byl i trenér mužstva mužů pan Karel Doležal. Vyhlášen byl jako trenér roku v kategorii muži. Tímto mu ještě jednou gratulujeme a přejeme pevné nervy do další práce.

Celtic má nového rozhodčího

Dne 23. 2. 2019 se zúčastnil školení pomezních rozhodčích člen TJ Sokol Bořetice Richard Parolek. Po absolvování školení má Celtic Bořetice dva licencované rozhodčí. Druhým našim rozhodčím je pan Jan Smutný z Břeclavi. Kluby, které nemají svého rozhodčího, musí platit každý rok pokutu.

Tenisový klub TK Bořetice 2012, z. s., – činnost klubu, zima 2019

V zimním čase pořádal tenisový klub jen jeden turnaj, a to družební ve Šternberku. Tradiční Zimní turnaj mistrů v Kurdějově byl tenisovým klubem zrušen. Turnaj se v Kurdějově odehrál, ale pod jiným patronátem. Družební turnaj ve čtyřhře se odehrál 26. 1. 2019 na tenisových kurtech ve Šternberku. Na turnaji jsme se opět vrátili k osvědčenému rozdělení dvojic, jeden (jedna) z Bořetic a jeden (jedna) ze Šternberka, až na jednu výjimku. Jeden pár byl pouze ze Šternberka. Hrál se ve dvou pětičlenných skupinách a do semifinále postupovaly dvě dvojice z každé skupiny, a ty si to rozdaly o vítěze. Ostatní hrály již pouze o umístění. Ve skupinách byly zápasy zase vyrovnané, bojovalo se o každý míč, ale jak už to bývá, vyhrát může jenom jeden. Celý turnaj vyhrála právě ta výjimka, dvojice ze Šternberka, Antonín Klimek a Tomáš Miler, kteří v celém turnaji neokusili hořkost porážky. I když ve finále měli namále a nad dvojicí David Cvingráf a Jiří Neužil vyhráli až po tuhém boji v tiebreaku

6 : 5. Tradičně se turnaj vydařil po všech stránkách, po sportovní i po společenské.

Další družební turnaj se uskuteční v červenci (20. 7. 2019) na tenisových kurtech v Bořeticích. Mezitím se ještě uskuteční Letní turnaj mistrů, ale pro něj se hledá vhodný termín. Původní termín (5. 7. 2019) se musel zrušit kvůli velké společenské akci. A dále proběhne ještě turnaj mladých BIG HEAD OPEN ve dvouhře, který bude v sobotu 13. 7. 2019. Koncem dubna se také uskuteční valná hromada Tenisového klubu. Přesný termín bude ještě upřesněn.

Družební turnaj, zima – Šternberk 2019

- 1. místo:** Antonín Klimek, Tomáš Miler
- 2. místo:** David Cvingráf, Jiří Neužil
- 3. místo:** Jiřina Odstrčilová, Jiří Šembera

Za tenisový klub Milan Herůfek

Uzluji, tedy jsem...

Druhý březnový víkend byl pro bořecké hasiče obzvláště náročný. Něco, co bychom mohli označit za malý maraton, začalo v pátek odpoledne rozsáhlými přípravami. Než však budu pokračovat, udělám malou odbočku. Protože do Bořetických listů přispívám poprvé, omluvte, prosím, sentimentální nádech tohoto příspěvku.

Činnost SDH Bořetice byla po delší odmlce obnovena v roce 2001. Následovalo rozšiřování členské základny i počet akcí, které hasiči zajišťovali. Každým rokem se naše řady rozšiřovaly a všechno se dařilo tak trochu „samo od sebe“. Žádný strom však neroste do nebe. Po roce 2011 začalo členů rapidně ubývat. Ve spolku zůstaly slabá dvacítky aktivních dospělých. Sportovní tým se rozpadl. Naproti tomu, počet pořádaných akcí zůstal stejný. Zájem o ně byl. Pravidelně jsme se setkávali s problémem akce personálně zabezpečit. A řešíme to dodnes.

O to většinou radost mám, když se ohlédnu za zmiňovaným víkendem. Po celém týdnu v práci se hasiči sešli, aby zajistili dvě velké akce. V sobotu od rána probíhala už čtvrtá Bořetická uzlovačka. K soutěži se sjelo dobře přes sto dětí, k tomu jejich vedoucí a doprovod. No prostě „plný dům“ (samo sebou myšleno kulturní dům v Bořeticích). Děti pobíhaly, křičely, a především se zájmem soutěžily. Také jsme měli svá želízka v ohni a skvělého úspěchu dosáhla Katka Folerová, která vyhrála v kategorii starších žáků.

Vše probíhalo bez přestávky a ihned po skončení soutěže jsme se pustili do příprav na neděli. Domácí sbor se totiž ujal pořádání slavnostního shromáždění sborů celého břevclavského okresu. Končili jsme skoro ve tři hodiny. Pak hurá domů, věnovat se zbytku rodiny a domácnosti.

V neděli se začínalo pěkně zárna. Opět byl „plný dům“. Zástupci sborů alespoň nekřičeli a nepobíhali po celém parketu. Přeci jen někteří už mají něco za sebou. Možná k tomu přispělo i bohaté pohoštění. Jeden ze starších zástupců jej výmluvně, ale dobře ohodnotil, když se otočil ke svému rovníkovi se slovy: „Kájo, vem si koláč. To můžeš i ty. To se nemusí kousat.“ Všichni se dobře bavili, diskutovali, předávala se ocenění. Tentokrát jsme byli doma lehce po obědě.

Všechno proběhlo podle našich představ. Zásahu na tom mají všichni, kteří se na obou akcích podíleli. Právě to je jedna z neznatelných okolností, která jen potvrzuje, že v hasičích aktuálně působí opravdu skvělá parta. Přesto, že spousta hasičů má malé děti, dokáže si uspořádat čas a věnovat ho ostatním. A pokud už v hasičích působí oba rodiče, klidně se na jedné akci postupně vystřídají. Máme mezi sebou děti, mládež, čerstvé maminky, zasloužilé tatínky, a celé to dává dohromady skupinu lidí, mezi nimiž se vždycky cítím dobře. Jsem na ně hrdý a jsem hrdý, že jsem hasičem. Můj náhled na věc zřejmě sdílí také Okresní sdružení hasičů, které v neděli vyznamenalo bořecké hasiče jako celek medailí za zásluhy představované dlouhodobou dobrou prací.

Výše uvedeným rozhodně nechci tvrdit, že příslušenstvím k hasičům získáte automaticky postup do vyšších pater společenského žebříčku. O tom tento spolek rozhodně není. Je to o lidech, vztazích a kolektivu.

Dobrá práce hasičů by nemohla existovat bez podpory zvenčí. Na zmiňovaném úspěšném víkendu se podílela také obec zapůjčením kulturního domu, obstaráním medailí a společně se sponzory přispěla cenami pro soutěžící. Dlouhodobě však cítíme také podporu vás všech. Všichni jste proto tak trochu bořečtí hasiči. A my vám za to děkujeme.

Kdysi se někdo ptal, jak udělat tento svět lepším. Dostalo se mu odpovědi: Staň se dobrým člověkem a můžeš si být jistý, že na světě je o jednoho dobrého člověka více. Přesně tak! Začít je třeba u sebe. A pokud jste po přečtení výše uvedených slov alespoň malinko za-

toužili stát se bořeckým hasičem, rádi vás mezi sebou přivítáme. Ať už na různých akcích, nebo rovnou v jednotce. Třeba právě členství v hasičích pro vás může být cesta, jak tento svět udělat lepším.

K tomu však nemusíte být přímo hasičem. Zapojit se můžete i bez toho. Další akce na sebe totiž nenechají dlouho čekat. Třeba na začátku dubna společně uklidíme Bořetice (více v samostatném článku, pozn. redakce).

Mgr. Petr Zemánek, starosta SDH Bořetice

CÍL VAŠICH RODINNÝCH VÝLETŮ VE VELKÝCH PAVLOVICÍCH.

Otevírací doba Vinné galerie:

o březen, duben, květen, říjen, listopad
pátek 15.00 – 19.00
sobota, neděle a státní svátky 9.00 – 19.00

o červen – září
středa – pátek 11.00 – 19.00
sobota, neděle 9.00 – 19.00

Fotogalerie

Děti maškarní bál milují

Maškarní bál v MŠ

Maškarní bál v MŠ

KLUB PRO MAMINKY S MALÝMI DĚTMI

Bořetické klubko

HORNÍ TŘÍDA NA NOVÉ ŠKOLE
KAŽDÉ ÚTERÝ A ČTVRTEK 15-17 HOD
BORETICKEKLUBKO@SEZNAM.CZ, 720 567 025

Práce dětí – skládáme si kamaráda

Fotogalerie

Žáci ZŠ na anglickém divadle Lazy Goat v Břeclavi

Beseda s myslivci v základní škole

Beseda s myslivci v základní škole

Beseda s myslivci v základní škole

Fyzikální a chemické pokusy pro žáky základní školy

Fyzikální a chemické pokusy pro žáky základní školy

Fotogalerie

Vítání nových občánků – Adéla Buchtová

Vítání nových občánků – Adam Ostržížek

Vítání nových občánků – Adriana Langerová

Vítání nových občánků – Anna a Barbora Křivánkovy

Vítání nových občánků – Elena Gočiková

Vítání nových občánků – Ellena Mátlová

Fotogalerie

Vítání nových občánků – Jáchym Dufek

Vítání nových občánků – Martin Dvořáček

Vítání nových občánků – Michal Bureš

Vítání nových občánků – Rozálie Fridrichová

Vítání nových občánků – Stefan Píndeak

Vítání nových občánků – Štěpán Babáček

Fotogalerie

Vítání nových občánků – Václav Stárek

Vítání nových občánků – Viola Malinková

mont kerami

- Rekonstrukce koupelen
- Rekonstrukce bytů
- Rekonstrukce RD
- Grafické návrhy koupelen

www.mont-kerami.cz

777 730 222 / 721 277 458

Fotogalerie

O malovanú pantličku Augusty Šebestové 2019

O malovanú pantličku Augusty Šebestové 2019

O malovanú pantličku Augusty Šebestové 2019

Uklidme Bořetice

Uklidme Bořetice

Uklidme Bořetice

Uklidme okolí ZŠ a MŠ

Uklidme okolí ZŠ a MŠ

Uklidme okolí ZŠ a MŠ

Uklidme okolí ZŠ a MŠ

Uklidme okolí ZŠ a MŠ

Uklidme okolí ZŠ a MŠ

Bořetické listy č. 1/2019

Periodický tisk územního samosprávného celku. Vychází nepravidelně. Vydává Obec Bořetice, IČO: 283037. Registrováno MK ČR E 11 764.
Redakční rada: František Petrásek, Ing. Lenka Bukovská, Mgr. Ivana Machačová, Lenka Grúzová, Václav Petrásek, Ing. Kateřina Michnová, Ing. Lucie Dufková, DiS., Ing. Jiří Michna
Příspěvky a náměty posílejte na e-mail: webbořetice@seznam.cz. Redakce si vyhrazuje právo příspěvky krátit.
Výtisk zdarma. Neprošlo jazykovou úpravou. Datum příští uzávěrky: 20. června 2019.
Grafická úprava: Mirek Chudík. Tisk: Graweb s.r.o.